

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Departementet



Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug
og Fiskeri

Den 1. december 2011
Sagsnr.: 99

- ./ Vedlagt fremsendes til udvalgets orientering samlenotat til rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 15.- 16. december 2011.

Med venlig hilsen

Camilla Axelsen

SAMLENOTAT

Rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 15.-16. december 2011

1. Forslag til Rådets Forordning om fastsættelse for 2012 af fiskerimuligheder for EU-fartøjer for visse fiskebestande og grupper af fiskebestande, der ikke er omfattet af internationale forhandlinger eller aftaler

- Politisk enighed

KOM (2011) 586

Side 4

2. Forslag til Rådets Forordning om fastsættelse for 2012 af fiskerimuligheder i Unionens farvande og – for Unionens fartøjer – i visse tredjelandes farvande for visse fiskebestande, der er omfattet af internationale forhandlinger eller aftaler

- Politisk enighed

KOM (2011) 717

Side 10

3. Forslag til Rådets Forordning om fastsættelse for 2012 af fiskerimuligheder for visse fiskebestande og grupper af fiskebestande i Sortehavet

- Politisk enighed

KOM (2011) 799

Side 18

4. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om Den Europæiske Hav- og Fiskerifond

- Præsentation og udveksling af synspunkter

KOM-dokument foreligger ikke

Side 19

5. Forslag til Rådets afgørelse om tilladelse til markedsføring af produkter, der indeholder, består af eller er fremstillet af genetisk modificeret 281-24-236x3006-210-23-bomuld (DAS-24236-5xDAS-21Ø23-5), i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1829/2003
- *Vedtagelse*
KOM (2011) 620

Side 25

6. Forslag til Rådets afgørelse om tilladelse til markedsføring af produkter, der indeholder, består af eller er fremstillet af genetisk modificeret Bt11xMIR604xGA21-majs (SYN-BTØ11-1xSYN-IR6Ø4-5xMON-ØØØ21-9), i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1829/2003
- *Vedtagelse*
KOM (2011) 621

Side 30

7. Forslag til Rådets afgørelse om tilladelse til markedsføring af produkter, der indeholder, består af eller er fremstillet af genetisk modificeret Bt11xMIR604-majs (SYN-BTØ11-1xSYN-IR6Ø4-5), i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1829/2003
- *Vedtagelse*
KOM (2011) 622

Side 36

8. Forslag til Rådets afgørelse om tilladelse til markedsføring af produkter, der indeholder, består af eller er fremstillet af genetisk modificeret MIR604xGA21-majs (SYN-IR6Ø4-5xMON-ØØØ21-9), i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1829/2003
- *Vedtagelse*
KOM (2011) 623

Side 42

9. Reformpakke om den fælles landbrugspolitik
- Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL)
- *Udveksling af synspunkter*
KOM (2011) 627

Side 48

10. Kommissionens grøn bog om salg fremstød og oplysningskampagner for landbrugsprodukter: En strategi af stor europæisk merværdi til fremme af smagfulde produkter fra Europa
- *Rådskonklusioner*
KOM (2011) 436
Side 62
11. Ændret forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 1290/2005 om finansiering af den fælles landbrugspolitik og forordning (EF) nr. 1234/2007 om en fælles markedsordning for landbrugsprodukter og om særlige bestemmelser for visse landbrugsprodukter (fusionsmarkedsordningen), for så vidt angår uddeling af fødevarer til de socialt dårligst stillede personer i Fællesskabet
- *Politisk enighed*
KOM (2008) 563, KOM (2010) 486 og KOM (2011) 634
Side 65

NOTAT OM RÅDSMØDE (LANDBRUG OG FISKERI)

den 15.-16. december 2011

1. Forslag til Rådets Forordning om fastsættelse for 2012 af fiskerimuligheder for EU-fartøjer for visse fiskebestande og grupper af fiskebestande, der ikke er omfattet af internationale forhandlinger eller aftaler KOM (2011) 586

*Revideret genoptryk af grundnotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 25. oktober 2011.
Ændringer er markeret i marginen.*

Resumé

Kommissionen har fremlagt forslag til Rådets forordning om fastsættelse for 2012 af fiskerimuligheder for visse fiskebestande og grupper af fiskebestande, der ikke er omfattet af internationale forhandlinger eller aftaler. Formålet med forslaget er at fastsætte TAC¹ for 2012 og fordele EU's rådhedsmængder til medlemsstaterne (kvoter) for fiskeriet efter de pågældende bestande i 2012. Kommissionen har som noget nyt for 2012 valgt at opsplitte den generelle forordning om fiskerimuligheder uden for Østersøen i to dele – det foreliggende forslag og et andet forslag som vedrører fiskerimuligheder, der er omfattet af internationale forhandlinger eller aftaler.

Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2011) 586 af 26. september 2011 fremsendt forslag til Rådets forordning om fastsættelse for 2012 af fiskerimuligheder for EU-fartøjer for visse fiskebestande og grupper af fiskebestande, der ikke er omfattet af internationale forhandlinger eller aftaler. Forslaget er oversendt til Rådet den 27. september 2011 i en dansk sprogudgave.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 43, stk. 3 og kan vedtages af Rådet med kvalificeret flertal.

Forslaget er sat på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 15.-16. december 2011 med henblik på politisk enighed.

Nærhedsprincippet

Kommissionen har vurderet, at EU har enekompetence på det område, som forslaget vedrører, i henhold til TEUF artikel 3, stk. 1, litra d, hvorfor nærhedsprincippet ikke finder anvendelse. Idet forslaget er et led i gennemførelsen af EU's fælles fiskeripolitik, er Regeringen enig heri.

Formål og indhold

Kommissionen har som noget nyt valgt at opsplitte den generelle årlige forordning om fiskerimuligheder (uden for Østersøen) i to forslag:

¹ TAC = Total Allowable Catches = samlede tilladte fangstmængder.

1. Det foreliggende forslag, som vedrører fastsættelse for 2012 af fiskerimuligheder for EU-fartøjer for visse fiskebestande og grupper af fiskebestande, der ikke er omfattet af internationale forhandlinger eller aftaler.
2. Et forslag, der vedrører fastsættelse for 2012 af fiskerimuligheder for visse fiskebestande og grupper af fiskebestande gældende for EU-farvande og for EU-fartøjer i visse andre farvande, der er omfattet af internationale forhandlinger eller aftaler.

Det foreliggende forslag omfatter således EU-fiskebestande, som efter Kommissionens vurdering ikke skal indgå i internationale forhandlinger eller aftaler. Formålet med forslaget er at fastsætte TAC for 2012 og fordele EU's rådighedsmængder i form af kvoter til medlemsstaterne. Der skal endvidere fastsættes fiskeriindsatsbegrænsninger for fiskeriet i relevante fiskerier for 2012.

Forslaget bygger på den videnskabelige rådgivning om fiskerimulighederne i Østersøen udarbejdet af Det Internationale Havundersøgelsesråd (ICES) og Den Videnskabelige, Tekniske og Økonomiske Komité for Fiskeri (STECF) i kombination med de principper for TAC-fastsættelse afhængig af de enkelte bestandes tilstand, som fremgår af Kommissionens meddelelse om høring om fiskerimuligheder for 2012² (Kommissionens politikerklæring).

Kommissionen har i år fremlagt en forenklet principmodel baseret på følgende arbejdsmetoder:

- 1) I de tilfælde, hvor TAC'erne eller fiskeriindsatsen reguleres ved hjælp af langsigtede planer skal disse som hidtil følges.
- 2) Såfremt der foreligger en videnskabelig rådgivning, som er baseret på omfattende data og kvantitative analyser og prognoser, der hviler på MSY³, lægges rådgivningen direkte til grund for fastsættelsen af TAC'er/fiskeriindsats, selvom det kan accepteres, at MSY indføres gradvist frem til 2015, hvis det ellers er foreneligt med rådgivningen. I det konkrete forslag har Kommissionen for visse bestande i forhold til sidste år anlagt en mere ambitiøs tidsplan for opnåelse af MSY end baseret på ICES' gradvise tilgang frem til 2015. Kommissionen lægger således op til, at der fastsættes en TAC svarende til halvvejs mellem den aktuelle fiskeridødelighed og MSY⁴.
- 3) Hvis der ikke foreligger en videnskabelig rådgivning, eller de tilgængelige oplysninger til at beregne bestandens størrelse og den dertil afpassede fangst er utilstrækkelige, skal TAC'en reduceres med enten 25 % eller 15 % under hensyn til en række faktorer, herunder især tilgængelige oplysninger om tendenser for bestande og betragtninger vedrørende fiskeri efter flere arter ("blandet fiskeri").

Hovedparten af fiskerimuligheder i dansk fiskeri er relateret til internationale forhandlinger og aftaler (særligt mellem EU og Norge), hvorfor Danmark alene har fiskerimuligheder for et begrænset antal bestande omfattet af det foreliggende forordningsforslag.

² Jf. KOM (2011) 298 af 25. maj 2011.

³ Fiskeri på grundlag af det maksimalt bæredygtige udbytte (MSY) er den fiskeriintensitet, der giver det største udbytte fra bestanden på lang sigt uden at reducere bestandens evne til at reproducere sig på kort sigt.

⁴ Nærværende forslag til TAC svarer i de relevante tilfælde til en begrænsning af fiskeridødeligheden (F), der ligger midt imellem enten den aktuelle fiskeridødelighed (F) eller et forsigtighedsreferencepunkt for F og en fiskeridødelighed baseret på MSY (F_{msy}).

Nedenstående er en oversigt over den biologiske rådgivning og Kommissionens forslag om TAC for EU's autonome bestande i blandt andet Nordsøen og Skagerrak/Kattegat i 2012, der har direkte relevans for Danmark. TAC'er i 2011 og den danske kvoteandel fremgår ligeledes.

Øversigt over EU's autonome bestande af direkte relevans for Danmark:

Art	Rådgivning	TAC i 2011 (i tons)	Kommissionens TAC forslag for 2012	DK andel af EU's kvote
Torsk i Kattegat	<p><u>0 tons</u></p> <p>ICES vurderer at bestanden er historisk lav, og der er ingen tegn på umiddelbar genopbygning. ICES rådgiver, at der ikke må være målrettet fiskeri efter torsk, og at bifangst skal minimeres.</p> <p>Bestanden er omfattet af en langsigtet plan for torsk⁵ og TAC fastsættes i henhold til denne.</p> <p>Kommissionen følger artikel 10 i forvaltningsplanen og foreslår en TAC på <u>0 tons</u> ledsaget af et krav om, at landing af torsk er tilladt, såfremt den pågældende fangst ikke udgør mere end 1,5 % af den levende vægt af den samlede fangst, der opbevares ombord for hver enkelt fangstretje.</p>	190	<p><u>0 tons</u></p> <p>- 100 %</p>	61 %
Tunge i Skagerrak/Kattegat/Østersøen	<p><u>610 tons</u></p> <p>ICES rådgiver efter MSY, at TAC'en kan fastsættes til 610 tons. Hvis man anvender forsigtighedsprincippet, anbefales en TAC på 520 tons, svarende til en reduktion på 38 %.</p>	840	<p><u>520 tons</u></p> <p>- 38 %</p>	84 %
Kulmule i Skagerrak/Kattegat/Østersøen	<p><u>1.564 tons</u></p> <p>ICES rådgiver på basis af MSY transition tilgang, at landinger i 2012 ikke bør overstige 51.900 tons for den samlede nordlige bestand (kulmule i IIIa, underområde IV, VI og VII, og område VIIIa,b,d), hvilket svarer til 1.564 tons i dette område. Kommissionen foreslår en lavere TAC på 1.482 tons mod 1.661 tons i 2011, svarende til halvsvejs mod MSY-målet (-11 %).</p>	1.661	<p><u>1.482 tons</u></p> <p>- 11 %</p>	92 %
Kulmule i Nordsøen	<p><u>1.822 tons</u></p> <p>ICES rådgiver på basis af MSY transition tilgang, at landinger i 2012 ikke bør overstige 51.900 tons for den samlede nordlige bestand (kulmule i IIIa, underområde IV, VI og VII, og område VIIIa,b,d), hvilket svarer til 1.822 tons i dette område. Kommissionen foreslår en lavere TAC på 1.726 tons mod 1.935 tons i 2011, svarende til halvsvejs mod MSY-målet (-11 %).</p>	1.935	<p><u>1.726 tons</u></p> <p>- 11 %</p>	58 %

⁵ Rådets Forordning (EF) nr. 1342/2008 af 18. december 2008 om fastlæggelse af en langsigtet plan for torskbestande og for fiskeri efter disse bestande og om ophævelse af forordning (EF) nr. 423/2004

Art	Rådgivning	TAC i 2011 (i tons)	Kommissionens TAC forslag for 2012	DK andel af EU's kvote
Jomfruhummer i Nordsøen	<u>ICES rådgiver efter funktionelle enheder</u> ICES vurderer bestanden og fiskeritrykket for jomfruhummer i Nordsøen for 8 separate delområder. Den samlede TAC fastsættes dog for hele området samlet. Kommissionen har foreslået en TAC på 20.849 tons, hvilket indebærer en reduktion på 11 %. Reduktionen afspejler dog ikke bestandstilstanden i samtlige underområder.	23.454	<u>20.849 tons</u> - 11 %	5 %
Lange i Skagerrak/ Kattegat/ Østersøen	<u>92 tons</u> ICES kommer ikke med ny rådgivning for 2012, idet sidste års rådgivning gælder for både 2011 og 2012. Rådgivningen var, at bestandens tilstand er ukendt, og at fangster bør holdes omkring gennemsnittet for perioden 2003-2008. Kommissionen foreslår en reduktion af TAC'en med 15 % til 78 tons.	92	<u>78 tons</u> - 15 %	55 %
Brisling i den engelske kanal	<u>Fangster bør reduceres</u> ICES finder, at data er utilstrækkelige til at gennemføre en vurdering og rådgiver i henhold til forsigtighedsprincippet, at fangster bør reduceres. Kommissionen foreslår TAC fastsat til 4.066 tons mod 5.421 tons i 2011 svarende til 25 % reduktion.	5.241	<u>4.066 tons</u> - 25 %	33 %
Havgalt i det nordøstlige Atlanterhav	<u>82.000 tons</u> ICES rådgiver i overensstemmelse med forsigtighedsprincippet, at fangsterne ikke bør overstige gennemsnittet for landingerne i perioden 2008-2010. Det indebærer en TAC på 82.000 tons, hvilket svarer til en stigning på 148 %. Kommissionen foreslår en reduktion af TAC'en med 15 % som følge af manglende analytisk rådgivning.	33.000	<u>28.050 tons</u> - 15 %	24 %

TAC'er i øvrigt

Med henblik på fortsat beskyttelse af sårbare arter er TAC'er for pighaj og sildehaj i EU-farvande foreslået fastsat til 0. Fangster af disse arter skal straks sættes ud uskadt i det omfang, det er praktisk muligt. For skader og rokker i Skagerrak/ Kattegat og Nordsøen foreslås en reduktion af TAC'er med 15 %.

Fiskeriindsatsregulering

I 2009 er der blevet indført et kilowattdagesystem til regulering af fiskeriindsatsen i blandt andet Nordsøen, Skagerrak og Kattegat, jf. Rådets forordning (EF) nr. 1342/2008⁶. Fiskeriindsatsreguleringen reguleres for 2012 således i henhold til reglerne i denne plan. I forslaget er angivet en 25 %'s reduktion for TR2-segmentet (trawl med 70 mm maskestørrelse eller derover, men under 100 mm) i Kattegat. Nordsøen og Skagerrak er ikke omfattet af nærværende forslag.

⁶ Rådets forordning (EF) nr. 1342/2008 af 18. december 2008 om fastlæggelse af en langsigtet plan for torskbestande og for fiskeri efter disse bestande og om ophævelse af forordning nr. 423/2004.

Andre bestemmelser

Bestemmelser fra 2011 om en kvotepræmie for fartøjer, der deltager i fuldt dokumenteret fiskeri ved fiskeri efter torsk i Nordsøen og Skagerrak, og betingelserne herfor er videreført i forslaget, herunder blandt andet at kvotepræmien maksimalt må udgøre 75 % af den forventede mængde udsnid, der må forventes for den type fartøj.

Kommissionen foreslår en videreførelse af en bestemmelse, som blev introduceret i 2011 om, at i enkelte tilfælde hvor én enkelt medlemsstat har 100 % af TAC for en bestand, skal det være den pågældende medlemsstat, som fastsætter TAC blandt andet på den betingelse, at TAC'en med den højst mulige sandsynlighed vil give en udnyttelse af bestanden, som er i overensstemmelse med, at der nås et maksimalt bæredygtigt udbytte i 2015 og tiden derefter.

Udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om forslaget.

Konsekvenser

Forslaget har ikke lovgivningsmæssige konsekvenser. Forslaget har heller ikke statsfinansielle konsekvenser.

Fastsættelse af TAC og kvoter har på kort sigt erhvervsøkonomiske konsekvenser. For så vidt angår TAC'erne for 2012, er der for bestande af væsentlig betydning for Danmark tale om reduktion for torsk og tunge i Kattegat. Samlet set for Danmark er vurderingen på kort sigt, at Kommissionens forslag vil få begrænsede negative konsekvenser i erhvervets fiskerimuligheder, idet der allerede i dag fanges meget få torsk i Kattegat. Konsekvenserne for bruttoindtjeningen vil imidlertid blandt andet afhænge af den samtidige udvikling i afsætningspriserne samt omkostninger, ikke mindst brændstof og fiskerimønstre. For den enkelte fisker kan situationen se anderledes ud, særligt for enkelte fiskere med direkte torskefiskeri i Kattegat.

Høring

Forslaget har været i høring i §5-udvalget (fiskeri).

Danmarks Fiskeriforening bemærker i relation til torsk i Kattegat, at det er helt centralt at påpege, at ICES rådgivningen ikke specifikt peger på fiskeri som den eneste forklaring på fiskeridødeligheden. En 0-TAC vil derfor efter foreningens opfattelse ikke give den ønskede udvikling i fiskeridødeligheden. Med udgangspunkt i bestandens åbenlyst ringe tilstand, men også med henvisning til de omfattende beskyttelsesforanstaltninger og den genopretningsplan, der allerede er på plads, finder foreningen, at TAC skal reduceres med 25 %. Foreningen bemærker, at en 0-TAC vil medføre en betydelig risiko for discard i fiskeriet efter jomfruhummer, rødspætter og tunge, som finder sted i Kattegat – uanset den bifangstregel, som Kommissionen foreslår. Endvidere vil en 0-TAC ifølge foreningen betyde en omfordeling af mulighederne for at fiske efter torsk.

Med hensyn til at nå MSY-mål anfører Danmarks Fiskeriforening, at den finder, at man skal arbejde for, at målsætningen nås i 2015, hvor det er muligt.

Danmarks Fiskeriforening finder, at TAC'en for tunge i Skagerrak/Kattegat skal fastsættes til 610 t i overensstemmelse med den biologiske rådgivning. Med hensyn til havgalt støtter foreningen Danmarks Pelagiske Producentorganisations bemærkninger, jf. nedenfor.

Danmarks Fiskeriforening bemærker endelig, at hvis Kommissionens forslag vedtages uændret, vil det få betydelige økonomiske konsekvenser, ikke mindst for de fiskere, som fisker i Kattegat.

Danmarks Pelagiske Producentorganisation anfører i relation til princippet om automatisk 25 % eller 15 % reduktion i TAC i tilfælde af manglende videnskabelig rådgivning eller manglende bestandsoplysninger, at et sådant automatisk princip er imod de principper, der efter foreningens opfattelse bør gælde for videnskabsbaseret forvaltning. TAC bør ifølge foreningen fastsættes på baggrund af en grundig gennemgang af de enkelte bestande; inklusiv den biologiske rådgivning, udviklingen i flåde og fiskerimønstre, samt socioøkonomiske forhold generelt.

Med hensyn til havgalt anfører Danmarks Pelagiske Producentorganisation, at ICES vurderer, at bestanden på ingen måde har været overudnyttet, og at en restriktiv TAC i 2012 bør fastsættes på 82.000 tons, svarende til gennemsnittet af landingerne i perioden 2008-2010. Foreningen kan tilslutte sig anbefalingen fra ICES.

Greenpeace støtter generelt en 0-TAC for torsk i Kattegat, men bemærkede samtidig, at der kunne være en risiko for, at løsningen ramte de forkerte. Det burde ifølge foreningen overvejes, om der var alternative løsningsmuligheder, man kunne teste, for eksempel fiskeri efter jomfruhummer med tejnere. Greenpeace udtrykker endvidere bekymring for, om Kommissionen går på kompromis med MSY-mål i 2015.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen støtter fastsættelse af kvoterne for 2012 på grundlag af fastlagte forvaltningsplaner og den videnskabelige rådgivning og mål om at nå MSY-mål i 2015 gennem en gradvis tilgang.

Regeringen arbejder for en løsning for TAC for torsk i Kattegat, som på samme tid indebærer beskyttelse af torsken gennem anvendelse af selektive redskaber og samtidig giver mulighed for opretholdelse af andet fiskeri med bifangst af torsk. Regeringen kan støtte fastsættelsen af kW-dage i Kattegat i henhold til den eksisterende langsigtede plan for torsk.

Regeringen finder, at princippet om en automatisk TAC-reduktion på 25 % eller 15 % i tilfælde, hvor der mangler en videnskabelig rådgivning eller er manglende bestandsoplysninger, er for kategorisk, idet der vil være behov for en konkret vurdering i det enkelte tilfælde.

Regeringen arbejder for, at der i 2012 fortsat skal afsættes en supplerende kvotepremie på samme niveau som i 2011 for fartøjer, der deltager i fuldt dokumenteret fiskeri, idet man afventer reformen af den fælles fiskeripolitik. Regeringen arbejder endvidere for, at der gives medlemsstaterne frihed til at fordele den supplerende kvotepremie blandt de deltagende fartøjer.

Regeringen arbejder for en fastsættelse af TAC for havgalt på 82.000 tons i overensstemmelse med den videnskabelige rådgivning fra ICES, hvoraf fremgår, at fangsterne ud fra forsigtighedsprincippet ikke må oversige gennemsnittet for landingerne i perioden 2008-2010, hvilket svarer til 82.000 tons.

Regeringen arbejder endelig for en fastsættelse af TAC for tunge i Skagerrak/Kattegat/Østersøen på 610 tons i overensstemmelse med MSY.

Regeringen finder en opsplitning af den generelle forordning om fiskerimuligheder i to dele uhensigtsmæssig. Det skyldes primært, at det indebærer, at tredjelande vil få et uhensigtsmæssigt indblik i EU's forhandlingsposition om, hvilke bestande som vil være i spil i forbindelse med forhandlinger med tredjelande.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det forventes, at et samlet kompromisforslag kan vedtages.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Grundnotat er oversendt til Folketingets Europaudvalg den 25. oktober 2011.

Notatet er ligeledes oversendt til Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.

2. Forslag til Rådets Forordning om fastsættelse for 2012 af fiskerimuligheder i Unionens farvande og – for Unionens fartøjer – i visse tredjelandes farvande for visse fiskebestande, der er omfattet af internationale forhandlinger eller aftaler KOM (2011) 717

Nyt notat.

Resumé

Kommissionen har fremlagt forslag til Rådets forordning om fastsættelse for 2012 af fiskerimuligheder i Unionens farvande og – for Unionens fartøjer – i visse tredjelandes farvande for visse fiskebestande, der er omfattet af internationale forhandlinger eller aftaler. Formålet med forslaget er at fastsætte TAC⁷ for 2012 og fordele EU's rådighedsmængder til medlemsstaterne (kvoter) for fiskeriet efter de pågældende bestande i 2012. Kommissionen har som noget nyt for 2012 valgt at opsplitte den generelle forordning om fiskerimuligheder uden for Østersøen i to dele – forslaget om interne bestande, der ikke er omfattet eller berørt af tredjelandsaftaler, og nærværende forslag om bestande, der er omfattet af internationale forhandlinger eller aftaler.

Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2011) 717 af 10. november 2011 fremsendt forslag til Rådets forordning om fastsættelse for 2012 af fiskerimuligheder i Unionens farvande og – for Unionens fartøjer – i

⁷ TAC = Total Allowable Catches = samlede tilladte fangstmængder.

visse tredjelandes farvande for visse fiskebestande, der er omfattet af internationale forhandlinger eller aftaler. Forslaget er oversendt til Rådet den 16. november 2011 i en dansk sprogudgave.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 43, stk. 3 og kan vedtages af Rådet med kvalificeret flertal.

Forslaget er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 15.-16. december 2011 med henblik på politisk enighed.

Nærhedsprincippet

Kommissionen har vurderet, at EU har enekompetence på det område, som forslaget vedrører, i henhold til TEUF artikel 3, stk. 1, litra d, hvorfor nærhedsprincippet ikke finder anvendelse. Idet forslaget er et led i gennemførelsen af EU's fælles fiskeripolitik, er Regeringen enig heri.

Formål og indhold

Kommissionen har som noget nyt valgt at opsplitte den generelle årlige forordning om fiskerimuligheder (uden for Østersøen) i to forslag:

3. Et forslag, som vedrører fastsættelse for 2012 af fiskerimuligheder for EU-fartøjer for visse fiskebestande og grupper af fiskebestande, der ikke er omfattet af internationale forhandlinger eller aftaler.
4. Nærværende forslag, der vedrører fastsættelse for 2012 af fiskerimuligheder i Unionens farvande og – for Unionens fartøjer – i visse tredjelandes farvande for visse fiskebestande, der er omfattet af internationale forhandlinger eller aftaler.

Det foreliggende forslag omfatter således fiskebestande, som efter Kommissionens vurdering indgår i internationale forhandlinger eller aftaler. Formålet med forslaget er at fastsætte TAC for 2012 og fordele EU's rådighedsmængder i form af kvoter til medlemsstaterne. Der skal endvidere fastsættes fiskeriindsatsbegrænsninger for fiskeriet i relevante fiskerier for 2012.

Forslaget bygger på den videnskabelige rådgivning om fiskerimulighederne i relevante farvande udarbejdet af Det Internationale Havundersøgelsesråd (ICES) og Den Videnskabelige, Tekniske og Økonomiske Komité for Fiskeri (STECF) i kombination med de principper for TAC-fastsættelse afhængig af de enkelte bestandes tilstand, som fremgår af Kommissionens meddelelse om høring om fiskerimuligheder for 2012⁸ (Kommissionens politikerklæring).

Kommissionen har i år fremlagt en forenklet principmodel baseret på følgende arbejdsmetoder:

- 4) I de tilfælde, hvor TAC'erne eller fiskeriindsatsen reguleres ved hjælp af langsigtede planer skal disse som hidtil følges.
- 5) Såfremt der foreligger en videnskabelig rådgivning, som er baseret på omfattende data og kvantitative analyser og prognoser, der hviler på MSY⁹, lægges rådgivningen direkte til grund for fastsættelsen af TAC'er/fiskeriindsats, selvom det kan accepteres, at MSY indføres gradvist frem til

⁸ Jf. KOM (2011) 298 af 25. maj 2011.

⁹ Fiskeri på grundlag af det maksimalt bæredygtige udbytte (MSY) er den fiskeriintensitet, der giver det største udbytte fra bestanden på lang sigt uden at reducere bestandens evne til at reproducere sig på kort sigt.

2015, hvis det ellers er foreneligt med rådgivningen. I det konkrete forslag har Kommissionen for visse bestande i forhold til sidste år anlagt en mere ambitiøs tidsplan for opnåelse af MSY end baseret på ICES' gradvise tilgang frem til 2015. Kommissionen lægger således op til, at der fastsættes en TAC svarende til halvejs mellem den aktuelle fiskeridødelighed og MSY¹⁰.

- 6) Hvis der ikke foreligger en videnskabelig rådgivning, eller de tilgængelige oplysninger til at beregne bestandens størrelse og den dertil afpassede fangst er utilstrækkelige, skal TAC'en reduceres med enten 25 % eller 15 % under hensyn til en række faktorer, herunder især tilgængelige oplysninger om tendenser for bestande og betragtninger vedrørende fiskeri efter flere arter ("blandet fiskeri").

Aftaler med tredjelande

Forslaget implementerer de fiskeriaftaler, som EU indgår for 2012 med en række tredjelande for så vidt angår fiskerimuligheder, herunder Norge, Færøerne og Grønland. Forslaget fordeler desuden de kvoter, som er vedtaget blandt andet på årsmøderne i NEAFC (Kommissionen for Fiskeriet i det Nordøstlige Atlanterhav), NAFO (Organisationen for Fiskeriet i det Nordvestlige Atlanterhav), ICCAT (Den Internationale Kommission for Bevarelse af Tunfiskebestanden i Atlanterhavet), IATTC (Den Inter-Amerikanske Kommission for Tropisk Tunfisk) og CCAMLR (Konventionen om bevarelse af de marine levende ressourcer i Antarktis) m.fl.

EU-Norge

Aftalen mellem EU og Norge regulerer forvaltningen af en række vigtige fælles bestande i Nordsøen og Skagerrak, herunder torsk, kuller, sej, hvilling, rødspætte, sild og makrel. EU og Norge fastsætter i fællesskab en samlet TAC for disse bestande, der fordeles til hver part efter en fast fordelingsnøgle. Der er for torsk, sild, kuller, hvilling og sej aftalt langsigtede forvaltningsplaner, der løbende tilpasses.

I aftalen udveksler parterne også fiskerimuligheder for en række bestande i Nordsøen såsom blåhvilling, havtaske, jomfruhummer, rejer og tobis, samt arktisk torsk, rød fisk, arktisk sej og kuller i Norskehavet og Barentshavet, foruden kvoter i grønlandsk farvand.

Af betydning for fiskeriaftalen med Norge er også de multilaterale forhandlinger mellem EU, Norge, Island og Færøerne om forvaltningen af blåhvilling og makrel.

Af de fællesforvaltede bestande er særligt torsk, rødspætte og sild af betydning for Danmark. Ligeså er fiskeriet efter havtaske og jomfruhummer i norsk farvand, hvor Danmark har langt hovedparten af EU's kvote.

¹⁰ Nærværende forslag til TAC svarer i de relevante tilfælde til en begrænsning af fiskeridødeligheden (F), der ligger midt imellem enten den aktuelle fiskeridødelighed (F) eller et forsigtighedsreferencepunkt for F og en fiskeridødelighed baseret på MSY (F_{msy}).

Oversigt over den biologiske rådgivning om de fælles bestande i Nordsøen og Skagerrak/ Kattegat i 2012:

Art	Rådgivning	TAC i 2011 (i tons)	DK andel af EU's kvote
Torsk i Nordsøen og Skagerrak	<u>31.800 tons</u> ¹¹ Bestanden er lille, men i svag stigning, og rekrutteringen er fortsat ringe. Fiskeridødeligheden har været faldende siden 2000, men vurderes til at være på 0,58, som stadig er væsentlig højere end målet i forvaltningsplanen på 0,4. Rådgivningen følger forvaltningsplanen og giver en TAC på 31.800 tons, svarende til en reduktion på 1 %.	26.842 i Nordsøen og 3.835 i Skagerrak	20 % i Nordsøen og 83 % i Skagerrak
Kuller i Nordsøen og Skagerrak	<u>41.575 tons</u> Bestanden er fortsat inden for sikre biologiske grænser. I henhold til forvaltningsplanen giver det en TAC på 41.575 tons, svarende til en stigning på 15 %.	34.057 i Nordsøen og 2.095 i Skagerrak	7 % i Nordsøen og 84 % i Skagerrak
Mørksej i Nordsøen og Skagerrak / Kattegat	<u>79.000 tons</u> Fiskeridødeligheden på sej er steget voldsomt siden 2004 til 0,6 i 2010, og bestandens størrelse er faldet tilsvarende. ICES rådgiver at reducere TAC'en med 15 %.	93.318	9 %
Hvilling i Nordsøen	<u>17.020 tons</u> Bestanden af hvilling er gået voldsomt tilbage i gennem de sidste 25 år, men bestanden er steget svagt siden 2007. ICES rådgiver ud fra den foreløbige EU-Norge forvaltningsplan, at TAC'en kan stige med 15 %.	14.832	13 %
Hvilling i Skagerrak / Kattegat	<u>Fangster skal reduceres</u> ICES vurderer, at der ikke er tilstrækkelig information til at bestemme bestandens tilstand og rådgiver derfor ud fra forsigtighedsprincippet, at <u>fangsterne skal reduceres</u> .	1.050	90 %
Rødspætte i Nordsøen	<u>84.410 tons</u> Bestanden i 2011 er estimeret til at være den højeste i mere end halvtreds år, F er historisk lav og rekrutteringen er omkring middel. Ved at følge forvaltningsplanen kan man fastsætte TAC'en til 84.410 tons, svarende til en stigning på 15 %.	73.400	20 %
Rødspætte i Skagerrak	<u>Fangster skal reduceres</u> ¹² ICES vurderer, at der ikke er tilstrækkelig information til at bestemme bestandens tilstand og rådgiver, at <u>fangsterne skal reduceres</u> . ICES gør eksplicit opmærksom på, at der ved denne rådgivning ikke er taget hensyn til opblandingen med den voksende bestand af rødspætter i Nordsøen.	7.950	79 %

¹¹ Rådgivningen omfatter både Nordsøen, Skagerrak og ICES-område VIId, hvorfor rådgivningen i absolutte tal ikke direkte kan sammenlignes med TAC i 2011.

¹² Rådgivningen omfatter både Skagerrak og Kattegat.

Art	Rådgivning	TAC i 2011 (i tons)	DK andel af EU's kvote
Makrel i Nordsøen og Skagerrak / Kattegat	<u>586.000 - 639.000 tons</u> ICES rådgiver at fastsætte TAC'en på mellem 586.000 og 639.000 tons for hele makrellens udbredelsesområde i overensstemmelse med forvaltningsplanen, svarende til en reduktion på 1 % sammenholdt med sidste års rådgivning. En andel af denne vil blive tildelt Nordsøen og Skagerrak-Kattegat.	71.957	57 % (minimum)
Rejer i Skagerrak	For Skagerrak og Norske Rende viser data fra både fiskeri og togter, at bestanden er mindsket. ICES rådgiver, at fangsterne i 2012 skal reduceres med mindst 15 % i forhold til de samlede landinger i 2010, hvilket svarer til en reduktion af TAC på 48 %.	8.330	65 %
Sild i Nordsøen	<u>230.000 / 17.900 tons</u> Bestanden har det godt og er blevet opjusteret ved de senere års rådgivning. Ved anvendelse af forvaltningsplanen med et loft på max. 15 % TAC stigning rådgiver ICES en TAC på 230.000 tons for flåde A (konsum) og 17.900 tons for flåde B (bifangst), svarende til en stigning på hhv. 15 % og 8 %.	200.000 (konsum) 16.539 (bifangst)	Variabel andel af konsumkvoten og 96 % af bifangstkvoten
Sild i Skagerrak / Kattegat	<u>26.400 / 3.400 tons</u> Sildefiskeriet i Skagerrak / Kattegat udgøres dels af sild fra den vestlige Østersø og dels af sild fra Nordsøen. ICES rådgiver for området i henhold til princippet om overgang til maksimalt bæredygtigt udbytte (MSY), at TAC'en kan fastsættes til 26.400 tons for flåde C (konsum) og 3.400 tons for flåde D (bifangst) svarende til en reduktion på henholdsvis 12 % og 49 %.	30.000 (konsum) 5.659 (bifangst)	48 % af konsumkvoten og 85 % af bifangstkvoten.
Brisling i Skagerrak / Kattegat	<u>Fangster skal reduceres</u> ICES vurderer, at der ikke er tilstrækkelig information til at bestemme bestandens tilstand og rådgiver derfor ud fra forsigtighedsprincippet, at <u>fangsterne skal reduceres.</u>	52.000	72 %

Færøerne

Gennemførelsen af konsultationer mellem EU og Færøerne om udveksling af fiskerimuligheder for 2012 er betinget af en eventuel enighed mellem blandt andet EU og Færøerne om fordelingen af makrel. Fiskeriaftalen mellem EU og Færøerne giver traditionelt Danmark fiskerirettigheder efter blåhvilling og makrel i færøsk farvand.

Kystsstatsbestande

Makrel

Der er blevet afholdt to kystsstatsmøder om makrel mellem EU, Norge, Færøerne og Island i oktober måned 2011. Der er enighed om forvaltningsplan, men derimod har parterne ikke kunnet opnå enighed om fordelingen af kvoteandele, og det har således endnu ikke været muligt at indgå en samlet aftale. Forhandlingerne fortsætter den 6.-10. december 2011. EU og Norge indgik i januar 2010 en 10-årig aftale om makrel, der fastlåser parternes relative andel af den TAC, som kyststaterne enes om.

Blåhvilling

Kyststaterne, EU, Norge, Island og Færøerne blev den 11. oktober 2011 enige om en TAC for blåhvilling for 2012 på 391.000 tons, svarende til en kraftig stigning i forhold til kvoten for 2011, der var på 40.100 tons. EU og Norge har i lighed med 2011 aftalt, at man gensidigt kan fiske 68 % af sin kvote i hinandens farvande.

Atlanto-skandisk sild

Kyststaterne, Norge, Island, Rusland, EU og Færøerne enedes den 14. oktober 2011 om en samlet TAC for atlanto-skandisk sild i 2012 på 833.000 tons i forhold til 988.000 i 2011 (en reduktion på 16 %). Desuden blev den bilaterale adgangsftale mellem EU og Norge videreført, således at EU's fiskere har adgang til at fiske 90 % af EU's kvote i norsk farvand i 2012.

EU-bestande:

Oversigt over den biologiske rådgivning og Kommissionens forslag om TAC for EU's autonome bestande i Nordsøen og Skagerrak/Kattegat i 2012, der indgår i internationale forhandlinger eller aftaler

Art	Rådgivning	TAC i 2011 (i tons)	Kommissionens TAC forslag for 2012	DK andel af EU's kvote
Tobis i Nordsøen, Skagerrak og Kattegat	<u>Ingen rådgivning før februar 2012</u> ICES og STECF rådgiver, at tobis skal forvaltes på baggrund af 7 bestandsområder. Kommissionen foreslår denne model videreført i 2012.	374.420	Afventer forhandlinger med Norge	94 %
Tunge i Nordsøen	<u>15.700 / 11.000</u> Ifølge forvaltningsplanens (første trin) skal fiskeridødeligheden reduceres med 10 %, hvilket giver en stigning på 11 % i TAC (15.700 tons).	14.100	Afventer forhandlinger med Norge	5 %
Sperling i Nordsøen og Skagerrak	<u>0 tons</u> Efter en rekordstor gydebiomasse i begyndelsen af 2011 forventes bestanden at falde til lige under 150.000 tons. Med den lave rekruttering i både 2010 og 2011 vil gydebiomassen ikke kunne nå over bestandsgrænsen i 2013, selv uden fiskeri i 2012. ICES rådgiver derfor, at der ikke bør være fangster af sperling i 2012. Ny rådgivning følger i juni 2012, hvorfor fiskeriet evt. kan åbnes i efteråret 2012.	4.500	Afventer forhandlinger med Norge	99 %
Brisling i Nordsøen	<u>Fangster skal reduceres</u> Der er tale om en bestand uden analytisk rådgivning. ICES finder, at data er utilstrækkelige til at gennemføre en vurdering og rådgiver i henhold til forsigtighedsprincippet, at fangster bør reduceres.	170.000	Afventer forhandlinger med Norge	62 %
Jomfruhummer i Skagerrak/Kattegat	<u>5.200 tons</u> ICES vurderer, at fiskeridødeligheden i 2010 ligger under MSY-målet for bestanden. Dette understøttes af data fra det kommercielle fiskeri. Ifølge reglen om MSY må landingerne i 2012 højst være 6.000 tons.	5.170	Afventes	73 %

Art	Rådgivning	TAC i 2011 (i tons)	Kommissionens TAC forslag for 2012	DK andel af EU's kvote
Lange i Nordsøen	<u>Ingen ny rådgivning</u> ICES' rådgivning er 2-årig. ICES rådgav sidste år, at bestandens tilstand er ukendt, og at fangster bør holdes omkring gennemsnittet for perioden 2003-2008.	2.428	Afventes	10 %
Hestemakrel i Nordsøen	<u>Fangster skal reduceres</u> ICES rådgiver ud fra forsigtighedsprincippet, at fangsten skal reduceres, da datagrundlaget er utilstrækkeligt til at bestemme bestandsudvikling og fiskeritryk. ICES noterer dog, at fiskeridødeligheden synes at have været stigende, samtidig med at bestanden tilsyneladende stadigvæk har en "sund" aldersstruktur, hvilket indikerer, at fiskeritrykket stadigt er lavt.	46.505	Afventer forhandlinger med Norge	48 %
Hestemakrel i de vestlige områder	<u>211.000 tons</u> Gydebiomassen af hestemakrel har været på et højt niveau (2 millioner tons) i de sidste 5 år, men med et fald i de sidste par år. Dette skyldes en lille rekruttering siden 2004 kombineret med en forholdsvis lille fiskeridødelighed. ICES rådgiver ud fra MSY, at TAC'en kan fastsættes til 211.000 t i 2012, svarende til en 15 % stigning. Kommissionens forslag til forvaltningsplan ville indebære en TAC på ca. 183.000 tons.	183.924	Afventes	

Forslaget skal ligeledes regulere TAC'en for en række fladfisk i Nordsøen, herunder ising/skrubbe, rødtunge og skærising. Kommissionens forslag til TAC afventes fortsat.

Fiskeriindsatsregulering

I 2009 er der blevet indført et kilowattdagesystem til regulering af fiskeriindsatsen i blandt andet Nordsøen, Skagerrak og Kattegat, jf. Rådets forordning (EF) nr. 1342/2008¹³. Fiskeriindsatsreguleringen reguleres for 2012 således i henhold til reglerne i denne plan. Det forventes, at reduktionen for TR1 (trawl med 100 mm maskestørrelse eller derover) og TR2-segmentet (trawl med 70 mm maskestørrelse eller derover, men under 100 mm) i Nordsøen og Skagerrak vil følge samme model som de to tidligere år, det vil sige en reduktion på 18 %.

Andre bestemmelser

Betingelserne fra 2011 for fartøjer, der deltager i fuldt dokumenteret fiskeri ved fiskeri efter torsk i Nordsøen og Skagerrak er videreført i forslaget, herunder blandt andet, at kvotepræmien maksimalt må udgøre 75 % af den forventede mængde udsmid, der må forventes for den type fartøj. Kvotepræmiens størrelse afventer forhandlinger med Norge.

Udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om forslaget.

Konsekvenser

¹³ Rådets forordning (EF) nr. 1342/2008 af 18. december 2008 om fastlæggelse af en langsigtet plan for torskebestande og for fiskeri efter disse bestande og om ophævelse af forordning nr. 423/2004.

Forslaget har ikke lovgivningsmæssige konsekvenser. Forslaget har heller ikke statsfinansielle konsekvenser.

Fastsættelse af TAC og kvoter har på kort sigt erhvervsøkonomiske konsekvenser. Det er ikke muligt at vurdere disse på det foreliggende grundlag. Konsekvenserne for bruttoindtjeningen vil imidlertid blandt andet afhænge af den samtidige udvikling i afsætningspriserne samt omkostninger, ikke mindst brændstof og fiskerimønstre.

Høring

Forslaget har været i høring i §5-udvalget.

Danmarks Fiskeriforening har anført, at det er meget afgørende, at der ikke sker en reduktion i fiskeriindsatsen i forhold til 2011 i Nordsøen og Skagerrak. Det vil ifølge foreningen få alvorlige konsekvenser for fiskeriet. Med hensyn til tobis understregede foreningen behov for en start-TAC fra årets begyndelse. Endvidere understregedes det, at det var problematisk, hvis der først forelå en videnskabelig rådgivning for tobis i februar, og ikke i januar som tidligere forventet. For så vidt angår brisling i Nordsøen ser Danmarks Fiskeriforening ingen begrundelse for en reduktion og finder, at TAC bør fastsættes uændret i forhold til 2011. Med hensyn til rødspætte i Skagerrak henviser foreningen til, at den har udarbejdet et forslag til forvaltningsplan, som indebærer, at TAC i Skagerrak følger nordsøbestanden, hvilket indebærer en stigning på 15 %.

Danmarks Pelagiske Producentorganisation understreger vigtigheden af, at der sikres år-til-år fleksibilitet for makrel i overensstemmelse med forventet aftale med Norge herom.

Greenpeace bemærker, at man i forbindelse med fangstkvoteforvaltning ikke bør belønne en høj discard.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen støtter fastsættelse af kvoterne for 2012 på grundlag af fastlagte forvaltningsplaner og den videnskabelige rådgivning og mål om at nå MSY-mål i 2015 gennem en gradvis tilgang.

Regeringen finder, at princippet om en automatisk TAC-reduktion på 25 % eller 15 % i tilfælde, hvor der mangler en videnskabelig rådgivning eller er manglende bestandsoplysninger, er for kategorisk, idet der vil være behov for en konkret vurdering i det enkelte tilfælde.

Regeringen arbejder for, at der i 2012 fortsat skal afsættes en supplerende kvotepræmie for torsk på samme niveau som i 2011 for fartøjer, der deltager i fuldt dokumenteret fiskeri og en eventuel udvidelse til andre arter som rødspætte og kuller. Regeringen arbejder endvidere for, at der gives medlemsstaterne frihed til at fordele den supplerende kvotepræmie blandt de deltagende fartøjer.

Regeringen støtter, at fastsættelsen af kW-dage følger torskeforvaltningsplanen.

Regeringen finder en opsplitning af den generelle forordning om fiskerimuligheder i to dele uensigtsmæssig. Det skyldes primært, at det indebærer, at tredjelande vil få indblik i EU's forhandlingsposition om, hvilke bestande der vil kunne indgå i forhandlinger med tredjelande.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det forventes, at et samlet kompromisforslag kan vedtages.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.

3. Forslag til Rådets Forordning om fastsættelse for 2012 af fiskerimuligheder for visse fiskebestande og grupper af fiskebestande i Sortehavet KOM (2011) 799

Nyt notat.

Resumé

Kommissionen har fremlagt forslag til Rådets forordning om fastsættelse af fiskerimuligheder for 2012 for pighvar og brisling i Sortehavet.

Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2011) 799 af 25. november 2011 fremsendt forslag til Rådets forordning om fastsættelse for 2012 af fiskerimuligheder for visse fiskebestande og grupper af fiskebestande i Sortehavet. Forslaget er oversendt til Rådet den 28. november 2011 i en dansk sprogudgave.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 43, stk. 3 og kan vedtages af Rådet med kvalificeret flertal.

Forslaget er sat på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 15.-16. december 2011 med henblik på politisk enighed.

Nærhedsprincippet

Kommissionen har vurderet, at EU har enekompetence på det område, som forslaget vedrører, i henhold til TEUF artikel 3, stk. 1, litra d, hvorfor nærhedsprincippet ikke finder anvendelse. Idet forslaget er et led i gennemførelsen af EU's fælles fiskeripolitik, er regeringen enig heri.

Formål og indhold

Fastsættelsen af fiskerimuligheder i Sortehavet for pighvar og brisling baseres på rådgivning fra Den Videnskabelige, Tekniske og Økonomiske Komité for Fiskeri (STECF) og Kommissionens meddelelse om høring om fiskerimuligheder for 2012 (Kommissionens politikerkklæring).

Forslaget vil umiddelbart alene have direkte virkninger i forhold til Bulgariens og Rumæniens fiskeri i Sortehavet. To bestande er omfattet af forslaget; pighvar og brisling.

For pighvar rådgiver STECF, at fangsterne reduceres til lavest mulige niveau.

For brisling rådgiver STECF, at der ikke fanges mere end 100.000 tons i 2012. Da der ikke er fastsat en fordelingsnøgle for internationale brislingefangster, er STECF ikke i stand til at rådgive om en specifik EU TAC for brisling i Sortehavet.

Den samlede tilladte fangstmængde (TAC) for pighvar i Sortehavet foreslås af Kommissionen for 2012 fastsat til i alt 74 tons fordelt ligeligt mellem Bulgarien og Rumænien. TAC'en for pighvar reduceres dermed med 15 % i forhold til 2011. For brisling foreslår Kommissionen for 2012 TAC'en fastsat til 11.475 tons fordelt med 8.032,5 tons til Bulgarien samt 3.442,5 tons til Rumænien. Dette er en uændret TAC i forhold til 2011.

Foruden fastsættelse af den tilladte fangstmængde har Kommissionen foreslået en lukket periode for fiskeri efter pighvar fra den 15. april til den 15. juni.

Udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke afgive udtalelse.

Konsekvenser

Forslaget har ikke lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser. Forslaget har heller ikke erhvervsøkonomiske konsekvenser i Danmark. Det har ingen konsekvenser for EU's budget.

Høring

§5-udvalget (fiskeri) har ikke haft bemærkninger til forslaget.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen har en positiv holdning over for Kommissionens forslag.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det forventes, at der generelt vil være opbakning til forslaget.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

4. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om Den Europæiske Hav- og Fiskerifond

KOM-dokument foreligger ikke

Nyt notat.

Resumé

Kommissionen forventes at fremsætte forslag til et nyt finansielt instrument for fiskeripolitikken: Den Europæiske Hav- og Fiskerifond (EHFF). Forslaget er en del af Kommissionens forslag til reform af den fælles fiskeripolitik. EHFF afløser Den Europæiske Fiskerifond og gælder for perioden 2014-

2020. Udover at afløse den Europæiske Fiskerifond inddrages andre udgifter til fiskeripolitikken, herunder især til fiskerikontrol, dataindsamling og markedsordningen for fiskeri og akvakultur.

Baggrund

Det forventes, at Kommissionen fremsender forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om Den Europæiske Hav- og Fiskerifond (EHFF) den 2. december 2011.

Forslaget forventes fremsat med hjemmel i TEUF artikel 42 og artikel 43, stk. 2 samt artikel 91, stk. 1, artikel 100, stk. 2, artikel 53, stk. 3, artikel 55, artikel 188, artikel 192, stk. 1, artikel 194, stk. 2 og artikel 195, stk. 2. Forslaget skal behandles efter proceduren for den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294.

Det forventes, at forslaget vil indgå i forhandlingerne om reformen af den fælles fiskeripolitik.

Forslaget forventes sat på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 15.-16. december 2011 med henblik på præsentation.

Nærhedsprincippet

Forslaget er et led i gennemførelsen af den fælles fiskeripolitik, hvorfor nærhedsprincippet er tilgodeset.

Formål og indhold

Ifølge forslaget oprettes Den Europæiske Hav og Fiskerifond (EHFF) som ét enkelt finansielt instrument for den fælles fiskeripolitik. Forslaget er en del af Kommissionens pakke af forslag om reform af den fælles fiskeripolitik¹⁴.

EHFF etableres for perioden 2014-2020 som afløser for Den Europæiske Fiskerifond¹⁵ og erstatter endvidere den hidtidige finansiering af fiskerikontrol og dataindsamling¹⁶ og den hidtidige finansiering af markedsordning for fiskeri- og akvakulturprodukter. Endvidere forventes forslaget at omfatte finansiering af den integrerede maritime politik, finansiering af en særlig støtteordning for områder i EU's yderste periferi til markedsføring af fisk, EU's finansiering af internationale fiskeriorganisationer og af rådgivende råd, indsamling og formidling af markedsdata samt af pilotprojekter og studier. Finansiering af bæredygtige fiskeriaftaler og obligatoriske bidrag til regionale fiskeriorganisationer vil dog blive finansieret uden for EHFF.

Det overordnede formål vil være at:

- fremme bæredygtigt og konkurrencedygtigt fiskeri og akvakultur
- udvikle og implementere en integreret maritim politik
- fremme en regionalt afbalanceret og inkluderende udvikling af fiskeriområder samt

¹⁴ De øvrige elementer i reformpakken blev fremlagt af Kommissionen den 13. juli 2011.

¹⁵ Jf. Rådets forordning (EF) nr. 1198/2006 af 27. juli 2006 om Den Europæiske Fiskerifond

¹⁶ Jf. Rådets forordning (EF) nr. 861/2006 af 22. maj 2006 om EF-finansieringsforanstaltninger til gennemførelse af den fælles fiskeripolitik og havretten, som ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets Forordning (EU) nr. 693/2011 af 6. juli 2011.

- støtte gennemførelsen af den fælles fiskeripolitik.

EHFF skal bidrage til Europa 2020-strategien om smart, bæredygtig og inkluderende vækst.

Det forventes, at forslaget vil være struktureret i to hovedområder i henholdsvis delt forvaltning og direkte forvaltning.

Ved delt forvaltning forstås forvaltning, der foregår i partnerskab med medlemsstaten og på grundlag af et godkendt program. Denne del af EHFF vil skulle følge de regler, der fastlægges i den generelle forordning om fælles og generelle bestemmelser og en fælles strategisk ramme for strukturfondene, landbrugsfonden og fiskerifonden, jf. Kommissionens forslag fremsat den 6. oktober 2011.¹⁷

Området med delt forvaltning vil dels svare til den nuværende Europæiske Fiskerifonds tilskuds- og udviklingsordninger for fiskeri og akvakultur, dels omfatte ordningerne med dataindsamling, finansiering af kontroludgifter og markedsordningen for fiskeri og akvakultur. Det er således nyt, at dataindsamling, kontroludgifter og markedsordning gennemføres som delt forvaltning.

Ved direkte forvaltning forstås den støtte og finansiering, som varetages direkte af Kommissionen. Dette forventes at omfatte den integrerede maritime politik, rådgivende råd, markedsdata, bidrag til internationale fiskerionisationer samt studier og pilotprojekter.

Det forventes, at forslaget indeholder nye regler for konditionalitet, det vil sige et sæt af betingelser hvis manglende overholdelse vil medføre, at støttemuligheden bortfalder. Disse regler vil være rettet mod både medlemsstaten og den enkelte støttemodtager og betyder, at manglende overholdelse af regler i fiskeripolitikken eller støttebetingelser får den konsekvens, at der ikke kan ansøges om støtte i en nærmere fastlagt periode.

I overensstemmelse med udkast til generel forordning for fondene under den fælles strategiske ramme (den generelle forordning) forventes forslaget at indeholde tematiske prioriteter, som indgår i programmeringen.

Med hensyn til fiskeri, forarbejdning og markedet for fiskerivarer forventes det, at den hidtidige mulighed for støtte til oplægning og ophugning bortfalder. Støttemulighederne for fiskerfartøjer vil blive tættere knyttet til nye regler i fiskeripolitikken om regulering, udsnid og selektivitet.

Der forventes at være visse støttemuligheder med henblik på en styrket indsats til at beskytte og genoprette havmiljøet, blandt andet i forbindelse med implementeringen af Natura 2000 og – som noget nyt – med henblik på implementering af Havstrategidirektivet.

Finansieringen af markedsordningen forventes at være fokuseret på producentorganisationernes aktiviteter med produktions- og markedsplaner, fremme af bæredygtigt fiskeri og kvalitetsforbedring.

¹⁷ Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om fælles bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond, som er omfattet af den fælles strategiske ramme, om generelle bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond og Samhørighedsfonden og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1083/2006, KOM(2011) 615 af 6. oktober 2011.

Som følge af ændringer i forordningen om markedsordningen, som indgår i reformen af fiskeripolitikken, ophæves den nuværende ordning med støtte til udtag fra markedet af fisk, der ikke kan opnå mindstepriser. Ordningen med oplagring fortsættes og finansieres af EHFF, men forventes udfaset frem til 2019.

Det forventes, at der vil være en vis indskrænkning af muligheden for at støtte investeringer om bord på fiskerfartøjer og i forarbejdningsindustrien.

Forslaget forventes at indeholde krav om en særlig udviklingsindsats for akvakultur. Støttemulighederne forventes at være på linje med de nuværende med prioritet til mindre miljøbelastning, nye arter og økologisk opdræt af fisk.

Det forventes, at der fortsat vil være muligheder for at støtte innovative projekter inden for fiskeri og akvakultur, hvis projekterne ikke er direkte kommercielle.

Støtte til uddannelse forventes også være et element både for fiskeri og akvakultur.

I forslaget forventes støtten til lokale aktionsgrupper (FLAG) at blive opretholdt. Ordningen vil blive harmoniseret med tilsvarende ordninger inden for landdistriktsordningen og regionalfondene og afgrænsningen af ordningen vil bero på bestemmelser i den generelle forordning.

Finansieringen af den hidtidige ordning for støtte til områder i den yderste periferi som kompensation for merudgifter til markedsføring af fisk forventes at indgå i EHFF som en del af ordningen med delt forvaltning.

Finansiering af kontroludgifter og udgifter til dataindsamling forventes ligeledes at blive en del af ordningen med delt forvaltning. Disse ordninger skal derfor indgå i det program for 2014-2020, som vil være grundlag for støtten til den enkelte medlemsstat.

Den finansielle ramme for forslaget forventes at være ca. 6,6 mia. €(49,2 mia. kr.) for perioden 2014-2020, hvoraf 4,5 mia. €(33,5 mia. kr.) anvendes til den del af forslaget, som svarer til den nuværende Europæiske Fiskerifond. Udgifterne til den nuværende fiskerifond er 4,3 mia. €(32,0 mia. kr.) for perioden 2007-2013.

Med hensyn til fordelingen af støttemidler mellem medlemsstaterne forventes der i forslaget at blive lagt vægt på følgende kriterier:

1. For så vidt angår foranstaltninger under delt forvaltning, bortset fra kontrol og dataindsamling:
 - a. niveauet for beskæftigelse i fiskeri og akvakultur
 - b. niveauet for produktion i fiskeri og akvakultur og
 - c. andelen af mindre kystfiskerflåde i den samlede fiskerflåde
2. For så vidt angår kontrol:

- a. omfanget af en medlemsstats kontrolopgaver sammenholdt med størrelsen af den nationale flåde, mængden af landinger og værdien af import fra tredjelande, og
 - b. de til rådighed værende kontrolressourcer sammenholdt med omfanget af medlemsstatens kontrolopgaver, hvor til rådighed værende midler sammenholdes med antallet af kontroller udført på havet og landingskontroller
3. For så vidt angår dataindsamling:
- a. antallet af fiskerier, tildelt hver medlemsstat, og
 - b. omfanget af dataindsamlingsopgaver, som skal implementeres af hver medlemsstat.

Endvidere forventes det, at der vil indgå et hensyn til den historiske fordeling og anvendelse af midler til tilsvarende formål.

Udtalelser

Europa-Parlamentets udtalelse foreligger endnu ikke.

Konsekvenser

Det forventes, at de samlede udgifter for EU vil udgøre 6,6 mia. €(49,2 mia. kr.) for perioden 2014-2020. Danmark finansierer i indeværende periode ca. 2 % af EU's budget. Opretholdes denne andel, indebærer det, at Danmark vil skulle bidrage med ca. 132 mio. €(ca. 990 mio. kroner) i perioden 2014-2020.

Den konkrete fordeling af midler mellem medlemsstaterne fremgår ikke af forslaget, men besluttet af Kommissionen på baggrund af de kriterier, som fastlægges i forordningen.

Gennemførelse i Danmark vil skulle ske på grundlag af et program for indsatsen, som vil indeholde en finansiel ramme for EU's medfinansiering. Fuld hjemtagning af EU's midler vil forudsætte, at der er en medfinansiering af nationale offentlige midler af samme størrelse. Dog vil kravet om offentlig national medfinansiering formentlig være lavere på nogle områder, herunder udgifterne til markedsordningen, fiskerikontrol og dataindsamling.

Forslaget vil eventuelt nødvendiggøre forøget administrativ indsats og dermed administrative udgifter, idet der på nogle punkter forventes at være tale om en mere kompleks forvaltning, for eksempel med hensyn til skærpede krav om konditionalitet og anvendelse af partnerskabskontrakter i en fælles strategisk ramme, hvilket er i overensstemmelse med den generelle forordning om fælles og generelle bestemmelser.

Det må forventes, at det vil være nødvendigt at ændre fiskeriudviklingsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 978 af 26. september 2008, som ændret ved lov nr. 604 af 14. juni 2011, for at kunne anvende EHFF i Danmark.

Høring

De foreløbige forventninger til forslaget har været forelagt §5-udvalget (fiskeri) i forbindelse med møde i udvalget den 29. november 2011.

Danmarks Fiskeriforening er foreløbig fremkommet med et ønske om et instrument som kan finansiere tværnationalt samarbejde.

Greenpeace understreger vigtigheden af, at fokus er på miljømæssig bæredygtighed.

Danish Seafood Association er bekymret for, om det fortsat vil være muligt at give tilskud til forarbejdningsvirksomheder på grund af den meget fokus på udvikling og investering i akvakultursektoren.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen henholder sig til Folketingets vedtagelse V42 af 7. april 2011, idet regeringen i den samlede reform overordnet arbejder for at sikre et bæredygtigt fiskeri blandt andet gennem integrering af fiskeripolitikken i en bred havpolitisk sammenhæng baseret på en økosystemtilgang, herunder implementering af Havstrategidirektivets og Biodiversitetskonventionens mål, fjernelse af udsmid samt introduktion af et nyt forvaltningssystem i form af fangstkvoteforvaltning.

Regeringen er generelt positiv over for forslaget, idet regeringen arbejder for, at EHFF understøtter målsætningerne i den fælles fiskeripolitik, herunder bidrager til opfyldelse og opretholdelse af god miljøtilstand i medfør af blandt andet Havstrategidirektivet samt gunstig bevaringstilstand i Habitatdirektivet og til at skabe konsistens med den integrerede maritime politik og andre EU-politikker, idet forhandlingerne herom ikke må foregribe forhandlingerne om de fremtidige finansielle rammer.

Regeringen forholder sig positivt over for etableringen af ét finansielt instrument for finansiering af fiskeripolitik.

Regeringen finder, at støtten til private investeringer bør begrænses og midlerne i højere grad anvendes til innovative aktiviteter og til forbedring af datagrundlaget for fiskeripolitikken. Samtidig skal EHFF bidrage til løsningen af nye udfordringer for medlemsstaterne i en eventuel regionaliseret tilgang til forvaltningen. Endelig skal EHFF bidrage til håndtering af kontroludfordringer i medlemsstaterne.

Regeringen vil arbejde for at styrke disse elementer i forslaget og for, at EHFF kan anvendes til at finansiere udgifterne til en mere bæredygtig forvaltning af fiskeripolitikken.

Regeringen vil arbejde for en forenkling af forslaget.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der foreligger ikke oplysninger om andre landes holdninger til forslaget.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

5. Forslag til Rådets afgørelse om tilladelse til markedsføring af produkter, der indeholder, består af eller er fremstillet af genetisk modificeret 281-24-236x3006-210-23-bomuld (DAS-24236-5xDAS-21Ø23-5), i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1829/2003
KOM (2011) 620

*Revideret genoptryk af grundnotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 31. januar 2011.
Ændringer er markeret i marginen.*

Resumé

Kommissionen har fremsat forslag om godkendelse af genetisk modificeret bomuld 281-24-236x3006-210-23 i henhold til GMO-forordningen. Godkendelsen vil gælde import og markedsføring af fødevarer, fødevaringredienser og foder, der indeholder eller er fremstillet af bomuld 281-24-236x3006-210-23, samt anvendelse af bomulden til anden industriel brug, undtagen dyrkning. Der vil hovedsageligt være tale om anvendelse af bomuldsfrø til fremstilling af olie til fødevarerbrug samt brug af bomuldsfrøskaller til foder. Bomuld 281-24-236x3006-210-23 er fremstillet ved krydsning af bomuld 281-24-236 og 3006-210-23, som begge giver modstandsdygtighed overfor insektlarver. Ifølge ansøgeren kan bomuldens ændrede dyrkningsegenskaber være en fordel for visse landmænd sammenlignet med konventionel, ikke-genmodificeret bomuld. Bomuld 281-24-236x3006-210-23 indeholder ikke antibiotikaresistens-markørgener. Formålet med godkendelsen er at tillade import og markedsføring i EU af produkter fra 281-24-236x3006-210-23 bomuld stammende fra dyrkning i tredjelande. En vedtagelse af forslaget vurderes ikke at ville berøre beskyttelsesniveauet i Danmark og EU.

Baggrund

Kommissionen har med KOM (2011) 620 af 13. oktober 2011 fremlagt forslag til Rådets beslutning om tilladelse til markedsføring af genetisk modificeret bomuld 281-24-236x3006-210-23 efter reglerne i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1829/2003 af 22. september 2003 om genmodificerede fødevarer og foder (GMO-forordningen). Forslaget er oversendt til Rådet i dansk sprogudgave den 14. oktober 2011.

Forslaget er fremsat med hjemmel i forordningens artikel 7 og 19.

Forslaget har tidligere været til afstemning på mødet i Den Stående Komité for Fødevarekæden og Dyresundhed (SCoFCAH) den 8.-9. februar 2011, hvor der ikke blev opnået kvalificeret flertal for forslaget. Danmark stemte for forslaget. Kommissionen har nu forelagt sagen for Rådet og underrettet Europa-Parlamentet. Har Rådet med kvalificeret flertal ved udløbet af fristen på 3 måneder hverken vedtaget forslaget uændret eller udtalt sig imod det, kan Kommissionen udstede afgørelsen.

Forslaget forventes sat på dagsordenen for det kommende rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 15.-16. december 2011 med henblik på vedtagelse.

Nærhedsprincippet

Der er tale om gennemførelsesforanstaltninger til en allerede vedtaget retsakt. Det er derfor regeringens holdning, at det følger heraf, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Formål og indhold

I juni 2005 indsendte Dow AgroSciences Europe en ansøgning om godkendelse af bomuld 281-24-236x3006-210-23 til fødevare- og foderbrug (ikke dyrkning) i henhold til reglerne i GMO-forordningen.

Bomuld 281-24-236 har fået tilført generne *CryIF*, som giver resistens overfor visse insektlarver og *pat*, hvis egenskaber – resistens overfor glufosinat – udelukkende er anvendt som markør under udvælgelsen. Bomuld 3006-210-23 har fået indsat generne *CryIAC*, som giver resistens overfor visse insektlarver og *pat*, hvis egenskaber her ligeledes er anvendt som markør under udvælgelsen. Ved krydsningen af de to bomuldsorter er egenskaberne kombineret. Bomuld 281-24-236x3006-210-23 indeholder ikke antibiotikaresistens-markørgener.

Den sundheds- og ernæringsmæssige kvalitet af bomuld 281-24-236x3006-210-23 adskiller sig ifølge ansøgningen ikke fra konventionel (ikke genmodificeret) bomuld. Udover dokumentation for den sundheds- og ernæringsmæssige kvalitet af bomulden, er ansøgningen i henhold til reglerne ledsaget af et forslag til miljømæssig overvågning.

Godkendelsens omfang

Kommissionens forslag lægger op til, at der gives tilladelse til import og markedsføring af produkter, der indeholder, består af eller er fremstillet af bomuld 281-24-236x3006-210-23. Ifølge den Europæiske Fødevarsikkerhedsautoritets (EFSA's) udtalelse kan bomuldsfrøene fra den genmodificerede bomuld anvendes til fødevare- og foderbrug på samme måde som konventionelle bomuldsfrø. Godkendelsen omfatter også tilladelse til industriel forarbejdning, men ikke til dyrkning af bomulden i EU.

I henhold til GMO-forordningen må godkendte genmodificerede planter krydses med konventionelle ikke-genmodificerede planter til frembringelse af nye sorter, uden at dette kræver speciel godkendelse. Tilladelsen vil derfor omfatte 281-24-236x3006-210-23 samt bomuld fra efterfølgende krydsninger heraf med konventionelle ikke-gensplejede bomuld.

Markedsføringen af bomulden vil kunne ske fra datoen for en eventuel beslutning om godkendelse.

Beslutningen vil gælde i 10 år fra denne dato. Såfremt importmuligheden ønskes opretholdt efter udløb af 10 års fristen, vil der skulle ansøges om en regodkendelse.

Mærkning

Produkter til fødevare- eller foderbrug, der indeholder, består af eller er fremstillet af bomuld 281-24-236x3006-210-23 skal i henhold til forslaget mærkes til den endelige forbruger med ”genetisk modificeret bomuld” eller ”fremstillet af genetisk modificeret bomuld”.

Sætningen ”ikke til dyrkning” skal angives i mærkningen på produktet og i følgedokumenterne til foder og produkter til anden industriel anvendelse, som indeholder spiredygtige bomuldsfrø af 281-24-236x3006-210-23. Denne sætning skal ikke fremgå af mærkningen på tilsvarende fødevarer.

Miljømæssig overvågning

Ifølge den miljømæssige overvågningsplan skal ansøgeren via de etablerede netværk af industriorganisationer sørge for, at der indsamles oplysninger om potentielle uønskede effekter af markedsføringen, og at der tages passende forholdsregler for at forhindre spild af spiredygtige frø med videre i henhold til den generelle plan for miljømæssig overvågning af genmodificeret bomuld. Det påhviler ansøgeren årligt at afrapportere herom til Kommissionen.

Udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om forslaget.

Gældende dansk ret

En vedtagelse af forslaget kræver ikke implementering og har ikke lovgivningsmæssige konsekvenser i Danmark, idet området overordnet er reguleret af en forordning, og dermed er reglerne umiddelbart anvendelige i Danmark. De enkelte beslutninger er rettet til bestemte virksomheder og er umiddelbart gældende for disse.

Konsekvenser

Forslaget har ingen administrative eller statsfinansielle konsekvenser.

Med hensyn til de sundheds- og miljømæssige konsekvenser af anvendelsen af bomuld 281-24-236x3006-210-23 konkluderer den Europæiske Fødevarer sikkerhedsautoritet (EFSA) i udtalelse af 15. juni 2010, at bomulden er lige så sikker at anvende som tilsvarende konventionel bomuld. Det er ifølge den Europæiske Fødevarer sikkerhedsautoritet (EFSA) usandsynligt, at bomuld 281-24-236x3006-210-23 vil have negative konsekvenser for menneskers og dyrs sundhed eller for miljøet ved de påtænkte anvendelser.

Indsættelsen af generne for insektresistens gør, at planten danner Bt-toksiner (såkaldte Cry-proteiner), som er giftige for insekter. Cry-proteinerne i planten svarer til de Bt-toksiner for hvilke der er fastsat en grænseværdi i reglerne om restindhold af pesticider i fødevarer og foder. Indholdet af *CryIF* og *CryIAC* (Bacillus thuringiensis-toksiner) bomuldsfrø fra bomuld 281-24-236x3006-210-23 er ca. 3,9 mg/kg. I reglerne om restindhold af pesticider er der fastsat en grænseværdi for delta-endotoksin fra Bacillus thuringiensis på detektionsniveauet 0,01 mg/kg. En godkendelse af den pågældende krydsning vil således påkræve tilpasninger i pesticidlovgivningen. Det dannede indhold af Cry-proteiner i bomuld 281-24-236x3006-210-23 er af Den Europæiske Fødevarer sikkerhedsautoritet (EFSA) vurderet som værende sundhedsmæssigt uproblematisk.

DTU Fødevarer instituttet har ligeledes vurderet det fremsendte ansøgningsmateriale. DTU Fødevarer instituttet har konkluderet, at der ikke er noget i de sammenlignende undersøgelser, der tyder på, at bomulden er forskellig fra ikke-genmodificeret bomuld, undtagen for de indsatte egenskaber. Ingen af de udførte undersøgelser indikerer, at de nye proteiner *CryIF*, *CryIAC* og *pat* skulle være sundhedsmæssigt betænkelige. Ingen af de fodringsforsøg, som er foretaget, viser, at den genmodificerede bomuld skulle være ændret på anden måde, herunder sundhedsmæssigt, end forventet ud fra det indsatte gen og dets funktion.

Miljøstyrelsen har i forbindelse med den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritets (EFSA's) høring af miljømyndighederne, forud for den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritets (EFSA's) udtalelse om bomulden, sendt sagen til de danske eksperter i Plantedirektoratet, DTU Fødevareinstituttet og Danmarks Miljøundersøgelser, som samlet har vurderet, at der ikke vil være miljømæssige konsekvenser af import af bomuld 281-24-236x3006-210-23, når de anvendes til andre formål end dyrkning.

På den baggrund skønnes forslaget ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark

Høring

Forslaget har været i høring via høringsportalen. Forslaget har endvidere været i høring i §2-udvalget (landbrug) samt det Rådgivende Fødevareudvalgs EU-underudvalg. Der er indkommet følgende bemærkninger:

DI Fødevarer anbefaler, at ansøgningen imødekommes uden forsinkelse. Organisationen baserer sin anbefaling på den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritets (EFSA's) positive udtalelse og vurderer, at der er tilvejebragt tilstrækkelig dokumentation for at imødekomme ansøgningen.

Landbrug & Fødevarer finder, at Danmark bør stemme for godkendelsen i lyset af, at den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritet (EFSA) vurderer, at den pågældende GM-bomulds krydsning ikke udgør nogen risiko for menneskers og dyrs sundhed og for miljøet.

Økologisk Landsforening kan ikke støtte, at der gives tilladelse til at markedsføre bomuld 281-24-236x3006-210-23, idet der henvises til en række indvendinger vedrørende det eksisterende godkendelsesgrundlag. Indvendingerne vedrører den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritets (EFSA's) risikovurdering af bomulden, som foreningen ikke finder tilstrækkelig.

Biodynamisk Forbrugersammenslutning anfører, at hvis der gives tilladelse til det ansøgte, så gives der samtidig lov til, at alle almindelige bomuld inficeres med GMO. Foreningen er af den opfattelse, at GMO'er er livsfarlige – forstået således, at GMO-planter altid har en ringere kvalitet, har færre livgivende kræfter og dermed giver mindre sundhed. Der henvises til, at billeddannende metoder viser forskel på GMO-majs, konventionel majs, biodynamisk og økologisk majs. Desuden henvises til en tysk landmand, hvis køer døde efter at have fået GMO-foder.

Fagligt Fælles Forbund (3F) finder, at der mangler oplysninger om, hvilken effekt den genetiske bomuld 281-24-235x3006-210-23 kan have på de mennesker, der skal håndtere denne type bomuldsfrø, både ved plukning, transport og forarbejdning. 3F mener ikke, at det fremgår, hvilken effekt det vil have for de mennesker og dyr, der efterfølgende indtager de behandlede frø som eksempelvis olie eller foder. 3F finder, at der ikke bør gives godkendelse til anvendelse af denne type bomuldsfrø, før ansøgeren har dokumenteret, at mennesker og dyr, der på den ene eller anden måde er i kontakt med den genetiske modificerede bomuld, ikke udsættes for en negativ effekt. Derudover mener 3F, at der skal foretages en helhedsvurdering af hvilke positive og negative effekter, der er ved bomuldsfrøene, samt hvilke samfundsmæssige nytteværdier der er ved markedsføring heraf.

Vedrørende høringssvaret fra Biodynamisk Forbrugersammenslutning oplyser DTU Fødevareinstituttet, at en forskel fundet ved de såkaldte billeddannende metoder ikke nødvendigvis betyder, at de genmodificerede produkter er af ringere kvalitet end de ikke-genmodificerede. De billeddannende metoder har ifølge DTU Fødevareinstituttet ikke nogen bevist relation til sundheden af produkterne. Med hensyn til den tyske landmand, hvis køer døde, har de tyske myndigheder ikke kunnet påvise nogen sammenhæng mellem foderet og dyrenes sundhedstilstand. Der var således andre årsager til, at køerne mistrivedes og døde end det genmodificerede foder.

Den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritet (EFSA) foretager efter de danske eksperter vurdering en meget grundig og lødig vurdering af ansøgningerne om godkendelse af GMO'er. DTU Fødevareinstituttet er således ikke enig i kritikken fra Økologisk Landsforening af den risikovurdering, som den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritet (EFSA) foretager i sådanne sager. Det er DTU Fødevareinstituttets vurdering, at der i den foreliggende sag er foretaget alle de relevante analyser og målinger, der er nødvendige for at vurdere bomulden. DTU Fødevareinstituttet er enig i den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritet (EFSA) vurdering af, at bomuldkrydsningen kan betragtes sundhedsmæssigt som værende lig andre traditionelle typer af bomuld.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Det er regeringens generelle holdning, at afgørelser vedrørende tilladelse til at anvende genmodificerede afgrøder skal træffes på baggrund af en sundheds- og miljømæssig risikovurdering, som fastsat i GMO-forordningen.

Da den sundheds- og miljømæssige vurdering af bomuld 281-24-236x3006-210-23 ikke giver danske og internationale eksperter anledning til bemærkninger, har regeringen ingen fagligt begrundede indvendinger imod godkendelsen. Regeringen er af den holdning, at muligheden for at importere genmodificeret bomuld til EU bør udnyttes inden for EU's eksisterende lovgivninger.

Det bemærkes, at godkendelsen omfatter tilladelse til import, forarbejdning samt fødevarer- og foderbrug af bomuld 281-24-236x3006-210-23 i EU. Da der ikke er tale om tilladelse til dyrkning, vil godkendelsen ikke have betydning for spredning til økologiske, biodynamiske eller konventionelle fødevarer, afgrøder og dyrkningsarealer.

Det kan ikke udelukkes, at der vil kunne forekomme enkelte planter af bomuld 281-24-236x3006-210-23 som følge af frøspild i forbindelse med håndteringen af importerede bomuldsfrø. Bomuldsfrø har dog kun ringe mulighed for at spire eller overleve under nordeuropæiske forhold, da de er temmelig varmekrævende. Da bomuld ikke har nogen vilde slægtninge i Europa, vil der ikke være risiko for spredning af gener fra 281-24-236x3006-210-23-bomuld til den vilde natur.

Ved afstemningen i Den Stående Komité for Fødevarekæden og Dyresundhed (SCoFCAH) den 8.-9. februar 2011 har Kommissionen afgivet en erklæring om, at den vil fremlægge et forslag til løsning på situationen vedrørende Cry-proteiner i genmodificerede afgrøder i relation til reglerne om pesticidrester i fødevarer. Delta-endotoksin fra *Bacillus thuringiensis* har været vurderet som led i Den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritet (EFSA) vurdering af den ansøgte GMO. På baggrund af konkrete ansøgninger om brugen af *Bacillus thuringiensis* som pesticid har Kommissionen anmodet

Den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritet (EFSA) om at vurdere sikkerheden af *Bacillus thuringiensis*.

Det er Kommissionens forventning, at den på baggrund af Den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritets (EFSA) vurdering snarest vil kunne fremsætte forslag om enten fastsættelse af en maksimal grænseværdi af stoffet på bilag II i pesticidforordningen 396/2005 på baggrund af en konkret brug eller optagelse af stoffet på bilag IV i pesticidforordningen 396/2005. I bilag IV oplystes stoffer, som ikke har nogen sundhedsmæssig risiko, og for hvilke, der derfor ikke skal fastsættes en grænseværdi. Begge mulige løsningsforslag vil således give en sammenhæng mellem de to lovgivningsområder. Fødevarerstyrelsen finder Kommissionens løsningsforslag hensigtsmæssige, og Danmark lægger løbende pres på Kommissionen for hurtigst muligt at få vedtaget en løsning på situationen.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Forslaget blev behandlet på møde i Den Stående Komité for Fødevarekæden og Dyresundhed (SCoFAH) den 8.-9. februar 2011, hvor der ikke blev opnået kvalificeret flertal for forslaget. På basis af medlemsstaternes tilkendegivelser på mødet forventes der på rådsmødet fortsat ikke at kunne opnås kvalificeret flertal for eller imod forslaget.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Der er oversendt notat og grundnotat om sagen til Folketingets Europaudvalg den 31. januar 2011.

Notaterne er ligeledes oversendt til Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.

6. Forslag til Rådets afgørelse om tilladelse til markedsføring af produkter, der indeholder, består af eller er fremstillet af genetisk modificeret Bt11xMIR604xGA21-majs (SYN-BTØ11-1xSYN-IR6Ø4-5xMON-ØØØ21-9), i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1829/2003 KOM (2011) 621

*Revideret genoptryk af grundnotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 31. januar 2011.
Ændringer er markeret i marginen.*

Resumé

Kommissionen har fremsat forslag om godkendelse af genetisk modificeret majs Bt11xMIR604xGA21 i henhold til GMO-forordningen. Godkendelsen vil gælde import og markedsføring af fødevarer, fødevarer ingredienser og foder, der indeholder eller er fremstillet af majs Bt11xMIR604xGA21, samt anvendelse af majs til anden industriel brug, undtagen dyrkning. Majs Bt11xMIR604xGA21 er fremstillet ved at krydse tre genmodificerede majssorter MIR604, GA21 og Bt11. Ved krydsning af de tre majssorter er der opnået resistens over for både visse insekter og modstandsdygtighed overfor ukrudtsmidler med glyphosat og glufosinat. De tre genmodificerede majs, som indgår i krydsningen, er hver for sig vurderet tidligere og er i forvejen godkendte under GMO-forordningen. Ansøger angir

ver, at majs Bt11xMIR604xGA21 har bedre dyrkningsegenskaber end konventionel majs. Majs Bt11xMIR604xGA21 indeholder ikke antibiotikaresistens-markørgener. Formålet med godkendelsen er at tillade import og markedsføring i EU af Bt11xMIR604xGA21-majs stammende fra dyrkning i tredjelande. En vedtagelse af forslaget vurderes ikke at ville berøre beskyttelsesniveauet i Danmark og EU.

Baggrund

Kommissionen har med KOM (2011) 621 af 13. oktober 2011 fremlagt forslag til Rådets beslutning om tilladelse til markedsføring af genetisk modificeret majs Bt11xMIR604xGA21 efter reglerne i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1829/2003 af 22. september 2003 om genmodificerede fødevarer og foder (GMO-forordningen). Forslaget er oversendt til Rådet i dansk sprogudgave den 14. oktober 2011.

Forslaget er fremsat med hjemmel i forordningens artikel 7 og 19.

Forslaget har tidligere været til afstemning på mødet i Den Stående Komité for Fødevarerkæden og Dyresundhed (SCoFCAH) den 8.-9. februar 2011, hvor der ikke blev opnået kvalificeret flertal for forslaget. Danmark stemte for forslaget. Kommissionen har nu forelagt sagen for Rådet og underrettet Europa-Parlamentet. Har Rådet med kvalificeret flertal ved udløbet af fristen på 3 måneder hverken vedtaget forslaget uændret eller udtalt sig imod det, kan Kommissionen udstede afgørelsen.

Forslaget forventes sat på dagsordenen for det kommende rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 15.-16. december 2011 med henblik på vedtagelse.

Nærhedsprincippet

Der er tale om gennemførelsesforanstaltninger til en allerede vedtaget retsakt. Det er derfor regeringens holdning, at det følger heraf, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Formål og indhold

I marts 2008 indsendte Syngenta Seeds S.A.S. en ansøgning om godkendelse af majs Bt11xMIR604xGA21 til fødevarer- og foderbrug (ikke dyrkning) i henhold til reglerne i GMO-forordningen.

Majs Bt11xMIR604xGA21 er fremstillet ved at krydse tre genmodificerede majssorter MIR604, GA21 og Bt11. De tre genmodificerede majs, som indgår i krydsningen, er hver for sig vurderet tidligere. MIR604 majs er tilført to nye gener. Genet *mCry3A*, som gør majsens resistent over for visse insektlarver og *pmi*, hvis egenskaber er brugt som markør ved udvælgelsen. GA21 har fået indsat genet *mEPSPS*, som giver resistens overfor ukrudtsmidler med glyphosat. Bt11 har fået tilført to nye gener, *CryIA(b)* som giver resistens overfor visse insektlarver (sommerfuglelarver) og *pat*, som giver modstandsdygtighed overfor herbicider med det aktive stof glufosinat. Ved krydsning af de tre majssorter er der opnået resistens over for både visse billelarver og ukrudtsmidler med glyphosat og glufosinat. Majs MIR604, GA21 og Bt11 er i forvejen godkendte under GMO-forordningen. Krydsning af tre godkendte GMO-majs kræver ifølge GMO-forordningen en godkendelse af krydsningen. Ansøger

angiver, at majs Bt11xMIR604xGA21 har bedre dyrkningsegenskaber end konventionel majs. Majs Bt11xMIR604xGA21 indeholder ikke antibiotikaresistens-markørgener.

Den sundheds- og ernæringsmæssige kvalitet af majs Bt11xMIR604xGA21 adskiller sig ifølge ansøgningen ikke fra konventionel (ikke genmodificeret) majs. Udover dokumentation for den sundheds- og ernæringsmæssige kvalitet af majs, var ansøgningen i henhold til reglerne ledsaget af et forslag til miljømæssig overvågning.

Godkendelsens omfang

Kommissionens forslag lægger op til, at der gives tilladelse til import og markedsføring af produkter, der indeholder, består af eller er fremstillet af majs Bt11xMIR604xGA21. Ifølge den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritets (EFSA's) udtalelse kan majskernelne fra den genmodificerede majs anvendes til fødevarer- og foderbrug på samme måde som konventionelle majskernelne, det vil sige både som hele kernel og i forarbejdet form. Godkendelsen omfatter også tilladelse til industriel forarbejdning, men ikke til dyrkning, af majs i EU.

I henhold til GMO-forordningen må godkendte genmodificerede planter krydses med konventionelle ikke-genmodificerede planter til frembringelse af nye sorter, uden at dette kræver speciel godkendelse. Tilladelsen vil derfor omfatte Bt11xMIR604xGA21, samt majs fra efterfølgende krydsninger heraf, med konventionelle ikke-gensplejede majs.

Markedsføringen af majs vil kunne ske fra datoen for en eventuel beslutning om godkendelse.

Beslutningen vil gælde i 10 år fra denne dato. Såfremt importmuligheden ønskes opretholdt efter udløb af 10 års fristen, vil der skulle ansøges om en regodkendelse.

Mærkning

Produkter til fødevarer- eller foderbrug, der indeholder, består af eller er fremstillet af majs Bt11xMIR604xGA21 skal i henhold til forslaget mærkes til den endelige forbruger med ”genetisk modificeret majs” eller ”fremstillet af genetisk modificeret majs”.

Sætningen ”ikke til dyrkning” skal angives i mærkningen på produktet og i følgedokumenterne til foder og produkter til anden industriel anvendelse, som indeholder spiredygtige majskernelne af Bt11xMIR604xGA21. Denne sætning skal ikke fremgå af mærkningen på tilsvarende fødevarer.

Miljømæssig overvågning

Ifølge den miljømæssige overvågningsplan skal ansøgeren via de etablerede netværk af industriorganisationer sørge for, at der indsamles oplysninger om potentielle uønskede effekter af markedsføringen, og at der tages passende forholdsregler for at forhindre spild af spiredygtige kernelne med videre i henhold til den generelle plan for miljømæssig overvågning af genmodificeret majs. Det påhviler ansøgeren at afrapportere herom til Kommissionen.

Udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om forslaget.

Gældende dansk ret

En vedtagelse af forslaget kræver ikke implementering og har ikke lovgivningsmæssige konsekvenser i Danmark, idet området overordnet er reguleret af en forordning, og dermed er reglerne umiddelbart anvendelige i Danmark. De enkelte beslutninger er rettet til bestemte virksomheder og umiddelbart gældende for disse.

Konsekvenser

Forslaget har ingen administrative eller statsfinansielle konsekvenser.

Med hensyn til de sundheds- og miljømæssige konsekvenser af anvendelsen af majs Bt11xMIR604xGA21 konkluderer den Europæiske Fødevarer sikkerhedsautoritet (EFSA) i udtalelse af 15. juni 2010, at majs er lige så sikker at anvende som tilsvarende konventionel majs. Det er ifølge den Europæiske Fødevarer sikkerhedsautoritet (EFSA) derfor usandsynligt, at majs Bt11xMIR604xGA21 vil have negative konsekvenser for menneskers og dyrs sundhed eller for miljøet ved de påtænkte anvendelser.

Indsættelsen af generne for insektresistens gør, at planten danner Bt-toksiner (såkaldte Cry-proteiner), som er giftige for insekter. Cry-proteinerne i planten svarer til de Bt-toksiner for hvilke der er fastsat en grænseværdi i reglerne om restindhold af pesticider i fødevarer og foder. Indholdet af *Cry1A(b)* og *mCry3A* (Bacillus thuringiensis-toksiner) i majs kerner fra Bt11xMIR604xGA21-majs er ca. 2,2 mg/kg. I reglerne om restindhold af pesticider er der fastsat en grænseværdi for delta-endotoxin fra Bacillus thuringiensis på detektionsniveauet 0,01 mg/kg. En godkendelse af den pågældende krydsning vil således påkræve tilpasninger i pesticidlovgivningen. Det dannede indhold af Cry-proteiner i Bt11xMIR604xGA21-majs er af den Europæiske Fødevarer sikkerhedsautoritet (EFSA) vurderet som værende sundhedsmæssigt uproblematisk.

DTU Fødevarer instituttet har ligeledes vurderet det fremsendte ansøgningsmateriale. DTU Fødevarer instituttet kan tilslutte sig den Europæiske Fødevarer sikkerhedsautoritets (EFSA) vurdering af, at majs Bt11xMIR604xGA21 er lige så sikker som den konventionelle majs, der er sammenlignet med samt andre tilsvarende majs i relation til både sundhedsmæssige og miljømæssige aspekter. Ingen af de udførte undersøgelser indikerer, at de nye proteiner *Cry1A(b)*, *pat*, *mEPSPS*, *mCry3A* og *pmi* skulle være sundhedsmæssigt betænkelige. Resultaterne af de dyreforsøg, som er foretaget, giver ifølge DTU Fødevarer instituttet ikke anledning til at betragte krydsningen på anden måde end de tilsvarende traditionelle majs i relation til deres ernæringsmæssige værdi og giver ingen indikation af interaktioner mellem de indsatte gener. Krydsningen vurderes derfor at være sundhedsmæssigt uproblematisk som forældreplanterne.

Miljøstyrelsen har i forbindelse med den Europæiske Fødevarer sikkerhedsautoritets (EFSA) høring af miljømyndighederne, forud for offentliggørelsen af autoritetens udtalelse om majs, sendt sagen til de danske eksperter i Plantedirektoratet, DTU Fødevarer instituttet og Danmarks Miljøundersøgelser, som samlet har vurderet, at der ikke vil være miljømæssige konsekvenser af import af majs Bt11xMIR604xGA21, når de anvendes til andre formål end dyrkning.

På den baggrund skønnes forslaget ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark

Høring

Forslaget har været i høring via høringsportalen. Forslaget har endvidere været i høring i §2-udvalget (landbrug) samt det Rådgivende Fødevarerudvalgs EU-underudvalg. Der er indkommet følgende bemærkninger:

DI Fødevarer anbefaler, at ansøgningen imødekommes uden forsinkelse. Organisationen baserer sin anbefaling på den Europæiske Fødevarer sikkerhedsautoritets (EFSA) positive udtalelse og vurderer, at der er tilvejebragt tilstrækkelig dokumentation for at imødekomme ansøgningen.

Landbrug & Fødevarer finder, at Danmark bør stemme for godkendelsen i lyset af, at den Europæiske Fødevarer sikkerhedsautoritet (EFSA) vurderer, at den pågældende GM-majskrydsning ikke udgør nogen risiko for menneskers og dyrs sundhed og for miljøet.

Fagligt Fælles Forbund (3F) savner oplysninger om, hvilken effekt restkoncentrationer af glyphosat og glufosinat eventuelt kan have på mennesker og dyr, der spiser majs Bt11xMIR604xGA21. 3F finder, at der ikke bør gives godkendelse til majs, før ansøgeren har dokumenteret, at mennesker eller dyr, der spiser majs, ikke udsættes for en negativ effekt fra eventuelle restkoncentrationer af glyphosat og glufosinat. Derudover mener 3F, at der skal foretages en helhedsvurdering af hvilke positive og negative effekter, der er ved majs, samt hvilke samfundsmæssige nytteværdier der er ved markedsføring heraf.

Økologisk Landsforening kan ikke støtte, at der gives tilladelse til at markedsføre majs Bt11xMIR604xGA21, idet der henvises til en række indvendinger vedrørende det eksisterende godkendelsesgrundlag. Indvendingerne vedrører Den Europæiske Fødevarer sikkerhedsautoritets (EFSA) risikovurdering af majs, som foreningen ikke finder tilstrækkelig.

Biodynamisk Forbrugersammenslutning anfører, at hvis der gives tilladelse til det ansøgte, så gives der samtidig lov til, at alle majs inficeres med GMO. Foreningen er af den opfattelse, at GMO'er er livsfarlige – forstået således, at GMO-planter altid har en ringere kvalitet, har færre livgivende kræfter og dermed giver mindre sundhed. Der henvises til, at billeddannende metoder viser forskel på GMO-majs, konventionel majs, biodynamisk og økologisk majs. Desuden henvises til en tysk landmand, hvis køer døde efter at have fået GMO-foder.

Vedrørende høringssvaret fra Biodynamisk Forbrugersammenslutning oplyser DTU Fødevarer instituttet, at en forskel fundet ved de såkaldte billeddannende metoder ikke nødvendigvis betyder, at de genmodificerede produkter er af ringere kvalitet end de ikke-genmodificerede. De billeddannende metoder har ifølge DTU Fødevarer instituttet ikke nogen bevist relation til sundheden af produkterne. Med hensyn til den tyske landmand, hvis køer døde, har de tyske myndigheder ikke kunnet påvise nogen sammenhæng mellem foderet og dyrenes sundhedstilstand. Der var således andre årsager til, at køerne mistredes og døde end det genmodificerede foder.

Den Europæiske Fødevarer sikkerhedsautoritet (EFSA) foretager efter de danske eksperter vurdering en meget grundig og lødig vurdering af ansøgningerne om godkendelse af GMO'er. DTU Fødevarer instituttet er således ikke enig i kritikken fra Økologisk Landsforening af den risikovurdering, som den Europæiske Fødevarer sikkerhedsautoritet (EFSA) foretager i sådanne sager. Det er DTU Fødeva-

reinstitutts vurdering, at der i den foreliggende sag er foretaget alle de relevante analyser og målinger, der er nødvendige for at vurdere majs. DTU Fødevareinstituttet er enig i den Europæiske Fødevaresikkerhedsautoritets (EFSA's) vurdering af, at majs-krydsningen kan betragtes sundhedsmæssigt som værende lig andre traditionelle majs. Vedrørende høringssvaret fra 3F skal det bemærkes, at der ikke er tale om en tilladelse til dyrkning af majs i EU og derfor heller ikke en tilladelse for så vidt angår brug af sprøjtemidler. Hertil bemærkes, at såfremt Bt11xMIR604xGA21-majs anvendes til fremstilling af fødevarer, skal produkterne overholde de samme grænseværdier for restindhold af glyphosat og glufosinat, som tilsvarende ikke genmodificerede produkter.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Det er regeringens generelle holdning, at afgørelser vedrørende tilladelse til at anvende genmodificerede afgrøder skal træffes på baggrund af en sundheds- og miljømæssig risikovurdering, som fastsat i GMO-forordningen.

Da den sundheds- og miljømæssige vurdering af majs Bt11xMIR604xGA21 ikke giver danske og internationale eksperter anledning til bemærkninger, har regeringen ingen fagligt begrundede indvendinger imod godkendelsen. Regeringen er af den holdning, at muligheden for at importere genmodificeret majs og soja til EU bør udnyttes inden for EU's eksisterende lovgivninger.

Det bemærkes, at godkendelsen omfatter tilladelse til import, forarbejdning samt fødevarer- og foderbrug af Bt11xMIR604xGA21-majs i EU. Da der ikke er tale om tilladelse til dyrkning, vil godkendelsen ikke have betydning for spredning til økologiske, biodynamiske eller konventionelle fødevarer, afgrøder og dyrkningsarealer.

Det kan ikke udelukkes, at der vil kunne forekomme Bt11xMIR604xGA21-majsplanter som følge af frøspild i forbindelse med håndteringen af importerede majsplanter. Da majsplanter imidlertid har ringe overlevelsessevne i jorden, og blandt andet som følge heraf kun sjældent optræder som spildplanteukrudt under europæiske forhold, vurderes spild af Bt11xMIR604xGA21-majsplanter ikke at ville udgøre noget problem.

Ved afstemningen i Den Stående Komité for Fødevarekæden og Dyresundhed (SCoFCAH) den 8.-9. februar 2011 har Kommissionen afgivet en erklæring om, at den vil fremlægge et forslag til løsning på situationen vedrørende Cry-proteiner i genmodificerede afgrøder i relation til reglerne om pesticidrester i fødevarer. Delta-endotoksin fra *Bacillus thuringiensis* har været vurderet som led i Den Europæiske Fødevaresikkerhedsautoritets (EFSA's) vurdering af den ansøgte GMO. På baggrund af konkrete ansøgninger om brugen af *Bacillus thuringiensis* som pesticid har Kommissionen anmodet Den Europæiske Fødevaresikkerhedsautoritet (EFSA) om at vurdere sikkerheden af *Bacillus thuringiensis*.

Det er Kommissionens forventning, at den på baggrund af Den Europæiske Fødevaresikkerhedsautoritets (EFSA's) vurdering snarest vil kunne fremsætte forslag om enten fastsættelse af en maksimal grænseværdi af stoffet på bilag II i pesticidforordningen 396/2005 på baggrund af en konkret brug eller optagelse af stoffet på bilag IV i pesticidforordningen 396/2005. I bilag IV oplystes stoffer, som ikke har nogen sundhedsmæssig risiko, og for hvilke, der derfor ikke skal fastsættes en grænseværdi. Begge mulige løsningsforslag vil således give en sammenhæng mellem de to lovgiv-

ningsområder. Fødevarestyrelsen finder Kommissionens løsningsforslag hensigtsmæssige, og Danmark lægger løbende pres på Kommissionen for hurtigst muligt at få vedtaget en løsning på situationen.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Forslaget blev behandlet på møde i Den Stående Komité for Fødevarekæden og Dyresundhed (SCoFAH) den 8.-9. februar 2011, hvor der ikke blev opnået kvalificeret flertal for forslaget. På basis af medlemsstaternes tilkendegivelser på mødet forventes der på rådsmødet fortsat ikke at kunne opnås kvalificeret flertal for eller imod forslaget.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Der er oversendt notat og grundnotat om sagen til Folketingets Europaudvalg den 31. januar 2011.

Notaterne er ligeledes oversendt til Folketingets udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.

7. Forslag til Rådets afgørelse om tilladelse til markedsføring af produkter, der indeholder, består af eller er fremstillet af genetisk modificeret Bt11xMIR604-majs (SYN-BTØ11-1xSYN-IR6Ø4-5), i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1829/2003 KOM (2011) 622

*Revideret genoptryk af grundnotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 31. januar 2011.
Ændringer er markeret i marginen.*

Resumé

Kommissionen har fremsat forslag om godkendelse af genetisk modificeret majs Bt11xMIR604 i henhold til GMO-forordningen. Godkendelsen vil gælde import og markedsføring af fødevarer, fødevarere ingredienser og foder, der indeholder eller er fremstillet af majs Bt11xMIR604, samt anvendelse af majs til anden industriel brug, undtagen dyrkning. Majs Bt11xMIR604 er fremstillet ved at krydse to genmodificerede majs sorter MIR604 og Bt11. Ved krydsning af de to majs sorter er der opnået resistens over for både visse insekter og modstandsdygtighed overfor ukrudtsmidler med glufosinat. De to genmodificerede majs, som indgår i krydsningen, er hver for sig vurderet tidligere og er i forvejen godkendte under GMO-forordningen. Ansøger angiver, at majs Bt11xMIR604 har bedre dyrknings egenskaber end konventionel majs. Majs Bt11xMIR604 indeholder ikke antibiotikaresistensmarkørgener. Formålet med godkendelsen er at tillade import og markedsføring i EU af Bt11xMIR604-majs stammende fra dyrkning i tredjelande. En vedtagelse af forslaget vurderes ikke at ville berøre beskyttelsesniveauet i Danmark og EU.

Baggrund

Kommissionen har med KOM (2011) 622 af 13. oktober 2011 fremlagt forslag til Rådets beslutning om tilladelse til markedsføring af genetisk modificeret majs Bt11xMIR604 efter reglerne i Europa-

Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1829/2003 af 22. september 2003 om genmodificerede fødevarer og foder (GMO-forordningen). Forslaget er oversendt til Rådet i dansk sprogudgave den 14. oktober 2011.

Forslaget er fremsat med hjemmel i forordningens artikel 7 og 19.

Forslaget har tidligere været til afstemning på mødet i Den Stående Komité for Fødevarekæden og Dyresundhed (SCoFCAH) den 8.-9. februar 2011, hvor der ikke blev opnået kvalificeret flertal for forslaget. Danmark stemte for forslaget. Kommissionen har nu forelagt sagen for Rådet og underrettet Europa-Parlamentet. Har Rådet med kvalificeret flertal ved udløbet af fristen på 3 måneder hverken vedtaget forslaget uændret eller udtalt sig imod det, kan Kommissionen udstede afgørelsen.

Forslaget forventes sat på dagsordenen for det kommende rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 15.-16. december 2011 med henblik på vedtagelse.

Nærhedsprincippet

Der er tale om gennemførelsesforanstaltninger til en allerede vedtaget retsakt. Det er derfor regeringens holdning, at det følger heraf, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Formål og indhold

I oktober 2007 indsendte Syngenta Seeds S.A.S. en ansøgning om godkendelse af majs Bt11xMIR604 til fødevarer- og foderbrug (ikke dyrkning) i henhold til reglerne i GMO-forordningen.

Majs Bt11xMIR604 er fremstillet ved at krydse to genmodificerede majssorter MIR604 og Bt11. De to genmodificerede majs, som indgår i krydsningen, er hver for sig vurderet tidligere. MIR604 majs er tilført to nye gener. Genet *mCry3A*, som gør majsen resistent over for visse insektlarver og *pmi*, hvis egenskaber er brugt som markør ved udvælgelsen. Bt11 har fået tilført to nye gener, *CryIA(b)* som giver resistens overfor visse insektlarver (sommerfuglelarver) og *pat*, som giver modstandsdygtighed overfor herbicider med det aktive stof glufosinat. Ved krydsning af de to majssorter er der opnået resistens over for både visse billelarver og ukrudtsmidler med glufosinat. Majs MIR604 og Bt11 er i forvejen godkendte under GMO-forordningen. Krydsning af to godkendte GMO-majs kræver ifølge GMO-forordningen en godkendelse af krydsningen. Ansøger angiver, at majs Bt11xMIR604 har bedre dyrkningsegenskaber end konventionel majs. Majs Bt11xMIR604 indeholder ikke antibiotikaresistens-markørgener.

Den sundheds- og ernæringsmæssige kvalitet af majs Bt11xMIR604 adskiller sig ifølge ansøgningen ikke fra konventionel (ikke genmodificeret) majs. Udover dokumentation for den sundheds- og ernæringsmæssige kvalitet af majsen, var ansøgningen i henhold til reglerne ledsaget af et forslag til miljømæssig overvågning.

Godkendelsens omfang

Kommissionens forslag lægger op til, at der gives tilladelse til import og markedsføring af produkter, der indeholder, består af eller er fremstillet af majs Bt11xMIR604. Ifølge den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritet (EFSA's) udtalelse kan majskerne fra den genmodificerede majs anvendes til fødevarer- og foderbrug på samme måde som konventionelle majskerne, det vil sige både

som hele kerner og i forarbejdet form. Godkendelsen omfatter også tilladelse til industriel forarbejdning, men ikke til dyrkning, af majs i EU.

I henhold til GMO-forordningen må godkendte genmodificerede planter krydses med konventionelle ikke-genmodificerede planter til frembringelse af nye sorter uden, at dette kræver speciel godkendelse. Tilladelsen vil derfor omfatte Bt11xMIR604, samt majs fra efterfølgende krydsninger heraf, med konventionelle ikke-gensplejsede majs.

Markedsføringen af majs vil kunne ske fra datoen for en eventuel beslutning om godkendelse.

Beslutningen vil gælde i 10 år fra denne dato. Såfremt importmuligheden ønskes opretholdt efter udløb af 10 års fristen, vil der skulle ansøges om en regodkendelse.

Mærkning

Produkter til fødevarer- eller foderbrug, der indeholder, består af eller er fremstillet af majs Bt11xMIR604 skal i henhold til forslaget mærkes til den endelige forbruger med ”genetisk modificeret majs” eller ”fremstillet af genetisk modificeret majs”.

Sætningen ”ikke til dyrkning” skal angives i mærkningen på produktet og i følgedokumenterne til foder og produkter til anden industriel anvendelse, som indeholder spiredygtige majs-kerner af Bt11xMIR604. Denne sætning skal ikke fremgå af mærkningen på tilsvarende fødevarer.

Miljømæssig overvågning

Ifølge den miljømæssige overvågningsplan skal ansøgeren via de etablerede netværk af industriorganisationer sørge for, at der indsamles oplysninger om potentielle uønskede effekter af markedsføringen, og at der tages passende forholdsregler for at forhindre spild af spiredygtige kerner med videre i henhold til den generelle plan for miljømæssig overvågning af genmodificeret majs. Det påhviler ansøgeren at afrapportere herom til Kommissionen.

Udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om forslaget.

Gældende dansk ret

En vedtagelse af forslaget kræver ikke implementering og har ikke lovgivningsmæssige konsekvenser i Danmark, idet området overordnet er reguleret af en forordning, og dermed er reglerne umiddelbart anvendelige i Danmark. De enkelte beslutninger er rettet til bestemte virksomheder og umiddelbart gældende for disse.

Konsekvenser

Forslaget har ingen administrative eller statsfinansielle konsekvenser.

Med hensyn til de sundheds- og miljømæssige konsekvenser af anvendelsen af majs Bt11xMIR604 konkluderer den Europæiske Fødevarer-sikkerhedsautoritet (EFSA) i udtalelse af 18. maj 2010, at majs er lige så sikker at anvende som tilsvarende konventionel majs. Det er ifølge den Europæiske Fødevarer-sikkerhedsautoritet (EFSA) derfor usandsynligt, at majs Bt11xMIR604 vil have negative konsekvenser for menneskers og dyrs sundhed eller for miljøet ved de påtænkte anvendelser.

Indsættelsen af generne for insektresistens gør, at planten danner Bt-toksiner (såkaldte Cry-proteiner), som er giftige for insekter. Cry-proteinerne i planten svarer til de Bt-toksiner for hvilke, der er fastsat en grænseværdi i reglerne om restindhold af pesticider i fødevarer og foder. Indholdet af Cry1Ab og mCry3A (Bacillus thuringiensis-toksiner) i majs kerner fra Bt11xMIR604-majs er ca. 2,4 mg/kg. I reglerne om restindhold af pesticider er der fastsat en grænseværdi for delta-endo-toksin fra Bacillus thuringiensis på detektionsniveauet 0,01 mg/kg. En godkendelse af den pågældende krydsning vil således påkræve tilpasninger i pesticidlovgivningen. Det dannede indhold af Cry-proteiner i Bt11xMIR604-majsen er af Den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritet (EFSA) vurderet som værende sundhedsmæssigt uproblematisk.

DTU Fødevareinstituttet har ligeledes vurderet det fremsendte ansøgningsmateriale. DTU Fødevareinstituttet kan tilslutte sig den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritets (EFSA) vurdering af, at majs Bt11xMIR604 er lige så sikker som den konventionelle majs, der er sammenlignet med, samt andre tilsvarende majs i relation til både sundhedsmæssige og miljømæssige aspekter. Ingen af de udførte undersøgelser indikerer, at de nye proteiner Cry1A(b), pat, mCry3A og pmi skulle være sundhedsmæssigt betænkelige. Resultaterne af de dyreforsøg, som er foretaget, giver ifølge DTU Fødevareinstituttet ikke anledning til at betragte krydsningen på anden måde end de tilsvarende traditionelle majs i relation til deres ernæringsmæssige værdi og giver ingen indikation af interaktioner mellem de indsatte gener. Krydsningen vurderes derfor at være sundhedsmæssigt uproblematisk som forældreplanterne.

Miljøstyrelsen har i forbindelse med den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritets (EFSA) høring af miljømyndighederne, forud for offentliggørelsen af den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritets (EFSA) udtalelse om majsen, sendt sagen til de danske eksperter i Plantedirektoratet, DTU Fødevareinstituttet og Danmarks Miljøundersøgelser, som samlet har vurderet, at der ikke vil være miljømæssige konsekvenser af import af majs Bt11xMIR604, når de anvendes til andre formål end dyrkning.

På den baggrund skønnes forslaget ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark.

Høring

Forslaget har været i høring via høringsportalen. Forslaget har endvidere været i høring i §2-udvalget (landbrug) samt det Rådgivende Fødevareudvalgs EU-underudvalg. Der er indkommet følgende bemærkninger:

DI Fødevarer anbefaler, at ansøgningen imødekommes uden forsinkelse. Organisationen baserer sin anbefaling på den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritets (EFSA) positive udtalelse og vurderer, at der er tilvejebragt tilstrækkelig dokumentation for at imødekomme ansøgningen.

Landbrug & Fødevarer finder, at Danmark bør stemme for godkendelsen i lyset af, at den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritet (EFSA) vurderer, at den pågældende GM-majskrydsning ikke udgør nogen risiko for menneskers og dyrs sundhed og for miljøet.

Fagligt Fælles Forbund (3F) savner oplysninger om, hvilken effekt restkoncentrationen fra glufosinat eventuelt kan have på mennesker og dyr, der spiser majs Bt11xMIR604. 3F finder, at der ikke bør gives godkendelse til majs, før ansøgeren har dokumenteret, at mennesker eller dyr, der spiser majs ikke udsættes for en negativ effekt fra eventuelle restkoncentrationer af glufosinat. Derudover mener 3F, at der skal foretages en helhedsvurdering af, hvilke positive og negative effekter, der er ved majs, samt hvilke samfundsmæssige nytteværdier, der er ved markedsføring heraf.

Biodynamisk Forbrugersammenslutning anfører, at hvis der gives tilladelse til det ansøgte, så gives der samtidig lov til, at alle majs inficeres med GMO. Foreningen er af den opfattelse, at GMO'er er livsfarlige – forstået således, at GMO-planter altid har en ringere kvalitet, har færre livgivende kræfter og dermed giver mindre sundhed. Der henvises til billeddannende metoder, som viser forskel på GMO-majs, konventionel majs, biodynamisk og økologisk majs. Desuden henvises til en tysk landmand, hvis køer døde efter at have fået GMO-foder.

Økologisk Landsforening kan ikke støtte, at der gives tilladelse til at markedsføre majs Bt11xMIR604, idet der henvises til en række indvendinger vedrørende det eksisterende godkendelsesgrundlag. Indvendingerne vedrører Den Europæiske Fødevarerikkerheds-autoritets (EFSA) risikovurdering af majs, som foreningen ikke finder tilstrækkelig.

I relation til de afgivne høringssvar bemærkes, at DTU Fødevareinstituttet oplyser, at en forskel fundet ved de såkaldte billeddannende metoder ikke nødvendigvis betyder, at de genmodificerede produkter er af ringere kvalitet end de ikke-genmodificerede. De billeddannende metoder har ifølge DTU Fødevareinstituttet ikke nogen bevist relation til sundheden af produkterne. Med hensyn til den tyske landmand, hvis køer døde, har de tyske myndigheder ikke kunnet påvise nogen sammenhæng mellem foderet og dyrenes sundhedstilstand. Der var således andre årsager til, at køerne mistredes og døde end det genmodificerede foder.

Den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritet (EFSA) foretager efter de danske eksperter vurdering en meget grundig og lødig vurdering af ansøgningerne om godkendelse af GMO'er. DTU Fødevareinstituttet er således ikke enig i kritikken fra Økologisk Landsforening af den risikovurdering, som den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritet (EFSA) foretager i sådanne sager. Det er instituttets vurdering, at der i den foreliggende sag er foretaget alle de relevante analyser og målinger, der er nødvendige for at vurdere majs. DTU Fødevareinstituttet er enig i den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritet (EFSA) vurdering af, at majs krydsningen kan betragtes sundhedsmæssigt som værende lig andre traditionelle majs. Vedrørende høringssvaret fra 3F skal det bemærkes, at der ikke er tale om en tilladelse til dyrkning af majs i EU og derfor heller ikke en tilladelse for så vidt angår brug af sprøjtemidler. Hertil bemærkes, at såfremt Bt11xMIR604-majs anvendes til fremstilling af fødevarer, skal produkterne overholde de samme grænseværdier for restindhold af glufosinat, som tilsvarende ikke genmodificerede produkter.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Det er regeringens generelle holdning, at afgørelser vedrørende tilladelse til at anvende genmodificerede afgrøder skal træffes på baggrund af en sundheds- og miljømæssig risikovurdering, som fastsat i GMO-forordningen.

Da den sundheds- og miljømæssige vurdering af majs Bt11xMIR604 ikke giver danske og internationale eksperter anledning til bemærkninger, har regeringen ingen fagligt begrundede indvendinger imod godkendelsen. Regeringen er af den holdning, at muligheden for at importere genmodificeret majs og soja til EU bør udnyttes inden for EU's eksisterende lovgivninger.

Det bemærkes, at godkendelsen omfatter tilladelse til import, forarbejdning samt fødevarer- og foderbrug af Bt11xMIR604-majs i EU. Da der ikke er tale om tilladelse til dyrkning, vil godkendelsen ikke have betydning for spredning til økologiske, biodynamiske eller konventionelle fødevarer, afgrøder og dyrkningsarealer.

Det kan ikke udelukkes, at der vil kunne forekomme Bt11xMIR604-majsplanter som følge af frøspild i forbindelse med håndteringen af importerede majsplanter. Da majsplanter imidlertid har ringe overlevelsessevne i jorden, og blandt andet som følge heraf kun sjældent optræder som spildplanteukrudt under europæiske forhold, vurderes spild af Bt11xMIR604-majsplanter ikke at ville udgøre noget problem.

Ved afstemningen i Den Stående Komité for Fødevarekæden og Dyresundhed (SCoFCAH) den 8.-9. februar 2011 har Kommissionen afgivet en erklæring om, at den vil fremlægge et forslag til løsning på situationen vedrørende Cry-proteiner i genmodificerede afgrøder i relation til reglerne om pesticidrester i fødevarer. Delta-endotoksin fra *Bacillus thuringiensis* har været vurderet som led i Den Europæiske Fødevarsikkerhedsautoritets (EFSA) vurdering af den ansøgte GMO. På baggrund af konkrete ansøgninger om brugen af *Bacillus thuringiensis* som pesticid har Kommissionen anmodet Den Europæiske Fødevarsikkerhedsautoritet (EFSA) om at vurdere sikkerheden af *Bacillus thuringiensis*.

Det er Kommissionens forventning, at den på baggrund af Den Europæiske Fødevarsikkerhedsautoritets (EFSA) vurdering snarest vil kunne fremsætte forslag om enten fastsættelse af en maksimal grænseværdi af stoffet på bilag II i pesticidforordningen 396/2005 på baggrund af en konkret brug eller optagelse af stoffet på bilag IV i pesticidforordningen 396/2005. I bilag IV oplystes stoffer, som ikke har nogen sundhedsmæssig risiko, og for hvilke, der derfor ikke skal fastsættes en grænseværdi. Begge mulige løsningsforslag vil således give en sammenhæng mellem de to lovgivningsområder. Fødevarestyrelsen finder Kommissionens løsningsforslag hensigtsmæssige, og Danmark lægger løbende pres på Kommissionen for hurtigst muligt at få vedtaget en løsning på situationen.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Forslaget blev behandlet på møde i Den Stående Komité for Fødevarekæden og Dyresundhed (SCoFCAH) den 8.-9. februar 2011, hvor der ikke blev opnået kvalificeret flertal for forslaget. På basis af medlemsstaternes tilkendegivelser på mødet forventes der på rådsmødet fortsat ikke at kunne opnås kvalificeret flertal for eller imod forslaget.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Der er oversendt notat og grundnotat om sagen til Folketingets Europaudvalg den 31. januar 2011.

Notaterne er ligeledes oversendt til Folketingets udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.

**8. Forslag til Rådets afgørelse om tilladelse til markedsføring af produkter, der indeholder, består af eller er fremstillet af genetisk modificeret MIR604xGA21-majs (SYN-IR604-5xMON-00021-9), i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1829/2003
KOM (2011) 623**

*Revideret genoptryk af grundnotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 31. januar 2011.
Ændringer er markeret i marginen.*

Resumé

Kommissionen har fremsat forslag om godkendelse af genetisk modificeret majs MIR604xGA21 i henhold til GMO-forordningen. Godkendelsen vil gælde import og markedsføring af fødevarer, fødevaringredienser og foder, der indeholder eller er fremstillet af majs MIR604xGA21, samt anvendelse af majs til anden industriel brug, undtagen dyrkning. Majs MIR604xGA21 er fremstillet ved at krydse to genmodificerede majssorter MIR604 og GA21. Ved krydsning af de to majssorter er der opnået resistens over for både visse insekter og modstandsdygtighed overfor ukrudtsmidler med glyphosat. De to genmodificerede majs, som indgår i krydsningen, er hver for sig vurderet tidligere og er i forvejen godkendte under GMO-forordningen. Ansøger angiver, at majs MIR604xGA21 har bedre dyrkningsegenskaber end konventionel majs. Majs MIR604xGA21 indeholder ikke antibiotika-resistens-markørgener. Formålet med godkendelsen er at tillade import og markedsføring i EU af MIR604xGA21-majs stammende fra dyrkning i tredjelande. En vedtagelse af forslaget vurderes ikke at ville berøre beskyttelsesniveauet i Danmark og EU.

Baggrund

Kommissionen har med KOM (2011) 623 af 13. oktober 2011 fremlagt forslag til Rådets beslutning om tilladelse til markedsføring af genetisk modificeret majs MIR604xGA21 efter reglerne i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1829/2003 af 22. september 2003 om genmodificerede fødevarer og foder (GMO-forordningen). Forslaget er oversendt til Rådet i dansk sprogudgave den 14. oktober 2011.

Forslaget er fremsat med hjemmel i forordningens artikel 7 og 19.

Forslaget har tidligere været til afstemning på mødet i Den Stående Komité for Fødevarekæden og Dyresundhed (SCoFCAH) den 8.-9. februar 2011, hvor der ikke blev opnået kvalificeret flertal for forslaget. Danmark stemte for forslaget. Kommissionen har nu forelagt sagen for Rådet og underrettet Europa-Parlamentet. Har Rådet med kvalificeret flertal ved udløbet af fristen på 3 måneder hverken vedtaget forslaget uændret eller udtalt sig imod det, kan Kommissionen udstede afgørelsen.

Forslaget forventes sat på dagsordenen for det kommende rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 15.-16. december 2011 med henblik på vedtagelse.

Nærhedsprincippet

Der er tale om gennemførelsesforanstaltninger til en allerede vedtaget retsakt. Det er derfor regeringens holdning, at det følger heraf, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Formål og indhold

I oktober 2007 indsendte Syngenta Seeds S.A.S. en ansøgning om godkendelse af majs MIR604xGA21 til fødevarer- og foderbrug (ikke dyrkning) i henhold til reglerne i GMO-forordningen.

Majs MIR604xGA21 er fremstillet ved at krydse to genmodificerede majssorter MIR604 og GA21. De to genmodificerede majs, som indgår i krydsningen, er hver for sig vurderet tidligere. MIR604 majs er tilført to nye gener. Genet *mCry3A*, som gør majsen resistent over for visse billelarver og *pmi*, hvis egenskaber er brugt som markør ved udvælgelsen. GA21 har fået indsat genet *mEPSPS*, som giver resistens overfor ukrudtsmidler med glyphosat. Ved krydsning af de to majssorter er der opnået resistens over for både visse billelarver og ukrudtsmidler med glyphosat. Majs MIR604 og GA21 er i forvejen godkendte under GMO-forordningen. Krydsning af to godkendte GMO-majs kræver ifølge GMO-forordningen en godkendelse af krydsningen. Ansøger angiver, at majs MIR604xGA21 har bedre dyrkningsegenskaber end konventionel majs. Majs MIR604xGA21 indeholder ikke antibiotikaresistens-markørgener.

Den sundheds- og ernæringsmæssige kvalitet af majs MIR604xGA21 adskiller sig ifølge ansøgningen ikke fra konventionel (ikke genmodificeret) majs. Udover dokumentation for den sundheds- og ernæringsmæssige kvalitet af majsen, var ansøgningen i henhold til reglerne ledsaget af et forslag til miljømæssig overvågning.

Godkendelsens omfang

Kommissionens forslag lægger op til, at der gives tilladelse til import og markedsføring af produkter, der indeholder, består af eller er fremstillet af majs MIR604xGA21. Ifølge den Europæiske Fødevarer sikkerhedsautoritets (EFSA's) udtalelse kan majs kernerne fra den genmodificerede majs anvendes til fødevarer- og foderbrug på samme måde som konventionelle majs kerner, det vil sige både som hele kerner og i forarbejdet form. Godkendelsen omfatter også tilladelse til industriel forarbejdning, men ikke til dyrkning, af majsen i EU.

I henhold til GMO-forordningen må godkendte genmodificerede planter krydses med konventionelle ikke-genmodificerede planter til frembringelse af nye sorter uden, at dette kræver speciel godkendelse. Tilladelsen vil derfor omfatte MIR604xGA21, samt majs fra efterfølgende krydsninger heraf, med konventionelle ikke-gensplejede majs.

Markedsføringen af majsen vil kunne ske fra datoen for en eventuel beslutning om godkendelse.

Beslutningen vil gælde i 10 år fra denne dato. Såfremt importmuligheden ønskes opretholdt efter udløb af 10 års fristen, vil der skulle ansøges om en re-godkendelse.

Mærkning

Produkter til fødevarer- eller foderbrug, der indeholder, består af eller er fremstillet af majs MIR604xGA21 skal i henhold til forslaget mærkes til den endelige forbruger med ”genetisk modificeret majs” eller ”fremstillet af genetisk modificeret majs”.

Sætningen ”ikke til dyrkning” skal angives i mærkningen på produktet og i følgedokumenterne til foder og produkter til anden industriel anvendelse, som indeholder spiredygtige majs-kerner af MIR604xGA21. Denne sætning skal ikke fremgå af mærkningen på tilsvarende fødevarer.

Miljømæssig overvågning

Ifølge den miljømæssige overvågningsplan skal ansøgeren via de etablerede netværk af industriorganisationer sørge for, at der indsamles oplysninger om potentielle uønskede effekter af markedsføringen, og at der tages passende forholdsregler for at forhindre spild af spiredygtige kerner med videre i henhold til den generelle plan for miljømæssig overvågning af genmodificeret majs. Det påhviler ansøgeren at afrapportere herom til Kommissionen.

Udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om forslaget.

Gældende dansk ret

En vedtagelse af forslaget kræver ikke implementering og har ikke lovgivningsmæssige konsekvenser i Danmark, idet området overordnet er reguleret af en forordning, og dermed er reglerne umiddelbart anvendelige i Danmark. De enkelte beslutninger er rettet til bestemte virksomheder og umiddelbart gældende for disse.

Konsekvenser

Forslaget har ingen administrative eller statsfinansielle konsekvenser.

Med hensyn til de sundheds- og miljømæssige konsekvenser af anvendelsen af majs MIR604xGA21 konkluderer den Europæiske Fødevarer-sikkerhedsautoritet (EFSA) i udtalelse af 18. maj 2010, at majs-en er lige så sikker at anvende som tilsvarende konventionel majs. Det er ifølge den Europæiske Fødevarer-sikkerhedsautoritet (EFSA) derfor usandsynligt, at majs MIR604xGA21 vil have negative konsekvenser for menneskers og dyrs sundhed eller for miljøet ved de påtænkte anvendelser.

Indsættelsen af genererne for insektresistens gør, at planten danner Bt-toksiner (såkaldte Cry-proteiner), som er giftige for insekter. Cry-proteinerne i planten svarer til de Bt-toksiner for hvilke, der er fastsat en grænseværdi i reglerne om restindhold af pesticider i fødevarer og foder. Indholdet af *mCry3A* (Bacillus thuringiensis-toksin) i majs-kerner fra MIR604xGA21-majs er ca. 0,5 mg/kg. I reglerne om restindhold af pesticider er der fastsat en grænseværdi for delta-endo-toksin fra Bacillus thuringiensis på detektionsniveauet 0,01 mg/kg. En godkendelse af den pågældende krydsning vil således påkræve tilpasninger i pesticidlovgivningen. Det dannede indhold af Cry-proteiner i MIR604xGA21-majsen er af Den Europæiske Fødevarer-sikkerhedsautoritet (EFSA) vurderet som værende sundhedsmæssigt uproblematisk.

DTU Fødevareinstituttet har ligeledes vurderet det fremsendte ansøgningsmateriale. DTU Fødevareinstituttet kan tilslutte sig den Europæiske Fødevarer-sikkerhedsautoritet (EFSA) vurdering af, at majs MIR604xGA21 er lige så sikker som den konventionelle majs, der er sammenlignet med, samt andre tilsvarende majs i relation til både sundhedsmæssige og miljømæssige aspekter. Ingen af de udførte undersøgelser indikerer, at de nye proteiner *mCry3A*, *pmi* og *mEPSPS* skulle være sundheds-

mæssigt betænkelige. Resultaterne af de dyreforsøg, som er foretaget, giver ifølge DTU Fødevareinstituttet ikke anledning til at betragte krydsningen på anden måde end de tilsvarende traditionelle majs i relation til deres ernæringsmæssige værdi og giver ingen indikation af interaktioner mellem de indsatte gener. Krydsningen vurderes derfor at være sundhedsmæssigt uproblematisk som forældreplanterne.

Miljøstyrelsen har i forbindelse med den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritets (EFSA) høring af miljømyndighederne, forud for offentliggørelsen af den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritets (EFSA) udtalelse om majs, sendt sagen til de danske eksperter i Plantedirektoratet, DTU Fødevareinstituttet og Danmarks Miljøundersøgelser, som samlet har vurderet, at der ikke vil være miljømæssige konsekvenser af import af majs MIR604xGA21, når de anvendes til andre formål end dyrkning.

På den baggrund skønnes forslaget ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark

Høring

Forslaget har været i høring via høringsportalen. Forslaget har endvidere været i høring i §2-udvalget (landbrug) samt det Rådgivende Fødevareudvalgs EU-underudvalg. Der er indkommet følgende bemærkninger:

DI Fødevarer anbefaler, at ansøgningen imødekommes uden forsinkelse. Organisationen baserer sin anbefaling på den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritets (EFSA) positive udtalelse og vurderer, at der er tilvejebragt tilstrækkelig dokumentation for at imødekomme ansøgningen.

Landbrug & Fødevarer finder, at Danmark bør stemme for godkendelsen i lyset af, at den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritet (EFSA) vurderer, at den pågældende GM-majskrydsning ikke udgør nogen risiko for menneskers og dyrs sundhed og for miljøet.

Fagligt Fælles Forbund (3F) savner oplysninger om, hvilken effekt restkoncentrationer af glyphosat eventuelt kan have på mennesker og dyr, der spiser majs MIR604xGA21. 3F finder, at der ikke bør gives godkendelse til majs, før ansøgeren har dokumenteret, at mennesker eller dyr, der spiser majs, ikke udsættes for en negativ effekt fra eventuelle restkoncentrationer af glyphosat. Derudover mener 3F, at der skal foretages en helhedsvurdering af hvilke positive og negative effekter, der er ved majs, samt hvilke samfundsmæssige nytteværdier der er ved markedsføring heraf.

Foreningen for Biodynamisk Jordbrug er imod, at der gives tilladelse til markedsføring af majs MIR604xGA21. Foreningen begrundes sin holdning med en generel modstand mod genmodificering, samt de mulige negative følger for menneskers og dyrs sundhed på længere sigt.

Økologisk Landsforening kan ikke støtte, at der gives tilladelse til at markedsføre majs MIR604xGA21, idet der henvises til en række indvendinger vedrørende det eksisterende godkendelsesgrundlag. Indvendingerne vedrører Den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritets (EFSA) risikovurdering af majs, som foreningen ikke finder tilstrækkelig.

Biodynamisk Forbrugersammenslutning anfører, at hvis der gives tilladelse til det ansøgte, så gives der samtidig lov til, at alle majs inficeres med GMO. Foreningen er af den opfattelse, at GMO'er er livsfarlige – forstået således, at GMO-planter altid har en ringere kvalitet, har færre livgivende kræfter og dermed giver mindre sundhed. Der henvises til, at billeddannende metoder, som viser forskel på GMO-majs, konventionel majs, biodynamisk og økologisk majs. Desuden henvises til en tysk landmand, hvis køer døde efter at have fået GMO-foder.

Vedrørende høringssvaret fra Biodynamisk Forbrugersammenslutning oplyser DTU Fødevareinstituttet, at en forskel fundet ved de såkaldte billeddannende metoder ikke nødvendigvis betyder, at de genmodificerede produkter er af ringere kvalitet end de ikke-genmodificerede. De billeddannende metoder har ifølge DTU Fødevareinstituttet ikke nogen bevist relation til sundheden af produkterne. Med hensyn til den tyske landmand, hvis køer døde, har de tyske myndigheder ikke kunnet påvise nogen sammenhæng mellem foderet og dyrenes sundhedstilstand. Der var således andre årsager til, at køerne mistrivedes og døde end det genmodificerede foder.

Den Europæiske Fødevarsikkerhedsautoritet (EFSA) foretager efter de danske eksperter vurdering en meget grundig og lødig vurdering af ansøgningerne om godkendelse af GMO'er. DTU Fødevareinstituttet er således ikke enig i kritikken fra Økologisk Landsforening af den risikovurdering, som den Europæiske Fødevarsikkerhedsautoritet (EFSA) foretager i sådanne sager. Det er DTU Fødevareinstituttets vurdering, at der i den foreliggende sag er foretaget alle de relevante analyser og målinger, der er nødvendige for at vurdere majs. DTU Fødevareinstituttet er enig i den Europæiske Fødevarsikkerhedsautoritet (EFSA) vurdering af, at majs krydsningen kan betragtes sundhedsmæssigt som værende lig andre traditionelle majs. Vedrørende høringssvaret fra 3F skal det bemærkes, at der ikke er tale om en tilladelse til dyrkning af majs i EU og derfor heller ikke en tilladelse for så vidt angår brug af sprøjtemidler. Hertil bemærkes, at såfremt MIR604xGA21-majs anvendes til fremstilling af fødevarer, skal produkterne overholde de samme grænseværdier for restindhold af glyphosat, som tilsvarende ikke genmodificerede produkter.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Det er regeringens generelle holdning, at afgørelser vedrørende tilladelse til at anvende genmodificerede afgrøder skal træffes på baggrund af en sundheds- og miljømæssig risikovurdering, som fastsat i GMO-forordningen.

Da den sundheds- og miljømæssige vurdering af majs MIR604xGA21 ikke giver danske og internationale eksperter anledning til bemærkninger, har regeringen ingen fagligt begrundede indvendinger imod godkendelsen. Regeringen er af den holdning, at muligheden for at importere genmodificeret majs og soja til EU bør udnyttes inden for EU's eksisterende lovgivninger.

Det bemærkes, at godkendelsen omfatter tilladelse til import, forarbejdning samt fødevarer- og foderbrug af MIR604xGA21-majs i EU. Da der ikke er tale om tilladelse til dyrkning, vil godkendelsen ikke have betydning for spredning til økologiske, biodynamiske eller konventionelle fødevarer, afgrøder og dyrkningsarealer.

Det kan ikke udelukkes, at der vil kunne forekomme MIR604xGA21-majsplanter som følge af frøspild i forbindelse med håndteringen af importerede majsplanter. Da majsplanter imidlertid har rin-

ge overlevelsessevne i jorden, og blandt andet som følge heraf kun sjældent optræder som spildplanteukrudt under europæiske forhold, vurderes spild af MIR604xGA21-majskerner ikke at ville udgøre noget problem.

Ved afstemningen i Den Stående Komité for Fødevarekæden og Dyresundhed (SCoFCAH) den 8.-9. februar 2011 har Kommissionen afgivet en erklæring om, at den vil fremlægge et forslag til løsning på situationen vedrørende Cry-proteiner i genmodificerede afgrøder i relation til reglerne om pesticidrester i fødevarer. Delta-endotoksin fra *Bacillus thuringiensis* har været vurderet som led i Den Europæiske Fødevarsikkerhedsautoritets (EFSA) vurdering af den ansøgte GMO. På baggrund af konkrete ansøgninger om brugen af *Bacillus thuringiensis* som pesticid har Kommissionen anmodet Den Europæiske Fødevarsikkerhedsautoritet (EFSA) om at vurdere sikkerheden af *Bacillus thuringiensis*.

Det er Kommissionens forventning, at den på baggrund af Den Europæiske Fødevarsikkerhedsautoritets (EFSA) vurdering snarest vil kunne fremsætte forslag om enten fastsættelse af en maksimal grænseværdi af stoffet på bilag II i pesticidforordningen 396/2005 på baggrund af en konkret brug eller optagelse af stoffet på bilag IV i pesticidforordningen 396/2005. I bilag IV oplistes stoffer, som ikke har nogen sundhedsmæssig risiko, og for hvilke, der derfor ikke skal fastsættes en grænseværdi. Begge mulige løsningsforslag vil således give en sammenhæng mellem de to lovgivningsområder. Fødevarestyrelsen finder Kommissionens løsningsforslag hensigtsmæssige, og Danmark lægger løbende pres på Kommissionen for hurtigst muligt at få vedtaget en løsning på situationen.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Forslaget blev behandlet på møde i Den Stående Komité for Fødevarekæden og Dyresundhed (SCoFCAH) den 8.-9. februar 2011, hvor der ikke blev opnået kvalificeret flertal for forslaget. På basis af medlemsstaternes tilkendegivelser på mødet, forventes der på rådsmødet fortsat ikke at kunne opnås kvalificeret flertal for eller imod forslaget.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Der er oversendt notat og grundnotat om sagen til Folketingets Europaudvalg den 31. januar 2011.

Notaterne er ligeledes oversendt til Folketingets udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.

9. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL)

KOM (2011) 627

Revideret genoptryk af grundnotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 8. november 2011. Ændringer er markeret i marginen.

Resumé

Kommissionen har den 12. oktober 2011 fremlagt forslag til forordning om støtte til udvikling af landdistrikterne for perioden 2014-2020. De væsentligste nyskabelser er en mere målrettet styring af støtteindsatsen fra Kommissionens side i forhold til fælles mål og milepæle, fokus på målsætningerne om fremme af landbrugets konkurrenceevne og bæredygtighed i overensstemmelse med Europa 2020-strategien, bedre koordinering af indsatsen mellem EU's fonde (strukturfondene, landdistriktsfonden og fiskerifonden), mere fokus på fremme af innovation, et nyt netværk for det Europæiske Innovations Partnerskab for landbrugsproduktivitet og bæredygtighed, nyt grønt element under søjle I, som medfører behov for yderligere koordinering af natur- og miljøindsatsen mellem de to søjler samt bedre målretning af betalingerne til områder med naturbetingede begrænsninger, også kaldet LFA (Less Favoured Areas). Derudover er der bedre støttemuligheder til samarbejdsprojekter for nye produkter og processer, til små landbrugsbedrifter, til etablering af korte forsyningskæder, til unge landbrugere og små virksomheder. Endvidere indeholder forslaget nye muligheder for at yde støtte til etablering af producentorganisationer i landbrug og skovbrug og for støtte til risikostyring i landbruget. Forslaget kan indebære en mindre omfordeling af ELFUL-midler mellem medlemsstater for perioden 2014-2020 i forhold til perioden 2007-2013. Endelig foreslås der en EU-medfinansieringssats på 50 % (85 % for mindre udviklede regioner), som kan øges for visse projekter.

Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2011) 627 af 12. oktober 2011 fremsat forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL). Forslaget er modtaget i en dansk sprogudgave den 18. oktober 2011.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 42 og 43, og kan vedtages af Rådet og Europa-Parlamentet i henhold til den almindelige lovgivningsprocedure.

Forslaget forventes sat på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 15.- 16. december 2011 med henblik på drøftelse

Nærhedsprincippet

Forslaget er led i gennemførelsen af den fælles landbrugspolitik, hvorfor nærhedsprincippet er tilgodeset.

Formål og indhold

Forslaget følger linjerne fra Kommissionens meddelelse KOM (2010) 672 af 18. november 2010 om reformkursen for den fælles landbrugspolitik på vej mod 2020. Heraf fremgik det, at den fremtidige fælles landbrugspolitik skal understøtte et bæredygtigt landbrug, som tager hensyn til klimaforandringer og miljø samt understøtter den gensidige solidaritet mellem medlemsstaterne.

Rammer for den fremtidige landdistriktpolitik

Forslaget vedrører de fælles rammebetingelser for betaling af søjle II støtte til udvikling af landdistrikterne med medfinansiering fra ELFUL. Forslaget søger at optimere landdistriktpolitikken i forhold til Europa 2020-strategien for intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst. Det nuværende aksesystem i programmet med minimumstildeling af ELFUL midler pr. akse videreføres ikke. Dog fastholdes et krav om, at minimum 25 % af ELFUL midlerne skal anvendes til klima-, miljø- og naturindsatser i landbruget, ligesom 5 % skal afsættes til LEADER-metoden. LEADER-metoden er en bottom-up tilgang til udvikling af landområder, som sigter imod en samfundsstyret lokaludvikling og samarbejde mellem lokale aktionsgrupper (LAG'er).

Målsætningerne for landdistriktpolitikken er fortsat

- 1) landbrugets konkurrenceevne,
- 2) bæredygtig forvaltning af naturressourcer og klimatiltag
- 3) en balanceret territorial udvikling af landdistrikterne.

Der opstilles seks såkaldte EU-prioriteter for landdistriktsudvikling, hvorigennem programaktiviteterne skal bidrage til opfyldelse af Europa 2020-strategien. Disse prioriteter er

- 1) fremme af vidensoverførsel og innovation inden for landbrug, skovbrug og landdistrikter,
- 2) styrkelse af konkurrenceevnen for alle typer landbrug og forøgelse af bedrifternes levedygtighed,
- 3) fremme af fødevarekædens organisation og risikostyring i landbruget,
- 4) genopretning, bevarelse og forbedring af økosystemer, som er afhængige af landbruget og skovbruget,
- 5) fremme af ressourceeffektivitet og støtte til overgangen til en klimaresistent lavemissionsøkonomi i landbrugs-, fødevare- og skovbrugssektoren,
- 6) fremme af social integration, fattigdomsbekæmpelse og økonomisk udvikling i landdistrikterne

Disse prioriteter skal også bidrage til tværgående målsætninger om at fremme innovation og dæmpe klimaforandringer og tilpasse produktionen herefter. De seks prioriteter vil være obligatoriske i alle programmer. Medlemsstaterne kan dog undlade at forfølge en prioritet, hvis dette kan begrundes som led i den nationale strategi for opfyldelse af målene.

Samordning mellem EU's fonde

Der stilles krav om større grad af samarbejde imellem EU's fonde (den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden, den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne og den Europæiske Hav- og Fiskerifond). Forslaget skal således ses i

sammenhæng med Kommissionens forslag til forordning om generelle rammebestemmelser for de fem fonde, KOM (2011) 615. Et fælles strategisk rammedokument suppleret af nationale partnerskabskontrakter, milepæle og en resultatreserve skal fastlægge fælles målsætninger for de nationale indsats under alle fem fonde, herunder landdistriktsindsatsen. Med forslaget indføres endvidere fælles regler om finansiel styring, overvågning og kontrol, støtteberettigede udgifter, brug af nye finansielle instrumenter, teknisk bistand og LEADER-indsatsen, som gennemføres via lokale aktionsgrupper. De fælles regler skal føre til mere synergi og større gennemslagskraft fondene imellem.

Innovation og samarbejde

Innovation har fået en fremskudt placering. Der lægges generelt op til en større grad af samarbejde om innovation. Der åbnes for en højere ELFUL-medfinansiering til aktiviteter, som vedrører innovation (vidensoverførsel, information og samarbejdsprojekter), ligesom der bliver mulighed for højere tilskudssatser til projekter under det Europæiske Innovations Partnerskab (EIP). Den hidtidige mulighed for støtte til fremme af samarbejde om udvikling af nye produkter og processer i landbruget udbygges med nye støttemuligheder og med en mulighed for kombination med støtte under andre EU fonde. Der åbnes herunder for støtte til samarbejdsudgifter i pilotprojekter og støtte til individuelle aktører, hvis projektet vedrører udvikling af nye produkter og processer. Der åbnes for støtte til samarbejde mellem små og mellemstore virksomheder om produktion af produkter, der ikke er omfattet af Traktatens bilag I, når blot inputtet i produktionen er omfattet heraf.

Sammenhæng mellem landbrugspolitikens søjle I og II

Der indføres blandt andet en vis grad af budgetfleksibilitet mellem søjlerne, hvormed medlemsstaterne i starten af budgetperioden kan vælge at overføre op til 10 % af den direkte støtte under søjle I til anvendelse under søjle II. Anvendelse af midler, der overføres fra søjle I til søjle II, vil kræve national medfinansiering af en tilsvarende størrelse. Denne overførsel påvirker ikke de private investorers egenfinansiering i forbindelse med projekter under søjle II. Nye regler for krydsoverensstemmelse og nye grønne betingelser for at modtage den direkte landbrugsstøtte indebærer ny basis for betalingerne under søjle II, hvor der kun kan betales for tiltag, der går ud over gældende støttebetingelser/krav i søjle I. Støtteprogrammer under den fælles markedsordning under søjle I vil skulle samordnes med samme type støtte under søjle II, herunder til oprettelse af producentorganisationer i landbrug og skovbrug. Støtte til fastholdelse af landbrug i områder med naturbetingede begrænsninger (LFA) vil med forslaget både kunne ydes under søjle I og II. Desuden foreslås det, at Kommissionen skal kunne fastlægge en række supplerende definitioner og støttebestemmelser ved anvendelse af delegerede retsakter.

Områder med naturbetingede begrænsninger (LFA)

Muligheden for at yde støtte til fastholdelse af landbrug i områder med ulemper for landbrug videreføres fra den nuværende forordning. De tre former for udpegninger er bevaret:

- 1) bjergområder med en betydelig begrænsning af muligheder for anvendelse af jorden og en betydelig stigning i produktionsomkostningerne som følge af højde og/eller hældning på terrænet,
- 2) andre områder end bjergområder med betydelige naturbetingede begrænsninger, og

- 3) andre områder med særlige begrænsninger, hvor arealforvaltningen bør fortsættes for at bevare eller forbedre miljøet, bevare landskabet og opretholde turistpotentialiet i området eller for at beskytte kysten.

Udpegningen af støtteberettigede arealer i områder med betydelige naturbetingede begrænsninger for landbruget (under punkt 2) skal som noget nyt fastlægges ud fra et af otte biofysiske kriterier defineret i forordningen. Betalingerne kan dermed ikke målrettes efter sociale eller landbrugsøkonomiske parametre.

Udvidet støtte til små landbrugsbedrifter, unge landbrugere og små virksomheder

Forslaget indebærer bedre muligheder for støtte til unge landbrugere, små landbrugsbedrifter og små og mellemstore virksomheder i landdistrikterne. De bedre støttemuligheder omfatter støtte til opstart af virksomhed, uddannelse og rådgivning. Endvidere kan der indføres underprogrammer, for eksempel for unge landbrugere, for små bedrifter, for bjergområder og for korte forsyningskæder. Underprogrammerne for små landbrugsbedrifter og korte forsyningskæder kan i begrundede tilfælde indebære 10 % højere støttesatser. Underprogrammer for unge landmænd og for fastholdelse af landbrug i bjergområder kan omfatte 20 % højere støttesatser til investeringsudgifter. Den højere støttesats kan også tildeles unge landmænd og bjergområderne uden et egentligt underprogram. Underprogrammer kan omfatte andre områder end de i forordningen nævnte, men sådanne underprogrammer vil ikke medføre mulighed for forhøjede støttesatser.

Nye foranstaltninger

Der er indført mulighed for at yde støtte til etablering af producentorganisationer i landbrug og skovbrug. Støtten ydes som en fast sats pr. år i 5 år og skal samordnes med støtten til producentorganisationer under søjle I. Endvidere indføres mulighed for at yde støtte til risikostyring i landbruget (indkomststabilisering). Dette kan komplementere risikostyringsværktøjerne under markedsordningen. Risikostyringsinstrumenter vedrører støtte til forsikring imod tab af landbrugsafkast som følge af sygdomme eller klimatiske hændelser, støtte til etablering af fællesforsikringsfonde og en kompensationsordning for generelt tab af landbrugsindkomst i et givet år. Endvidere indføres en særlig artikel for økologisk landbrug og artiklen vedrørende miljøvenligt landbrug ændres til miljø- og klimavenligt landbrug.

Hjemlen til økologisk landbrug indebærer ikke bedre støttemuligheder for økologerne end støttemulighederne under hjemlen for miljø- og klimavenligt landbrug i øvrigt. Under artiklerne for miljø- og klimavenligt landbrug åbnes der for støtte til et varierende antal hektar fra år til år, hvis de pågældende forpligtelser i øvrigt ikke gælder for faste parceller. Der kan fortsat ydes støtte til dyrevelfærdstiltag, der er mere vidtgående end de relevante obligatoriske normer, i form af årlige betalinger pr. husdyr eller hektar. Det er uklart, hvorvidt der kan gives investeringsstøtte til dyrevelfærdstiltag, da dyrevelfærd ikke er en del af de seks fællesskabsprioriteter.

Udgåede foranstaltninger

Den nuværende mulighed for at yde støtte til opfyldelse af EU-lovgivning indenfor miljøbeskyttelse, folkesundhed, dyre- og plantesundhed samt dyrevelfærd bortfalder. Endvidere ophører muligheden for betaling af pension til landmænd, som ophører førtidigt og videregiver landbrugsjorden. Ligeledes bortfalder muligheden for at støtte informations- og markedsføringstiltag for landbrugs- og føde-

vareprodukter, herunder økologi. Endelig bemærkes det, at der i ordningen for støtte til etablering af skov på landbrugsjord ikke længere kan ydes kompensation til lodsejeren for tabt landbrugsindkomst, og at staten kan ikke længere være støttemodtager.

Forenkling af forvaltningen

Forslaget lægger kun i ringe grad op til forenklinger. I modsætning hertil er det forventningen, at de nye regler for fælles strategisk styring, partnerskabsaftale med Kommissionen, netværksdannelser for innovation, todeling af miljø- og naturindsatsen mellem søjle I og søjle II i den fælles landbrugspolitik, udvidede baselinekrav for arealstøtten, kontrol, overvågning og evaluering vil kræve et øget forbrug af administrative ressourcer.

Finansielle bestemmelser

Der lægges op til, at Kommissionen skal fastsætte de årlige beløb, der er til rådighed for hver enkelt medlemsstat, under hensyntagen til a) objektive kriterier relateret til EU-målsætningerne for landdistriktspolitikken og b) tidligere udnyttelse (det vil sige den hidtidige budgetfordeling). 0,25 % af budgettet afsættes til Kommissionen til teknisk bistand, og det vil som hidtil være muligt for medlemsstaterne at anvende 4 % til teknisk bistand.

Der vil som hovedregel blive fastlagt én EU-medfinansieringssats gældende for alle foranstaltninger på maksimalt 50 %, dog maksimalt 85 % for mindre udviklede regioner. Tidligere har miljøforanstaltninger kunnet EU-medfinansieres med 55-75 %. Der foreslås en række undtagelser hertil, herunder at ELFUL kan medfinansiere med op til 80 % til projekter vedrørende formidling af viden og information, vedrørende etablering af producentsammenslutninger, samarbejdsprojekter om udvikling af nye produkter i fødevarerekæden og LEADER. Der vil desuden være op til 100 % EU-finansiering for projekter med et væsentligt bidrag til innovation i landbruget, der skal finansieres af midler overført fra søjle I fra anvendelsen af støtteløfter.

Støttesatser

De maksimalt tilladte støttesatser ændres ikke meget i forhold til den nuværende landdistriktsforordning. Det er fortsat en hovedregel, at projekttiltag skal medfinansieres af støttemodtager. Den normale, maksimale investeringsstøttesats er 40 % i udviklede regioner som Danmark. Dog kan den maksimale støtteprocent for investeringer i landbrug forhøjes med 20 %, såfremt disse vedrører unge landbrugeres etablering, hvis der er tale om kollektive investeringer og integrerede projekter, hvis der er tale om projekter i udpegede områder med naturbetingede begrænsninger (LFA), eller hvis der er tale om projekter indenfor det Europæiske Innovations Partnerskab.

Udtalelser

Europa-Parlamentets udtalelse foreligger endnu ikke.

Konsekvenser

Forslaget til forordning om støtte til udvikling af landdistrikterne for perioden 2014-2020 ventes at have både statsfinansielle, erhvervsøkonomiske, lovgivnings- og administrative konsekvenser samt konsekvenser for udmøntningen af EU's budget, for miljøet og beskyttelsesniveauet. Kommissionen lægger op til, at der i alt anvendes 89,9 mia. €svarende til 674 mia. kr. (i faste 2011-priser) på landdistriktspolitikken over perioden 2014-2020. Under forudsætning af, at Danmark fortsat betaler 2 %

af EU's udgifter, vil Danmarks betalinger til landdistriktspolitikken udgøre i alt ca. 1,8 mia. €svarende til ca. 13,4 mia. kr. over perioden 2014-2020.

Hertil kommer de statsfinansielle konsekvenser som følge af kravet om national medfinansiering af det danske landdistriktsprogram. De præcise udgifter hertil kan først opgøres, når den danske budgetandel er kendt.

De øgede statsfinansielle konsekvenser opstår primært i form af øget krav om national medfinansiering i forbindelse med tiltag inden for miljø, natur og klimatiltag.

Det forventes endvidere, at de nye regler for fælles strategisk styring, partnerskabsaftale med Kommissionen, netværksdannelser for innovation, todeling af miljø- og naturindsatsen mellem søjle I og søjle II i den fælles landbrugspolitik, udvidede baselinekrav for arealstøtten, kontrol, overvågning og evaluering vil kræve et øget forbrug af administrative ressourcer.

Høring

Sagen har været i høring i § 2-udvalget (landbrug).

Landbrug & Fødevarer påpegede på møde i § 2-udvalget (landbrug) den 5. oktober 2011, at den økonomiske balance mellem aktiviteterne i landdistriktsprogrammet er vigtig. Blandt andet blev balancen mellem de aktiviteter, der tilgodeser produktivitet, og de, der tilgodeser miljø og natur, fremhævet. Ydermere blev det nævnt, at gennemførelse af miljøtiltag skal gøres mere økonomisk rationelt for den enkelte landmand, således at der var et incitament til at deltage i miljøordningerne. Endvidere bør det være muligt at yde engangsbetalinger, såfremt der sker permanente indskrænkninger af råderetten af hensyn til miljø og natur.

Ved efterfølgende skriftlig høring i § 2-udvalget (landbrug) er der indkommet følgende bemærkninger:

Landbrug & Fødevarer har en række ønsker til den nye forordning om landdistriktsudvikling, som man finder afgørende for, at EU's landdistriktsmidler bedst muligt kan understøtte erhvervet i at nå målsætninger på natur- og miljøområdet.

Engangskompensation

Landbrug & Fødevarer mener, at det skal være muligt for medlemsstaterne at yde engangskompensation ved varige ordninger. Muligheden for engangskompensation er relevant både ved frivillige miljø- og klimavenlige foranstaltninger og ved obligatoriske indgreb i forbindelse med implementering af Natura 2000- og Vandrammedirektiverne. Det er afgørende, at der kan gives engangskompensation, hvis landdistriktsmidlerne skal bruges til at sikre varige naturområder og miljøindsatser.

Incitamentsbetaling

Der er ikke åbnet op for muligheden for at yde incitamentstilskud. Dog er der mulighed for at medregne transaktionsomkostninger (omkostninger knyttet til en forpligtelse, men ikke direkte knyttet til dens gennemførelse). Transaktionsomkostninger kan ifølge forslaget maksimalt udgøre 20 % ved individuelle projekter og 30 % ved kollektive projekter. Landbrug & Fødevarer foreslår at det bliver muligt, at kompensation for transaktionsomkostninger kan udgøre en større del af tilskuddet, da der

eksempelvis ved afgræsningsprojekter kan være væsentlige omkostninger, der ikke er direkte relateret til gennemførelse af en forpligtelse. Det er afgørende, at landmanden får dækket de reelle udgifter, han har.

Naturpleje

Der er fra flere kanter et øget fokus på, at landdistriktsmidlerne skal bruges til naturpleje. Hvis det skal lykkes, er der ifølge Landbrug & Fødevarer brug for bedre overensstemmelse mellem betingelserne for at modtage tilskud til naturpleje under landdistriktsprogrammet og hensynet til natur og biodiversitet. Forslaget til ny landdistriktsforordning indeholder stort set de samme muligheder for at yde tilskud som de nuværende. Det er i høj grad brug for en større fleksibilitet for medlemsstaterne, som skal have større frihed til at anvende landdistriktsmidlerne til naturpleje, herunder ikke mindst fastsættelse af tilskudssatser og kontrol af, om betingelser for tilskud overholdes. Samtidig er det afgørende, at der bliver bedre overensstemmelse mellem betingelser for enkeltbetaling og tilskud fra landdistriktsprogrammet. Herunder ikke mindst mere retfærdige og proportionale sanktioner.

Tilskud til eget arbejde

Landbrug & Fødevarer ønsker, at landdistriktsprogrammet skal understøtte naturpleje som en driftsform. Det betyder blandt andet, at det skal være muligt at yde 100 % tilskud til eget arbejde (for eksempel ved opsætning af hegn, rydning etc.). Samtidig er der brug for retningslinjer for, hvordan landdistriktsmidlerne kan anvendes til naturpleje, herunder hvor grænsen går mellem miljø- og klimavenligt landbrug og naturpleje (hvor ekstensivt kan driften være og fortsat være landbrug). I forslaget fremgår ligesom i den gældende landdistriktsforordning, at miljøvenlige landbrugsforanstaltninger skal foregå på landbrugsarealer. Det skal sikres, at landmænd kan foretage naturpleje på alle relevante arealer.

Støtte til planlægning og etablering af biogasanlæg og tilhørende investeringer

Landbrug & Fødevarer fremhæver, at biogasanlæg er et særdeles effektivt redskab til sikring af samfundets fremtidige uafhængighed af fossile ressourcer samt sikring af den fremtidige fødevareproduktion gennem recirkulering af næringsstoffer fra sidestrømme og affaldsprodukter fra samfundet. Biogasanlæggene producerer energi og gødning ud fra primært husdyrgødning og affald samt afgrøder, herunder specielt biomasse fra pleje af naturarealer, beskyttelsesbrømmer langs følsomme vandmiljøarealer og biomasse fra økologiske grøngødningsarealer. Landbrug & Fødevarer finder, at landdistriktsprogrammet skal være med til at udvikle biogasområdet. I den nuværende forordning er der en række forhindringer, der skal fjernes. Det drejer sig især om den skelnen, der er mellem produktion af biogas til eget brug på bedriften og produktion med henblik på salg.

Omfordeling af midler fra landdistriktpuljen ELFUL mellem medlemsstaterne

Ved fordelingen af landdistriktpuljen for den igangværende periode blev Danmark tildelt 0,3 % af ELFUL (når vi tæller modulation med modtager vi 0,6 % af midlerne). Denne fordeling afspejler langt fra, at Danmark har en af Europas mest effektive landbrugs- og fødevareproduktioner med fortsat behov for udvikling af en produktion, der foregår under hensyntagen til natur, miljø og dyrevelfærd. Danmark står for produktionen af 2,6 % EU's samlede landbrugsproduktion – det alene er i stærk kontrast til at vi kun modtager 0,3 % af landdistriktsmidlerne.

Landbrug & Fødevarer understreger, at den danske landbrugs- og fødevarer sektor rummer store muligheder for at bidrage til, at målene i Europa 2020 strategien nås. Landdistriktspolitikken spiller en vigtig rolle for, at erhvervet kan være en del af løsningen, og den kommende landdistriktsforordning skal give gode muligheder for en et konkurrencedygtigt erhverv i fortsat udvikling.

En række forhold, der gør sig gældende for det danske landbrugs- og fødevarer erhverv begrundes, hvorfor der er behov for et fyldigt landdistriktsprogram med tilstrækkelige midler til at nå målsætninger relateret til erhvervet.

Fælles strategisk ramme for EU's fonde

Landbrug & Fødevarer mener, at det er naturligt, at indsatser gennem EU's fonde søges koordineret, men det må ikke resultere i et tungt administrativt set-up. Det fremgår af forslaget, at den fælles strategiske ramme vil bidrage til reducerede administrative omkostninger og gøre det mere enkelt både for forvaltningsmyndigheden og for ansøger. Landbrug & Fødevarer finder det afgørende for fondenes succes, at denne hensigt aktualiseres.

Prioriteter for landdistriktsudvikling, artikel 5

Af de 6 opstillede prioriteter omhandler nr. 2 erhvervets konkurrenceevne. Her er nævnt, at der skal være fokus på landbrug med behov for omstrukturering, landbrug med lille markedsorientering, landbrug i særlige sektorer og landbrug med behov for differentiering. Endelig er nævnt facilitering af generationsskifte. Landbrug & Fødevarer mener, at det skal fremgå tydeligere, at det er en prioritet at styrke konkurrenceevnen for alle landbrug, også de mest udviklede og effektive. Fortsat udvikling også af de landbrug, der klarer sig godt nu er en forudsætning, hvis EU fortsat skal være konkurrencedygtig i forhold til tredjelande.

Markedsføring og informationsaktiviteter

Det er væsentligt, at den eksisterende mulighed for at yde tilskud til markedsførings- og informationsaktiviteter fortsættes. I forslaget ser det ud som om, den er reduceret til markedsføring i forbindelse med lokal afsætning, kort forsyningskæde og styrkelse af økonomien i lokalområder. Landbrug & Fødevarer mener, at den eksisterende mulighed for at støtte markedsførings- og informationsaktiviteter knyttet op på kvalitetsmærkeordningen bør overføres til den nye forordning. Muligheden er ikke mindst vigtig for at fremme afsætningen af økologiske produkter og er dermed vigtig for at bidrage til en afsætningsstyret udvidelse af den økologiske produktion.

Artikel 18 Investeringsstøtte

Landbrug & Fødevarer finder det positivt, at der kan ydes tilskud til projekter, hvor slutproduktet ikke er omfattet af Traktatens bilag I. Landbrug & Fødevarer påpeger, at støtten ikke skal begrænses til mindre virksomheder, da store virksomheder ofte er vigtige "drivere" for udviklingen og derfor ikke bør udelukkes fra at modtage støtte.

Artikel 22 Tematiske underprogrammer

Landbrug & Fødevarer mener, at medlemsstaterne bør gives større fleksibilitet til at lave tematiske underprogrammer for andre områder end de, der er nævnt i artiklen. Hvis medlemsstaten identificerer et område, hvor der er særligt behov for en indsats, skal det være muligt at lave et særligt program

med mulighed for forhøjede støttesatser, når det kan godtgøres, at indsatsen er vigtig for at nå målsætningerne for landdistriktspolitikken og de opstillede prioriteter.

Artikel 23 Skovrejsning og etablering af skovområder

Under den nuværende forordning er det muligt at yde kompensation for tabt landbrugsindkomst. Denne mulighed er ikke videreført i forslaget til ny forordning. Landbrug & Fødevarer mener, at det også i den nye programperiode skal være muligt at kompensere landmænd for tabt landbrugsindkomst i forbindelse med skovrejsning.

Artikel 29 Miljø- og klimavenligt landbrug

Forslaget giver mulighed for, at der kan indgås aftaler af 5 til 7 års varighed og i særlige tilfælde af længere varighed. Efter udløb kan der indgås 1-årige forlængelser.

Kompensation kan udgøre udgifter og tabt indkomst, samt hvor det er nødvendigt transaktionsomkostninger, der maksimalt må udgøre 20 %, dog 30 % ved kollektive projekter. Landbrug & Fødevarer mener, at medlemsstaterne skal have større fleksibilitet mht. til aftalernes varighed, ligesom det skal være muligt at tegne længerevarende aftale efter en aftales udløb. Etårige forlængelser, hvor tilbagebetalingskrav føres tilbage til den oprindelige tilsagnsperiode, skal undgås.

For så vidt angår landbrug-miljø-klimaordninger, finder Landbrug & Fødevarer det helt afgørende, at tilskuddet dækker landmandens reelle udgifter. Ofte vil en del af udgifterne ikke være direkte relateret til den konkrete aktivitet og dermed høre under transaktionsomkostninger. Disse kan nemt udgøre over 20 % og derfor bør grænsen for, hvor stor en del af tilskuddet, der kan henføres til transaktionsomkostninger, øges væsentligt. Det skal være muligt at yde 100 % tilskud til eget arbejde. Medlemsstaterne skal gives mulighed for at yde engangskompensation, når de vurderer, at der er behov for foranstaltninger af varig karakter.

Artikel 30 Økologisk jordbrug

Ifølge Landbrug & Fødevarer bør det være muligt at fortsætte med 1-årige aftaler på arealerne efter udløbet af den første tilsagnsperiode på 5 år. For at undgå uoverskuelige konsekvenser for eventuelle tilbagebetalingskrav er det vigtigt, at disse efterfølgende aftaler betragtes som nye tilsagnsperioder og ikke som forlængelser af det oprindelige tilsagn. Hvis det ikke er muligt at opnå selvstændige 1-årige tilsagn efter den første 5-årsperiode, finder Landbrug & Fødevarer, at det bør det være muligt for landmanden at vælge at indgå en ny længerevarende aftale efter den første periode frem for 1-årige forlængelser.

Artikel 31 Natura 2000 og VRD betalinger

Artiklen bruges ved obligatoriske indgreb som følge af Natura 2000- og Vandrammedirektiverne. Ifølge forslaget ydes betalingerne årligt for at kompensere for påtvungne udgifter og tabt indkomst. Landbrug & Fødevarer mener, at der skal gives mulighed for, at der kan udbetales engangserstatninger, da der i de fleste tilfælde vil være tale om varige begrænsninger. De maksimale beløb anført i Bilag 1 vurderes at være utilstrækkelige, og de bør derfor forhøjes.

Artikel 34 Dyrevelfærd

Ifølge forslaget skal der indgås 1-årige fornybare aftaler. Landbrug & Fødevarer mener, at det bør være muligt at indgå længerevarende aftaler, idet dyrevelfærdsforanstaltninger i mange tilfælde vil være længerevarende. Medlemsstaterne bør gives fleksibilitet mht. varigheden af aftaler.

Artikel 37 Risikostyring

Landbrug & Fødevarer mener, at der primært bør fokuseres på at opretholde og udvikle et velfungerende sikkerhedsnet inden for EU's markedsforvaltning frem for at indføre nye instrumenter, der sikrer landmanden mod økonomiske samt miljø- og sundhedsmæssige risici. Landbrug & Fødevarer lægger ligeledes vægt på, at introduktion af nye krise- og risikohåndteringsværktøjer ikke ske på bekostning af eksisterende markedsordninger. I relation til forsikringsordninger og gensidige fonde lægger Landbrug & Fødevarer stor vægt på, at der skabes transparente ordninger og ensartet implementeringen i alle lande for at undgå konkurrenceforvridning.

Landbrug & Fødevarer anser "nyskabelsen" om et indkomststabiliserende værktøj som et væsentligt skridt i den forkerte retning i arbejdet for at sikre yderligere markedsorientering af EU's landbrugs politik. Omfanget af generelle indkomstforsikringer bør minimeres, og der bør – såfremt sådanne ordninger finder opbakning - særligt fokuseres på, at der ikke finder "dobbelkompensation" sted. Afslutningsvist er det centralt at sikre, at et indkomststabiliserende værktøj er fuldt ud foreneligt med reglerne i WTO.

Art. 68 Støtteberettigede udgifter

Landbrug & Fødevarer finder det positivt, at det er muligt at støtte naturalieydelse (art. 68, stk. 3). Dog kan der ifølge art. 59, stk. 1 i Kommissionens forslag til forordning om generelle rammebestemmelser for de fem fonde, KOM (2011) 615, ikke ydes 100 % tilskud til ansøgers bidrag i form af naturalier. Landbrug & Fødevarer mener, det i visse tilfælde bør være muligt at yde 100 % tilskud til ansøgers eget arbejde. Det bør eksempelvis være muligt i forbindelse med natur- og miljøprojekter. Med de gældende regler og også af forslaget til ny forordning kan tilsagnshavers eget arbejde ikke dækkes 100 %. Hvis man skal opnå 100 % dækning af udgifter, skal arbejdet udføres af en entreprenør med forudgående indhentning af tilbud. Dette er væsentligt dyrere og mere administrativt tungt end at betale tilsagnshaver for at udføre arbejdet.

Generelt påpeger Landbrug & Fødevarer, at det danske landdistriktsprogram er en central finansieringskilde til at sikre, at Danmark kan leve op til en række internationale forpligtelser på natur- og miljøområdet. Et vigtigt område i den forbindelse er naturplejeindsatsen. Den mest cost-effektive måde at nå målene på, er ved at gøre naturpleje til en driftsgren på linje med andre mere traditionelle landbrugsdriftsgrene. I den forbindelse er det afgørende, at der kan ydes 100 % tilskud til tilsagnshavers eget arbejde.

Investeringer til dyrevelfærd

Landbrug & Fødevarer påpeger, at det er uklart, om det vil være muligt at yde tilskud til investeringer til forbedring af dyrevelfærd, da dyrevelfærd ikke er en del af de seks fællesskabsprioriteter. Man finder det afgørende, at forbedring af dyrevelfærd kan støttes også ved investeringstilskud, da forbedringer af dyrevelfærd ofte vil kræve investeringer eksempelvis i form af nye staldsystemer eller nyt inventar. Dyrevelfærd er i stigende grad en konkurrenceparameter, også i konkurrencen med 3. lande,

hvor en hastigt stigende global middelklasse vil efterspørge høj kvalitetsprodukter, herunder produkter, der garanterer høj dyrevelfærd.

Dækning af administrative udgifter

Landbrug & Fødevarer bemærker, at innovation og samarbejde herom har fået en fremskudt plads. I det nuværende landdistriktsprogram 2007-2013 er det ikke muligt at modtage tilskud til de administrative omkostninger under eksempelvis erhvervsudviklingsordningen, som har ophæng i Rådforordningens artikel 29 om samarbejdsprojekter. For at fremme samarbejdsprojekter yderligere bør det sikres, at den nye forordning rummer mulighed for, at der kan ydes tilskud til de administrative omkostninger.

Samordning af fonde

Landbrug & Fødevarer finder det vigtigt, at ønsket om samordning af fondene ikke medfører en forringet fleksibilitet for medlemslandene, eksempelvis i forbindelse med omdisponering af midler i de nationale programmer.

Sammenhæng mellem søjle I og søjle II

Landbrug & Fødevarer bemærker, at de nye grønne betingelser for at modtage direkte landbrugsstøtte indebærer en ny praksis for betalingerne under søjle II, hvor der kun kan betales for tiltag, der går ud over gældende støttebetingelser/krav i søjle I. Landbrug & Fødevarer understreger i den forbindelse, at tiltag der ydes tilskud til i søjle II som eksempelvis tilskud til randzoner og miljø- og klimavenligt landbrug skal kunne tælles med som opfyldelse af kravene i den grønne komponent i søjle I.

Økologisk Landsforening ønsker, at den nuværende landbrugsstøtte til produktion gradvis erstattes af betaling for offentlige goder. Man ser ikke nogen grund til, at landbrugserhvervet skal stilles anderledes end det øvrige erhverv for så vidt angår støtte. Der er dog gode grunde til at betale landbruget for at producere offentlige goder, da sikring af de offentlige goders eksistens forudsætter, at de finansieres.

Økologisk Landsforening anser følgende for offentlige goder:

- Et robust dyrkningssystem herunder en frugtbar jord og naturlige reguleringsmekanismer
- Rig natur med god biodiversitet og adgangsmuligheder for folk i landdistrikterne
- Reduceret kvælstoftildeling
- Rent drikkevand og sunde og rene fødevarer
- God dyrevelfærd
- Klimaforbedringer
- Innovation og produktion af højværdiprodukter i landdistrikterne

Økologisk Landsforening finder, at denne principielle omprioritering af EU's landbrugspolitik indebærer, at søjle II og altså landdistriktspolitikken skal styrkes væsentligt, hvilket konkret indebærer følgende konkrete tiltag.

Økologisk Landsforening mener, at den frivillige modulation fra søjle I til søjle II skal hæves og gøres mere fleksibel. I praksis skal medlemslandene have mulighed for at øge midlerne i søjle II, således at de for eksempel kan starte med en 50 % fordeling på søjlerne allerede i år 2014. Medfinansie-

ring giver et nationalt engagement og overvejelser angående indholdet i de programmer, der vedtages nationalt, men kravet om national medfinansiering må ikke overstige 25 %. Der er tale om overførsel af 100 % midler, og kravet om, at disse skal medfinansieres med et tilsvarende beløb, hvis de overføres til søjle II kan udgøre en væsentlig barriere for at få den nødvendige overførsel af midler fra søjle I til søjle II, og dermed udgøre en barriere for at understøtte aktiviteter til gavn for miljø, økologi, klima m.m..

Økologisk Landsforening finder generelt, at fremme af udvikling af økologisk fødevarerproduktion burde fremgå som et mål 7 i Kommissionens oplæg med prioriterede mål for EU's landdistriktspolitik. Endvidere mener man, at det skal gøres obligatorisk for alle medlemslande at have et økologisk program under landdistriktsprogrammet, dog skal det være fleksibelt hvilke redskaber f.eks. omlægningsstøtte, markedsfremme, m.v., der tages i brug. Et økologisk program bør mindst udgøre 10 % af de enkelte landes programmer. Herudover bør EU krav til national medfinansiering til økologi reduceres til 20 %.

Økologisk Landsforening mener, at der bør gives mulighed for at lægge et incitamentstillæg oven i støtten. Der er ikke tilstrækkelig incitament til at levere offentlige goder, hvis støtten kun kan dække omkostninger til tiltaget. Landbruget lever af overskuddet, og støtten må derfor nødvendigvis give et vist afkast, når landmanden yder en ekstra indsats for natur, miljø, klima eller økologi. Et incitament på 15-20 % anbefales.

Økologisk Landsforening anbefaler, at prioriterede områder under tilskudsordninger til rådgivning og videnoverførsel- og udveksling skal udvides med økologi, omlægning til økologi, produktudvikling i økologien samt reel dyrevelfærd. Rådgivning er et særdeles vigtigt redskab til at fremme en omstilling i landbruget. Derfor bør omlægningsrådgivning og produktudvikling kunne modtage medfinansiering under landdistriktsprogrammet. I forbindelse med udarbejdelsen af Økologivisionen fremsendte Økologisk Landsforening, Landbrug & Fødevarer og Danmarks Naturfredningsforening et forslag, der redegør for, hvorledes en kombination af miljø- og naturpolitiske tiltag og omlægning til økologisk drift har potentiale til at få omlagt mange tusinde hektar med stor effekt på de særlige behov i områderne, natur, biodiversitet og drikkevand og klima samtidigt med, at det styrker økologiens markeds mæssige potentiale. Økologisk Landsforening finder det endvidere meget væsentligt, at EU's landbrugspolitik fokuserer direkte på dyrevelfærd og ikke kun på forebyggelse af husdyrsygdomme.

Økologisk Landsforening mener, at tilskud til informations- og markedsføringstiltag skal videreføres på det økologiske område. EU afsætter ikke selv eller kun i meget begrænset omfang midler til information om EU's økologilogo. Markedsfremmemidler som i Danmark er blevet anvendt til oplysning og markedsføringsaktiviteter under "Kvalitetsmærkeordning" om økologi og "Ordning til økologifremme", er af meget stor betydning for udvikling af markedet for økologiske fødevarer, og dermed for en markedsdrevet økologisk produktion.

Økologisk Landsforening finder, at dyrevelfærdstiltag skal kunne støttes i flerårige aftaler. Mange dyrevelfærdstiltag indebærer nye systemer, og det forekommer derfor i bedre overensstemmelse med indsatsen, at ordningen indeholder flerårige aftaler.

Økologisk Landsforening lægger vægt på, at naturtiltag i tilknytning til dyrkningsarealer skal prioriteres, og der skal være mulighed for krav om offentlig adgang i dyrkningslandskabet via korridorer skabt af naturtiltagene. Det har særlig økologisk værdi og giver en særlig robusthed til dyrkningssystemet at sikre en udbredelse af natur i tilknytning til dyrkningsarealerne. Det kan være arealer som vildtstriber, billebanker, læhegn, solitære træer mv.. De samme tiltag er med til at skabe attraktive landdistrikter for en landdistriktsbefolkning, der ikke selv arbejder i landbruget, idet disse naturelementer kan give adgang til landbrugslandskabet og dermed tilvejebringe en rekreativ værdi i landbrugslandskabet.

Økologisk Landsforening anbefaler, at EU's landbrugspolitik, herunder landdistriktspolitikken, gør det muligt at sammensætte flere enkeltstående tiltag, som tilsammen udløser adgang til støtte. Helt konkret mener Økologisk Landsforening, at det skal være muligt at anvende et pointsystem, hvor hvert tiltag udgør et vist antal point. Støtten udløses, når landmanden har valgt en sammensætning af tiltag, der opfylder en fastsat score. Det gør det muligt at sammensætte en pakke til hvert bedrift, der afspejler behov og muligheder på den pågældende bedrift, og det medfører at tiltag, der hver for sig, uanset at de er vigtige, alligevel er for små til at indgå i en selvstændig tilskudsordning, også kan fremmes via EU's landbrugspolitik. Det kan være tiltag, der skal opfylde kravet om økologiske fokusområder i søjle I og supplerende tiltag, der kan støttes under søjle II. Der skal gives mulighed for at stille krav om offentlig adgang som forudsætning for at få tilskud.

Økologisk Landsforening fremhæver, at klimatiltag skal kunne indarbejdes i støtteordningerne. Det skal være muligt at indrette støtteordningen, hvor der er stillet krav om, at der er udarbejdet en klimaplan og grønt regnskab, og at landbruget er forpligtet på at overholde visse krav til dyrkningspraksis, der skal reducere landbrugsdriftens klimaeffekt og beskytte dyrkningsjordens kvalitet.

Økologisk Landsforening foreslår en model for tilskud, der opstiller en række basiskrav for at kunne få et tilskud som f.eks. det, vi i dag kalder miljøbetinget tilskud. Modellen indeholder derudover en mulighed for at forpligte sig på tilvalg. Modellen indeholder også det pointsystem, som er beskrevet ovenfor. Modellen er udarbejdet af Økologisk Landsforening i samarbejde med Landbrug & Fødevarer i juni 2010. Da modellen blev udarbejdet var der lagt op til, at ordningen eventuelt kunne etableres under søjle I. Med udgangspunkt i det oplæg, som Kommissionen nu har præsenteret, mener Økologisk Landsforening, at det er en model, der skal passes ind under søjle II.

Økologisk Landsforening vil gerne afslutte med at påpege, at foreningen ser et stort behov for at foretage ændringer af det oplæg, som Kommissionen har fremlagt, hvis økologi og alle de værdier, som økologi dækker over reelt skal styrkes i kraft af reformen af EU's landbrugspolitik.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen vil arbejde for at reducere landbrugsstøtten i EU på en måde, der gavner forskning, innovation og markedsadgangen for udviklingslandene, forbedrer miljøet og modvirker

klimaforandringer. Regeringen lægger endvidere på, at drøftelserne om Kommissionens reformforslag ikke foregriber forhandlingerne om EU's flerårige finansielle ramme.

Regeringen lægger vægt på, at den tilbageværende landbrugsstøtte i langt højere grad bør bidrage til en omkostningseffektiv opfyldelse af EU's mål på natur-, miljø- og klimaområdet. Endvidere vil regeringen arbejde for, at det skal være muligt for en medlemsstat at anvende hele den tildelte landdistriktskonvolut på miljø, klima- og naturforanstaltninger, og at der ikke bør stilles krav om national medfinansiering af landdistriktsstøtte, der har miljø-, klima- eller naturformål.

Overordnet vil regeringen arbejde for bredere og mere fleksible støttemuligheder, således at landdistriktsprogrammet kan understøtte danske indsatser for natur, miljø og klima. Landdistriktsprogrammet skal kunne understøtte Danmarks implementering af krav som følge af vandrammedirektivet, Natura 2000-direktiverne samt kommende forpligtelser på klima- og miljøområdet. Regeringen vil endvidere arbejde for, at det bliver muligt at yde støtte til initiativer, der skal fremme dyrevelfærd og økologi.

Regeringen arbejder for en ændret fordeling af midlerne i søjle II. Regeringen vil ligeledes arbejde for øget fleksibilitet i forbindelse med overførslen af midler mellem søjle I og II, og for at der ikke samlet set på grund af denne overførsel sker en forøgelse af støtten på EU-plan til landbrugssektoren.

Desuden vil regeringen arbejde for, at landdistriktsstøttens tætte kobling til Traktatens bilag I ændres, så det i højere grad bliver muligt at anvende landdistriktsmidler til at støtte landbrugssektorens grønne omstilling på områder, der ikke traditionelt har været betragtet som landbrugsproduktion, særligt vedvarende energi.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Den første drøftelse af Kommissionens forslag på rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 20.-21. oktober 2011 viste helt overordnet, at der var stor bekymring blandt størstedelen af medlemsstaterne, hvad angår forslagene om direkte støtte og landdistriktspolitikken, særligt forslaget om direkte støtte indeholdt store knaster, hvorimod Kommissionens forslag til ændring af den fælles markedsordning og finansieringsforordningen blev bedre modtaget. Der var blandede reaktioner til forslaget om den fælles strategiske ramme indeholdende alle strukturfondene, idet man påpegede den øgede bureaukratisering. Forslaget om muligheden for indkomstforsikringsordninger i landdistriktspolitikken blev støttet af en del medlemsstater, men samtidig afvist af andre. Generelt var der ønske om, at landdistriktspolitikken skulle anvendes til at støtte miljø og klimatiltag i landbruget, men visse medlemsstater pointerede også behovet for at kunne anvende midlerne under søjle II til at fremme vækst.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Udkast til forslaget har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 14. oktober 2011 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 20.-21. oktober 2011, jf. samlenotat oversendt den 6. oktober 2011.

Der er oversendt grundnotat om forslaget til Folketingets Europaudvalg den 8. november 2011.

Notaterne er ligeledes fremsendt til Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.

10. Kommissionens grønbog om salgsfremstød og oplysningskampagner for landbrugsprodukter: En strategi af stor europæisk merværdi til fremme af smagfulde produkter fra Europa

KOM (2011) 436

Revideret genoptryk af grundnotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 22. juli 2011.

Resumé

Kommissionen har præsenteret en grønbog om EU's fremtidige informations- og salgsfremmepolitik. Grønbogen inviterer til en bred drøftelse af, hvordan EU's informations- og salgsfremmestrategi i fremtiden kan målrettes, forenkles og bidrage til at styrke den europæiske landbrugssektors konkurrenceevne på de lokale og regionale markeder, EU's indre marked og på tredjelandsmarkeder.

Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2011) 436 af 14. juli 2011 fremsendt en grønbog om salgsfremstød og oplysningskampagner for landbrugsprodukter: En strategi af stor europæisk merværdi til fremme af smagfulde produkter fra Europa. Grønbogen vil være i offentlig høring indtil den 30. september 2011. Grønbogen er oversendt til Rådet den 15. juli 2011 i en dansk sprogudgave.

Grønbogen forventes sat på dagsordenen på rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 15.-16. december 2011 med henblik på eventuel vedtagelse af rådskonklusioner.

Kommissionen vil følge grønbogen op med en meddelelse om en ny informations- og salgsfremmestrategi, og egentlige forslag til lovgivning forventes at foreligge mod slutningen af 2012.

Nærhedsprincippet

Der er tale om en grønbog og ikke om forslag til egentlige retsakter. På denne baggrund er spørgsmålet om nærhedsprincippet ikke relevant.

Formål og indhold

Udgangspunktet for grønbogen er, at EU's landbrug i disse år står overfor en række store udfordringer, deriblandt øget konkurrence fra nye stærke aktører på EU's traditionelle eksportmarkeder, hvorfor Kommissionen med udgangspunkt i grønbogen ønsker at iværksætte en debat om, hvordan EU's informations- og salgsfremmestrategi kan styrkes og målrettes, således at potentialet i EU's landbrug udnyttes fuldt ud. Kommissionen rejser i grønbogen en række spørgsmål, blandt andet om, hvordan EU skal imødekomme de nye udfordringer på de lokale og regionale markeder og på verdensmarkedet, og hvordan der kan opnås størst mulig EU- merværdi af informations- og salgsfremmepolitikken.

I grønbogen rejses ligeledes spørgsmål om, hvem der skal nyde gavn af EU's informations- og salgsfremmeordning, herunder om private virksomheder, individuelle aktører eller handelskamre fremadrettet skal kunne deltage i denne. Endvidere lægges der op til, at ordningen i højere grad skal tænkes sammen med eksisterende instrumenter i den fælles landbrugspolitik (som eksempelvis skolefrugtordningen, ordninger under EU's landdistriktsprogram m.v.). Endelig rejser grønbogen spørgsmål

om, hvorvidt der skal ske en revision af, hvilke produkter der kan gøres til genstand for informations- og salgsfremmeprogrammer, hvorvidt programmerne skal fokusere på produktgrupper eller på nøglebudskaber fastlagt på europæisk plan, hvorvidt der kan ske en styrkelse af multilande programmer samt om udvælgelsesproceduren og gennemførelsen af programmerne skal forenkles og forbedres. Ligeledes rejses spørgsmål om, hvorvidt det eksisterende system med EU-medfinansiering skal fastholdes, og hvorvidt det for at nå målsætningerne er nødvendigt med en højere EU-medfinansiering (EU betaler i dag op til 50 % af udgifterne).

Salgsfremstød og oplysningskampagner på EU's indre marked

Grønbogen lægger op til debat om, hvordan der kan ske en styrkelse af de instrumenter, som støtter de lokale og regionale markeder. Dette kan ske ved at øge synergien med andre europæiske fonde. Ligesom der for at forbedre markedsføringen af lokale produkter kunne stilles finansielle midler til rådighed for etablering af eksempelvis nærbutikker, udvikling af haller og markeder m.v.

Kommissionen giver i grønningen udtryk for, at der i forbindelse med den kommende reform af den fælles landbrugspolitik vil komme flere forslag til instrumenter, som kan komplementere de eksisterende muligheder for salgsfremstød og oplysningskampagner på de lokale og regionale markeder.

Grønbogen rejser en drøftelse om, hvilke aktiviteter, som skal omfattes af informationskampagner og salgsfremstød for at styrke indsatsen på det indre marked. Disse aktiviteter kunne tage form af eksempelvis oplysningskampagner med fokus på forskellige prioriteter, som kunne opmuntre til forbrug af europæiske produkter, herunder udbredelse af kendskab til den europæiske landbrugsproduktionsmodel. Indsatsen kunne for eksempel orienteres mod oplysningskampagner om EU's standarder for fødevarer sikkerhed, dyrevelfærd og miljøbeskyttelse, oplysningskampagner for sundere ernæring, rettidige oplysninger til borgerne i krisesituationer samt oprettelse af en europæisk platform for udveksling af god praksis mellem såvel fagfolk som medlemsstater.

Salgsfremstød og oplysningskampagner på tredjelandsmarked

Det fremgår af grønningen, at EU, i lyset af en stærk global konkurrence, bør mobilisere alle sine kræfter på at fremme smagfulde produkter fra Europa og på at fremme EU's produktionsformer.

Grønbogen stiller ydermere spørgsmål om, hvilke specifikke behov der eksisterer for informationskampagner og salgsfremstød på tredjelandsmarked, og hvad der bør være målsætningerne for disse aktiviteter på tredjelandsmarked, herunder støtte til åbning og udvikling af markeder samt støtte til vigtige salgsfremstød, som informerer om europæiske produkter. Endvidere rejser grønningen spørgsmål om, hvilke tiltag, der skal udvikles for at nå målene, herunder bedre teknisk støtte til virksomheder og producenter, udvikling af netværk mellem små og mellemstore virksomheder mv. Ligesom den eksisterende mulighed for, at Kommissionen kan promovere EU via salgsfremstød gennem årlige pr.-arrangementer, herunder deltagelse i internationale messer, pressekonferencer, forretningsmøder m.v., kunne styrkes.

Udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om sagen. Dog har Europa-Parlamentet den 8. marts 2011 vedtaget en beslutning om EU's landbrug og international handel, hvor man opfordrer Kommissionen til at gøre en proaktiv indsats for at fremme EU's offensive landbrugsinteresser og gøre det lettere for

EU-produkter at få adgang til tredjelandsmarkeder. Europa-Parlamentet opfordrer således til, at programmerne for salgsfremme styrkes, blandt andet ved at forhøje EU's medfinansieringssats, og fremfører, at salgsfremmeprogrammerne er forenelige med WTO-reglerne.

Endvidere vedtog Europa-Parlamentet den 23. juni 2011 en beslutning om Kommissionens meddelelse om den fælles landbrugspolitik på vej mod 2020. Europa-Parlamentet opfordrer her Kommissionen til at intensivere sine bestræbelser på området forskning og udvikling, med henblik på innovation og salgsfremmende foranstaltninger. Endvidere understreger Europa-Parlamentet, at landdistriktspolitikken skal muliggøre en udnyttelse af potentialerne i landdistrikterne gennem en kvalitetsbetonet landbrugsproduktion, for eksempel ved hjælp af direkte salg og salgsfremmende foranstaltninger.

Konsekvenser

Kommissionens grøn bog har i sig selv ingen lovgivningsmæssige, statsfinansielle, administrative eller samfundsøkonomiske konsekvenser.

Høring

Sagen har været i skriftlig høring i §2-udvalget (landbrug) og Det Rådgivende Fødevarerudvalg.

Landbrug & Fødevarer støtter Kommissionens indsats for at udforme en mere målrettet, forenklet og ambitiøs strategi for EU's salgsfremmeordning. Landbrug & Fødevarer opfordrer til, at der sættes fokus på at styrke EU's salgsfremmeinstrument, herunder især promotion i forhold til tredjelandsmarkederne. Set i lyset af den skærpede konkurrence på de internationale markeder er det vigtigt at understøtte erhvervets bestræbelser på at fremme dansk eksportdrevet vækst. Landbrug & Fødevarer mener, at det er afgørende, at salgsfremmeinstrumentet anvendes positivt for at understøtte og udbygge dansk eksport ved at informere om EU's produktionsmetoder, dyrevelfærd, sundhed, ernæring, fødevarer sikkerhed, kvalitet, sporbarhed m.v. Indsatsen skal understøtte de europæiske landmænd, virksomheder og organisationer i deres bestræbelser på at få afsat europæiske varer.

Landbrug & Fødevarer bemærker, at etableringen af ordningen for promotion udenfor EU blandt andet skete som konsekvens af udfasning af eksportrestitutionerne (hvilket også sker), og at man fra Kommissionens og erhvervenes side ønskede at få en facilitet til rådighed, som dels var WTO-medholdelig, og dels kunne matche de instrumenter, som konkurrenter i blandt andet USA og Canada har til rådighed. Således betragtes EU's salgsfremmeordning ikke som eksportstøtte, og der er tale om støtte til generiske aktiviteter. Fortolkningen af disse aktiviteter er således i WTO-sammenhæng defineret som ikke-handelsforvridende støtte og bør derfor ikke sidestilles med eksempelvis eksportrestitutioner, hvor støtten gives som et kontant tilskud per kilo vare, der eksporteres ud af EU.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen hilser drøftelsen af Kommissionens grøn bog velkommen. Regeringen finder principielt, at klassiske salgsfremmeaktiviteter og udgifter hertil bør afholdes af virksomhederne selv. Regeringen er af den holdning, at en fremtidig EU informations- og salgsfremmestrategi for 3. landes vedkommende bør fokusere på initiativer, der har til formål at fremme information om EU's standarder for kvalitet, fødevarer sikkerhed, økologi og dyrevelfærd, da disse udgør et vigtigt konkurrenceparameter. I den sammenhæng er det især relevant at støtte initiativer, der er rettet mod de nye vækstmar-

heder, heriblandt BRIK-landene¹⁸. Her bør bredere salgsfremmeaktiviteter som markedsundersøgelser indgå. På det indre marked finder Danmark generelt, at salgsfremmeordningen bør målrettes forbrugerinformation.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Kommissionen præsenterede grønbogen på rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 19. juli 2011, hvor der generelt var opbakning til grønbogen fra medlemsstaternes side. Enkelte medlemsstater fremhævede behovet for at salgsfremmeordningen skulle have merværdi på europæisk plan, da det ikke skulle erstatte private ordninger. Kommissionen oplyste, at der ville blive fremlagt en meddelelse i midten af 2012, der ville blive efterfulgt af egentlige forslag.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg den 8. juli 2011 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 19. juli 2011, jf. samlenotat oversendt den 30. juni 2011.

Der er oversendt grundnotat om Kommissionens grønbog til Folketingets Europaudvalg den 22. juli 2011. Kommissionen har gennemført en offentlig høring af grønbogen. Regeringens høringssvar blev oversendt til Folketingets Europaudvalg den 7. november 2011.

Notaterne er ligeledes fremsendt til Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.

11. Ændret forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 1290/2005 om finansiering af den fælles landbrugspolitik og forordning (EF) nr. 1234/2007 om en fælles markedsordning for landbrugsprodukter og om særlige bestemmelser for visse landbrugsprodukter (fusionsmarkedsordningen), for så vidt angår uddeling af fødevarer til de socialt dårligst stillede personer i Fællesskabet KOM (2008) 563, KOM (2010) 486 og KOM (2011) 634

Revideret genoptryk af samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 6. oktober 2011.

Ændringer er markeret i marginen.

Resumé

Kommissionen har fremlagt et ændret forslag til ændring af ordningen om fødevarfordeling til de dårligst stillede i Fællesskabet. Medlemsstaterne skal fremover kunne iværksætte programmer med henblik på fordeling af fødevarer blandt de dårligst stillede, som stammer fra interventionslagre eller fra markedsopkøb. Forslaget om intensivering af fødevarprogrammet skal ifølge Kommissionen imødegå et voksende fødevarerbehov hos de socialt dårligst stillede som følge af stigende fødevarerpriser især i de nye medlemsstater samt en betydelig reduktion i interventionslagrene de senere år.

¹⁸ Brasilien, Rusland, Indien, Kina.

Baggrund

Kommissionen har den 17. september 2008 fremlagt forslag til ændring af Rådets forordning (EF) nr. 1290/2005 om finansieringen af den fælles landbrugspolitik og Rådets forordning (EF) nr. 1234/2007 om en fælles markedsordning for landbrugsprodukter og om særlige bestemmelser for visse landbrugsprodukter (fusionsmarkedsordningen), for så vidt angår uddeling af fødevarer til de socialt dårligst stillede personer i Fællesskabet. Forslaget er modtaget i en dansk sprogversion den 25. september 2008.

Det oprindelige forslag er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 43, stk. 2 og kan vedtages af Rådet og Europa-Parlamentet i henhold til den almindelige lovgivningsprocedure.

Rådets Juridiske Tjeneste har efterfølgende afgivet en udtalelse om forslagens hjemmel, hvor det anføres, at TEUF artikel 43, stk. 2 umiddelbart ikke er den korrekte hjemmel, og at hjemlen alternativt bør være TEUF artikel 352. Europa-Parlamentet afgav den 26. marts 2009 deres udtalelse om Kommissionens forslag i førstebehandlingen. Rådet har endnu ikke fastlagt en fælles holdning i førstebehandlingen.

Kommissionen har den 3. oktober 2011 fremsat et revideret forslag KOM (2011) 634, som erstatter et tidligere revideret forslag KOM (2010) 486 af 17. september 2011. Det senest reviderede forslag er fremsat med hjemmel dels i TEUF artikel 43, stk. 2, dels i TEUF artikel 175, stk. 3 og kan vedtages af Rådet og Europa-Parlamentet i henhold til den almindelige lovgivningsprocedure.

Forslaget forventes sat på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 15.-16. december 2011 med henblik på politisk enighed.

Nærhedsprincippet

Ordnningen har siden 1980'erne været en del af den fælles landbrugspolitik. Kommissionen redegjorde i konsekvensanalysen tilknyttet det oprindelige forslag KOM (2008) 563 om overvejelser i forhold til nærhedsprincippet. Kommissionen vurderer, at der vil være europæisk merværdi ved ordningen.

Regeringen vurderer blandt andet i lyset af udtalelsen fra Rådets Juridiske Tjeneste om det oprindelige forslags hjemmel, at forslaget ikke fuldt ud lever op til nærhedsprincippet.

I Kommissionens senest reviderede forslag KOM (2011) 634 foreslås dobbelt hjemmel, henholdsvis i TEUF artikel 43, stk. 2 (den fælles landbrugspolitik) og TEUF artikel 175, stk. 3 (vedtagelse af særlige aktioner under strukturfondene). Regeringen afventer Rådets Juridiske Tjenestes vurdering af forslagens nye hjemmel.

Formål og indhold

Formålet er at ændre og udvide den eksisterende ordning med fødevarefordeling til de dårligst stillede i Fællesskabet (fødevareprogrammet) til permanent at omfatte markedsopkøb. Herved kan medlemsstaterne fortsat sikre forsyningen af fødevarer til socialt udsatte, såfremt der ikke findes tilstrækkelige interventionslagre. Baggrunden for forslaget skal dels ses i lyset af de stigende fødevarepriser i EU de seneste år, dels i behovet for at finde andre kilder til fødevareprogrammet, idet EU's interven-

tionslagre er ved at være udtømte, samt at der sikres en større valgfrihed og dermed bedre ernæringsbalance i de fødevarer, der indgår i programmet.

Fødevarerprogrammet, hvis oprindelige formål var at uddele af EU's overskudsproduktion af fødevarer, har hidtil været baseret på EU's overskudslagre og alene midlertidige markedsopkøb, hvor der ikke fandtes passende interventionslagre. Kommissionen anfører, at programmet har medvirket til at stabilisere markedet samt sikre forbrugerne fødevarer til rimelige priser. En række markedsorienterede reformer af den fælles landbrugspolitik har sammen med fordelagtige producentpriser imidlertid betydet, at EU's interventionslagre er reduceret betydeligt de seneste år.

Kommissionen har på denne baggrund foreslået en ændring af forordningen, således, at det i højere grad bliver muligt at anvende budgetmidler til direkte markedsopkøb.

Forslaget vil gøre det muligt for de enkelte medlemsstater at redefinere fødevarerprogrammets fokus på en ernæringsmæssig korrekt sammensætning af fødevarerhjælpen frem for, som hidtil, at være baseret på interventionslagrenes produkter. Med den foreslåede ændring vil medlemsstaterne endvidere kunne sikre en bedre langtidsplanlægning af fødevarerhjælpen via en 3-årig plan for fødevarerprogrammets aktiviteter. Medlemsstaterne skal i øvrigt basere deres støtteanmodninger på nationale fødevarerprogrammer, som gør det muligt at få en klarere og tydeligere prioritering i fødevarerhjælpen til de dårligst stillede. Nationale fødevarerprogrammer vil desuden gå forud for de EU-medfinansierede programmer.

Forslaget introducerer national medfinansiering af fødevarerprogrammet. Gennem en ændring af Rådets forordning (EF) nr. 1290/2005 om finansieringen af den fælles landbrugspolitik, indsættes der et maksimumbeløb for EU's medfinansiering, så denne maksimalt udgør 75 % af udgifterne til fødevarerprogrammet og 85 % i samhørighedslandene for perioden 2010-2012. I programperioden 2013-2015 vil medfinansieringssatsen blive reduceret til henholdsvis 50 % og 75 %. Det reviderede fødevarerprogram skal træde i kraft den 1. januar 2010.

Kommissionen foreslår en fast rapporterings- og kontrolpligt i forhold til anvendelsen af midlerne. Således skal medlemsstater, der deltager i ordningen, sende Kommissionen en årlig rapport om gennemførelsen af ordningen samt holde Kommissionen opdateret om ændringer, der har konsekvenser for gennemførelsen af programmerne. Kommissionen forpligter sig til at fremsende en rapport om udmøntningen af ordningen til Europa-Parlamentet og Rådet senest den 31. december 2012.

Kommissionens ændrede forslag

Kommissionen har den 17. september 2010 fremlagt et revideret forslag KOM (2010) 486, hvori medlemsstaternes medfinansiering mindskes i forhold til Kommissionens oprindelige forslag. EU's medfinansiering kan maksimalt udgøre 500 mio. € pr. budgetår, og medlemsstaterne skal nationalt medfinansiere 25 % af udgifterne, dog kun 10 % for de medlemsstater, som er berettiget til støtte fra Samhørighedsfonden¹⁹. Kommissionen foreslår, at forordningen anvendes på de 3-årsplaner, der ind-

¹⁹ I 2007-2013 vil Samhørighedsfondens indsats være rettet mod Bulgarien, Cypern, Estland, Grækenland, Letland, Litauen, Malta, Polen, Portugal, Rumænien, Slovakiet, Slovenien, Tjekkiet og Ungarn. Spanien vil modtage overgangsstøtte, fordi landets BNI pr. indbygger ligger under gennemsnittet i de 15 gamle EU-lande.

ledes den 1. januar 2012 eller derefter. Kommissionen forpligter sig også til at fremsende en rapport om udmøntningen af ordningen til Europa-Parlamentet og Rådet senest den 31. december 2014.

Kommissionen har den 3. oktober 2011 fremlagt et revideret forslag KOM (2011) 634, som erstatter det tidligere reviderede forslag KOM (2010) 486. I Kommissionens senest reviderede forslag opgives indførelsen af national medfinansiering såvel som indførelse af 3-årige planer for fødevareprogrammets aktiviteter, som blev foreslået i Kommissionens oprindelige forslag. Budgettet for ordningen foreslås fastsat til maksimalt 500 mio. € pr. budgetår og finansieres under Den Europæiske Garantifond for Landbruget. Kommissionen tilføjer en ekstra hjemmel til forslaget, således at hjemlen foruden TEUF artikel 43, stk. 2 (den fælles landbrugspolitik) også bliver TEUF artikel 175, stk. 3 (vedtagelse af særlige aktioner under strukturfondene). Kommissionen forpligter sig fortsat til at fremsende en rapport om udmøntningen af ordningen til Europa-Parlamentet og Rådet senest den 31. december 2014.

Foruden bortfaldet af national medfinansiering har Kommissionen i det senest reviderede forslag endvidere imødekommet følgende af Europa-Parlamentets ændringsforslag:

- Medlemsstaterne kan prioritere fødevarer med oprindelse i EU, når de vælger fødevarer til distribution.
- Uddelingsstederne skal klart angive, at EU deltager i programmet.
- Køb af fødevarer skal ske via udbud.
- Omkostninger i forbindelse med lagring, som deltagende organisationer afholder, foreslås refunderet (i dag kan de deltagende organisationer kun få refunderet transportomkostninger og administrationsomkostninger).

Kommissionens ændringsforslag indeholder også forslag til, hvilke ikke-væsentlige bestemmelser der i forbindelse med forslagets gennemførelse fremadrettet skal delegeres til Kommissionen via delegerede retsakter, jf. artikel 290 i Lissabontraktaten, og hvilke bestemmelser, der fortsat skal vedtages i en komitéprocedure som gennemførelsesretsakter, jf. artikel 291 i Lissabontraktaten.

Senest har formandskabet fremlagt en tekst, der bygger dels på et tysk/fransk kompromis, dels på Kommissionens seneste forslag til en midlertidig overgangsordning for 2012 og 2013. Formandskabets kompromistekst er udelukkende fremsat med hjemmel i traktatens artikel 42 og 43 stk. 2. Fødevareprogrammet skal kun fungere i 2012 og 2013 og må herefter ikke fortsætte i regi af den fælles landbrugspolitik. Der er afsat 500 mio. € til ordningen årligt, og ordningen er 100 % EU-finansieret.

EU-Domstolen fremlagde endvidere den 13. april 2011 en afgørelse i sag T 576/08 anlagt af Tyskland mod Kommissionen om Kommissionens forordning (EF) nr. 983/2008, som indeholder 2009-planen om levering af fødevarer til de socialt dårligst stillede personer i Fællesskabet. I dommen fastslog EU-Domstolen, at der kun kan ske uddeling af produkter til de dårligst stillede personer i EU i det omfang, der er landbrugsprodukter på interventionslagre i EU. Kommissionen fremlagde i lyset af EU-Domstolens afgørelse det reviderede forslag KOM (2011) 634.

Kommissionen har endelig i sin meddelelse KOM (2011) 500 om EU's flerårige finansielle ramme for 2014-2020 anført, at fødevarerhjælpsordningen skal overflyttes fra landbrugsbudgettet (budgetkategori 2) til Socialfonden (under budgetkategori 1), men at ordningen tilsyneladende fortsat skal ad-

ministreres af Kommissionens Generaldirektorat for Landbrug og Udvikling af Landdistrikter. Kommissionen har endnu ikke fremlagt et forslag herom.

Udtalelser

Europa-Parlamentet afgav den 26. marts 2009 udtalelse om Kommissionens oprindelige forslag i førstebehandlingen. Europa-Parlamentet er imod, at medlemsstaterne skal medfinansiere fødevarerhjelpsprogrammet. Europa-Parlamentet præciserer, at markedsopkøbene skal ske på en konkurrenceorienteret måde, hvormed der tilskyndes til opkøb af produkter med oprindelse i EU. Det anføres også, at uddelingen af fødevarer kan bidrage til at øge fødevarerforsyningsikkerheden, særligt i de mindre udviklede regioner. Endelig foreslår Europa-Parlamentet at fremskynde den rapport, som Kommissionen skal forelægge Rådet og Europa-Parlamentet fra den 31. december 2012 til den 31. december 2011. Europa-Parlamentet foreslår, at rapporten skal indeholde forslag til afgørelse om en videreførelse af ordningen efter indeværende finansieringsperiode.

Konsekvenser

Forslaget indeholder meget generelle retningslinjer om udformningen af de fremtidige fødevarerprogrammer.

Konsekvenser for EU-budgettet

I henhold til det reviderede forslag fra Kommissionen vil fødevarerprogrammet ligesom det nuværende fødevarerprogram være fuldt EU-finansieret. Budgettet til fødevarerprogrammet blev fra og med vedtagelsen af EU's budget for 2009 øget fra ca. 300 mio. € til 500 mio. € årligt. EU-Domstolen afgørelse i sag T 576/08 har resulteret i, at fødevarerprogrammet for 2012 er blevet væsentligt reduceret, idet der er begrænsede interventionsprodukter til rådighed på lagrene for 2012-programmet, hvorfor der forventes at kunne anvendes 113 mio. € under 2012-programmet med den nuværende forordning. Hvis forordningen ændres i overensstemmelse med Kommissionens senest reviderede forslag, vil der årligt kunne anvendes op til 500 mio. € idet interventionsprodukterne kan suppleres med direkte markedsopkøb. Danmark betaler ca. 2 % af EU's udgifter, svarende til en statslig udgift ved ordningen på 10 mio. € (ca. 75 mio. kr.) pr. år ved en årlig budgetudgift for EU på 500 mio. € (ca. 3.750 mio. kr.).

Statsfinansielle konsekvenser

Udover udgifterne til EU's budget vil forslaget ikke have statsfinansielle konsekvenser for Danmark.

Høring

Sagen har været i høring i §2-udvalget (landbrug).

Landbrugsraadet oplyste på møde i §2-udvalget (landbrug) den 10. september 2008 og den 15. oktober 2008, at Landbrugsraadet kan acceptere Kommissionens forslag, særligt hvis varerne købes til markedspris og derfor ikke virker markedsforstyrrende. Fødevarerhjelpe blev dog ikke anset som en naturlig del af landbrugspolitikken.

Landbrug & Fødevarer bemærkede på møde i §2-udvalget (landbrug) den 16. november 2010, at man anså forslaget for at være en sammenblanding af landbrugspolitik og socialpolitik. Såfremt forslaget bliver vedtaget, er det afgørende, at ordningen ikke virker markedsforstyrrende.

På mødet i §2-udvalget den 5. oktober 2011 henviste Landbrug & Fødevarer til de tidligere afgivne høringsvar og bemærkede, at man umiddelbart er imod ordningen. Det påpeges imidlertid, at hvis der eksisterer en mulighed for at få afsat landbrugsprodukter, bør også danske producenter kunne udnytte denne mulighed.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Danmark arbejder aktivt for at markedsorientere og liberalisere den fælles landbrugspolitik i EU. I den forbindelse har den af Fællesskabet førte markedspolitik resulteret i, at de tidligere meget store interventionslagre er reduceret betragteligt. I lyset heraf vil fødevareprogrammet ikke som tidligere have en markedspolitisk berettigelse i form af nedbringelse af EU's overskudslagre.

Regeringen kan som udgangspunkt ikke støtte forslaget, da opkøb af fødevarer vil være en indirekte landbrugsstøtte. Udlevering af fødevarer til socialt dårligt stillede personer kan ses som en uensigtsmæssig sammenblanding af socialpolitik og landbrugspolitik. Endvidere lægges der vægt på, at forslaget ikke foregriber forhandlingerne om EU's flerårige finansielle ramme.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Kommissionens tidligere reviderede forslag (KOM (2010) 486) blev præsenteret på rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 27. september 2010. En række medlemsstater var stadig imod introduktionen af national medfinansiering, som det var tilfældet, da Kommissionens oprindelige forslag blev drøftet på rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 28. november 2008. Tyskland, Storbritannien, Nederlandene, Sverige og Danmark udtalte sig imod forslaget. Disse medlemsstater udgjorde sammen med Tjekkiet et blokerende mindretal imod Kommissionens oprindelige forslag i november 2008.

På rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 20. september 2011 understregede formandskabet behovet for en midlertidig videreførelse af ordningen om fødevarehjælp indtil 2013. Kommissionen ville efter 2013 foreslå ordningen finansieret under Socialfonden. Der var sket en væsentlig reduktion i programmet for 2012 til 113 mio. € fra 500 mio. € i 2011 på grund af de begrænsede interventionslagre. Problemstillingen kunne ifølge Kommissionen løses ved en vedtagelse af Kommissionens reviderede forslag fra 2010, der så kunne gælde indtil den nye ordning under Socialfonden var på plads. Hovedparten af medlemsstaterne anført af Frankrig og Italien støttede forslaget, men var umiddelbart imod introduktionen af national medfinansiering. Enkelte medlemsstater som Irland og Østrig understregede, at forslaget skulle gøres juridisk holdbart i overensstemmelse med afgørelsen fra EU-domstolen og udtalelsen fra Rådets Juridiske Tjeneste. Tyskland, Storbritannien, Nederlandene, Sverige, Tjekkiet og Danmark var fortsat imod forslaget, da disse medlemsstater fandt, at ordningen var en sammenblanding af socialpolitik og landbrugspolitik, og at socialpolitik grundlæggende var et nationalt ansvar. Tjekkiet ville dog overveje sin holdning til forslaget. Formandskabet konkluderede, at der fortsat var et blokerende mindretal imod forslaget. Formandskabet opfordrede medlemsstaterne til at genoverveje deres holdning og oplyste, at Rådet ville vende tilbage til sagen.

Kommissionens forslag blev senest drøftet på rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 20.-21. oktober, hvor det blokerende mindretal bestod.

Forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 14. november 2011 blev der mellem Tyskland og Frankrig indgået et kompromis om, at ordningen kan fortsætte midlertidigt indtil den 31. december 2013. Tyskland og Frankrig erklærede sig samtidig enige i, at der ikke skal etableres en fødevarehjælpsordning efter 2013. Det polske formandskab forventes at udarbejde en kompromistekst herom og på et senere rådsmøde sætte denne på dagsordenen med henblik på vedtagelse. Det vides endnu ikke om Kommissionen vil acceptere et eventuelt kompromisforslag, hvor ordningen ophører efter 2013, eller om man vil fastholde muligheden for at fremsætte forslag om en EU-ordning om fødevarehjælp efter 2013.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har været forelagt Folketingets Europaudvalg til forhandlingsoplæg den 14. oktober 2011 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 20.-21. oktober 2011, jf. samlenotat oversendt den 6. oktober 2011.

Forslaget har været forelagt folketingsgrupperne ved møde i Statsministeriet den 19. september 2011 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 20. september 2011, jf. samlenotat oversendt den 9. september 2011.

Forslaget har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 24. september 2010 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 27. september 2010, jf. samlenotat oversendt den 16. september 2010.

Forslaget har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 14. november 2008 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 28. november 2008, jf. samlenotat oversendt den 6. november 2008.

Der er oversendt grundnotat om forslaget til Folketingets Europaudvalg den 20. oktober 2008. Der blev endvidere oversendt samlenotat om forslaget til Folketingets Europaudvalg den 16. oktober 2008 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 27.-28. oktober 2008.

Det forventede forslag har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 25. september 2008 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 28.-29. september 2008, jf. samlenotat oversendt den 11. september 2008.

Notaterne er ligeledes fremsendt til Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.